

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

4/2025

Duben

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. Libor Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, Mgr. J. Machonský,
PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 30. 4. 2025
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

[https://knihovna.urad.mfcz.cz/
bulletin.php](https://knihovna.urad.mfcz.cz/bulletin.php) (intranet)

[https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin/](https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. L. Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám dubnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Francie se dlouhodobě potýká s nepříznivým vývojem veřejných financí, který je charakterizován nadprůměrnými veřejnými výdaji zvláště v oblasti sociálního zabezpečení a podpory průmyslu, energetiky a trhu práce. Ani vzrůstající daňová zátěž nenapomáhá ke snižování rozpočtových schodků. Země galského kohouta se vyrovnaným rozpočtem mohla chlubit naposledy před 50 lety a státní dluh již dosahuje závratné výše 110% HDP. V médiích a odborných analýzách, které byly zdrojem informací k našemu přehledovému článku s názvem „Francouzské veřejné finance a okolnosti sestavování rozpočtu na letošní rok v souvislosti s turbulentní politickou situací“, je Francie často srovnávána s jihoevropskými zeměmi (Itálie, Řecko, Španělsko), a byť úroveň zadlužení stále nedosahuje úrovně Řecka v roce 2012, hrozí jí ztráta důvěry na finančních trzích. Vyrovnání rozpočtu a snížení dluhu jsou komplikovány křehkou politickou situací a tlakem na zvyšování daní, které může poškodit konkurenceschopnost a investiční klima.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

ČNB v pátek 25.4. zveřejnila Globální ekonomický výhled na 2. čtvrtletí r. 2025, viz: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/gev/>

Publikováno na webu MF

10.4. byla uveřejněna Makroekonomická predikce - duben 2025 <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2025/makroekonomicka-predikce-duben-2025-59451>

O B S A H

Podrobně k tématu..... 4

Francouzské veřejné finance a okolnosti sestavování rozpočtu na letošní rok
v souvislosti s turbulentní politickou situací..... 4

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....10

Daně.....	10
Ekonomické vědy. Ekonomie	18
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	20
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	22
Informatika. Počítače	23
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	24
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	24
Podnik a podnikání	29
Pojišťovnictví. Sociální péče	30
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	31
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	31
Právo.....	34
Statistika. Demografie. Sociologie	37
Účetnictví	37
Veřejná správa	38
Veřejné finance. Rozpočet.....	40
Zdravotnictví	44
Životní prostředí	44
Životní úroveň	44
Ostatní	45

Přehled nových knih 53

Francouzské veřejné finance a okolnosti sestavování rozpočtu na letošní rok v souvislosti s turbulentní politickou situací

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 5903, [Informační podpora a knihovna](#), [Archiv vydaných čísel](#)

Francouzské veřejné finance se dlouhodobě nevyvíjí příliš příznivě. Země si v loňském roce prošla turbulentní politickou situací, kdy po náhle vyhlášených volbách¹ do Národního shromáždění došlo ke střídání vlád. Výsledky voleb a nestabilní politická situace vyústily v komplikované schvalování rozpočtu na letošní rok. Někteří komentátoři francouzské veřejné finance srovnávali se situací jihoevropských zemí (Itálie, Řecko, Španělsko), a to i vzhledem ke zhoršení ratingu Francie na podzim 2024. Rozpočet byl nakonec schválen až v únoru letošního roku. Řada příspěvků v tisku se věnovala mimo jiné tomu, zda je nový rozpočet dostatečně úsporný nebo i možností, jak do budoucna ve Francii podpořit hospodářský růst.

Kontext: dlouhodobý vývoj veřejných financí Francie a turbulentní politická situace, konec „Makronomiky“?

Dlouhodobě nepříznivý vývoj francouzských veřejných financí rozebral Martin Sandbu ve svém komentáři *Digging into France's fiscal mess*² pro Financial Times. V září loňského roku měla Francie po předčasných volbách konečně novou vládu, Barnierův kabinet však nedisponoval potřebnou většinou nutnou pro schválení rozpočtu. Obavy investorů se projeví na výnosu francouzských dluhopisů – výnos dosáhl stejné úrovně se španělskými dluhopisy a německé dluhopisy překonal o 0,8 p.b. Na rozdíl od ostatních států eurozóny nesnížila Francie v předchozí dekádě svůj poměr dluhu vůči HDP, ba naopak – ještě jej prohloubila. Zároveň Francie překonává většinu zemí eurozóny ve výši veřejných výdajů i daní. Pozoruhodná je oproti ostatním členským zemím výše výdajů na sociální zabezpečení, k divergenci francouzských veřejných financí však došlo především vlivem tzv. „výdajů na ekonomické záležitosti“ (výdaje směřující do průmyslu, energetiky a trh práce). Současně dle Sandbua a dokumentů, ze kterých vycházel, vzrostlo oproti minulosti zdanění příjmů fyzických i právnických osob. Co z tohoto hodnocení vyplývá? Sandbu uvádí, že je zřejmé, že kritiky daňových škrtnů ze strany levice nejsou opodstatněné (daně vzrostly), není ale ani pravda, že by opatření na trhu práce nefungovala (přinesla do rozpočtu více peněz na daních). Autor tak navrhoval, že by pro Francii mohlo být prospěšné škrtnutí výdajů i daní.

Nezáviděníhodné situaci (v současné době již bývalého) kabinetu Michela Berniera se věnoval i říjnový redakční komentář Financial Times *France grapples with its budget mess*³. Předchozí vláda podle listu ztratila kontrolu nad veřejnými financemi, deficit měl v roce 2024 dosáhnout výše 6,1 % vůči HDP, což je zásadní rozdíl oproti původně plánovaným 4,4 %. Francie již padesát let nedosáhla vyrovnaného rozpočtu, veřejný dluh činí 110 % HDP a podle analýz nelze počítat s tím, že ke snížení poměru zadlužení pomůže hospodářský růst. Říjnový návrh rozpočtu předpokládal snížení deficitu na 5 % do konce roku 2025, kdy dvě třetiny úspor o celkové výši 60 miliard euro mělo tvořit snížení výdajů, třetina pak nárůst daní. Podle dohledového orgánu *Haut Conseil des Finances Publiques* však měla být většina úspor dosažena zvyšováním daní (odhady růstu výdajů měly být nepřiměřeně vysoké). Dle redakce může další růst daní ohrozit investice a podnikatelské klima (již nyní je podíl daní na HDP ve Francii nejvyšší z OECD), navíc se z dočasného zvyšování daní může stát zvyšování trvalé. Je pravda, že předchozí vláda musela reagovat na pandemii a růst životních nákladů, podpůrná opatření však dle autorů nebyla dostatečně cílená a daňové škrty nebyly provázeny škrty výdajovými. Z předvolebních slibů hlavních politických stran bylo rovněž zřejmé, že si francouzští politici již neváží rozpočtové disciplíny.

¹ Podrobněji k francouzským volbám viz např. článek „2024 French legislative election“ na Wikipedii: https://en.wikipedia.org/wiki/2024_French_legislative_election.

² SANDBU, Martin. *Digging into France's fiscal mess*. Online. In: FT.com. Sep 26 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/09c127f9-f635-45ea-a308-a9b6ef84449d>. [cit. 2025-03-27].

³ THE EDITORIAL BOARD. *France grapples with its budget mess*. Online. In: FT.com. Oct 24 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/14688fb2-8fdc-48fc-997c-2a1adb480d6>. [cit. 2025-03-27].

„Ekonomickému dědictví“ prezidenta Emmanuela Macrona se věnoval říjnový příspěvek ***The rise and fall of Macronomics***⁴ magazínu Politico. Když se Macron v r. 2017 dostal k moci, očekávalo se, že Francii prostřednictvím výdajových i daňových škrťů promění ve světovou investiční destinaci. Před volbami do Evropského parlamentu v létě 2024 obviňoval francouzský prezident své oponenty z rozpočtové nekázně, po volbách do Národního shromáždění je však nepříznivá rozpočtová situace dávana za vinu právě Macronovi. Různí ekonomové i nezávislé instituce zpochybňují, zda Macronův „ekonomický recept“ vůbec funguje, a různí politici kritizují, že rozpočet zdědili v horším stavu, než se uvádělo. Podle autora se francouzská ekonomika ještě před pandemií vyvíjela slibně, Francii se však později nedařilo rušit mimořádné krizové intervence a Macron nenašel před volbami do Evropského parlamentu odvahu činit nepopulární rozpočtová opatření.

Srovnávání Francie s jihoevropskými zeměmi a zprávy Účetního dvora

Francouzský Národní účetní dvůr (*Cour des comptes*) dle svých opakovaných upozornění považuje stav tamějších veřejných financí za znepokojivý⁵. Dle článku ***La Cour des comptes dénonce des dépenses publiques « hors de contrôle »***⁶ deníku Les Echos pokračují varování Účetního dvora i v letošním roce – dle zprávy o stavu veřejných financí z počátku letošního roku nejsou pod kontrolou francouzské veřejné výdaje. V r. 2024 vzrostly veřejné výdaje o 1,7 %, zatímco HDP rostl pouze 1,1% tempem. Tzv. jádrové výdaje se zvýšily o 2,7 %. Dvůr dále upozorňuje na rostoucí výdaje místních samospráv (v letech 2023-2024 se zvýšily meziročně o 3,6 %). Výsledky některých opatření, se kterými počítá rozpočet na letošní rok, jsou přitom nejasné. V následujících dvou letech počítá Účetní dvůr se dvěma scénáři růstu HDP a snižování výdajů, oba jsou nicméně méně optimistické než scénář zasláný do Bruselu.

Komentář Etienne Lefebvre ***Ce double déficit qui plombe la France***⁷ pro Les Echos dával zprávu Účetního dvora do souvislosti se zprávou o konkurenceschopnosti, kterou zveřejnila ve stejné době instituce Rexecode (*Le Centre de recherches pour l'expansion de l'économie et le développement des entreprises*). Zatímco dříve upozorňoval Účetní dvůr na to, že dochází ke spirále deficitu vlivem nepřijemných „překvapení“ v oblasti příjmů, nyní poukazuje na skokový růst výdajů. Snaha zkrotit deficit v letošním roce je do značné míry založená na růstech daní. To by mohlo poškodit francouzskou konkurenceschopnost a atraktivitu pro investory. Ani zpráva Rexecode přitom není příliš příznivá, což ještě více zdůrazňuje nezbytnost snižování výdajů (oproti navyšování daní).

Různé komentáře v průběhu podzimu srovnávaly veřejné finance ve Francii s veřejnými financemi jihoevropských zemí, a to mj. v souvislosti s výnosností tamních dluhopisů. Články ***France should heed the 'grumpy mum' warnings on debt***⁸ a ***France and Greece: spot the differences***⁹ deníku Financial Times srovnávaly Francii s Řeckem. V prvním z nich Katie Martin komentuje konvergenci výnosnosti francouzských a řeckých státních dluhopisů. Francouzské dluhopisy poškodilo náhlé vypsání předčasných voleb a posléze i jejich výsledky. Srovnání s Řeckem, které zaznělo z úst bývalého francouzského ministra financí, je poměrně ostré a představovalo by „degradaci“ Francie směrem k periférii eurozóny (Řecko si prošlo v r. 2012 hlubokou krizí, kdy se výnosnost dluhopisů vyšplhala až na 40 %). Nyní si však Řecko počíná relativně dobře, a tak se v listopadu výnosnosti dluhopisů obou zemí vzájemně přiblížily. Francie je ale od podobné dluhové krize daleko a není ani „Řeckem roku 2012“. Potenciální ztráta důvěry trhu však představuje i tak pro zemi určitou hrozbu.

⁴ LEALI, Giorgio. *The rise and fall of Macronomics*. Online. In: Politico. October 10, 2024 8:06 PM CET. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-france-economics-business-tax-increases-spending-cuts-budget-crisis/>. [cit. 2025-03-27].

⁵ MALLEY, Victor a TAMMA, Paola. *France's national auditor sounds alarm over public finances*. Online. In: FT.com. Jul 15 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/1d41857d-8d6d-4e0a-a44b-fc6f6ce5650f>. [cit. 2025-03-27].

⁶ DUMOULIN, Sebastien. *La Cour des comptes dénonce des dépenses publiques « hors de contrôle »*. Online. In: Les Echos. 14 Feb 2025. ISSN 0153-4831. Dostupné z: Proquest, <https://www.proquest.com/docview/3166333629/7568F411BB0A4A55PQ>. [cit. 2025-03-28].

⁷ LEFEBVRE, Etienne. *Ce double déficit qui plombe la France*. Online. In: Les Echos. 14 Feb 2025. ISSN 0153-4831. Dostupné z: Proquest, <https://www.proquest.com/docview/3166333667/41443AEDD08E4EB7PQ>. [cit. 2025-03-28].

⁸ MARTIN, Katie. *France should heed the 'grumpy mum' warnings on debt*. Online. In: FT.com. Nov 29 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a617ea88-c6bd-4ed6-afae-7a5ae476d7d9> [cit. 2025-03-27].

⁹ BARBER, Tony. *France and Greece: spot the differences*. Online. In: FT.com. Dec 14 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/6181433d-e566-4fe6-8ff6-7dda4e92a976>. [cit. 2025-03-27].

Tony Barber v druhém ze zmíněných článků srovnává společné a rozdílné charakteristiky Řecka a Francie. Francouzské zadlužení vůči HDP se pohybuje na úrovni 110 %, při přijetí eura však šlo pouze o 60 %, zatímco Řecko překračovalo 100% hranici zadlužení vůči HDP už v r. 2001. V loňském roce pak činil v Řecku tento poměr 162 %, vzhledem ke skladbě věřitelů je však v Řecku dluhová krize nyní stejně vzdálená, jako ve Francii. Veřejné výdaje i výběr daní jsou z obou zemí vyšší ve Francii. Hlavním problémem Francie jsou vysoké státní výdaje, Řecko se spíše potýká s daňovými úniky a neefektivním daňovým systémem. Autor dále s odkazem na různé dokumenty srovnával i deficity běžného účtu obou zemí, konkurenceschopnost či politickou situaci, politickou polarizaci a sociální nepokoje.¹⁰

Více článků se věnovalo také porovnání Francie s Itálií, jedním z nich byl např. příspěvek ***France needs to cut over €100B so it doesn't end up like Italy***¹¹ magazínu Politico v červenci loňského roku. Dle ekonomických poradců francouzské vlády se země na rozdíl od Itálie ještě může vyhnout dluhové spirále. Italský veřejný dluh i přes výdajové škrty vlivem rostoucích úrokových sazeb narůstá. Říjnový příspěvek ***The great switcheroo: How France overtook Italy as the EU's No. 1 budgetary basket case***¹² rovněž pro Politico poukazuje na to, že zatímco Francie svou dlouhodobě budovanou rozpočtovou důvěryhodnost ztrácí, Itálie naopak respekt získává. Stagnace italské ekonomiky ustává, roste výběr daní a politika je na místní poměry relativně stabilní. Francie je naopak zranitelná, po měsících politické nejistoty měla země křehkou vládu (ta později navíc padla). Itálie by měla dostat rozpočtový schodek na cílovou úroveň již do r. 2026, Francii se to nicméně nepodaří až do r. 2029. Země se vedle dalších problémů potýká i s nepřesnými prognózami růstu či daňových příjmů.

Příspěvek ***Trading places***¹³ týdeníku The Economist srovnává Francii kromě Itálie ještě se Španělskem, a to stejně jako v jiných článcích v souvislosti s vývojem státních dluhopisů. V říjnu výnosnost francouzských dluhopisů převýšila výnosnost dluhopisů Španělska, pro investory je tak v současné době Francie z obou zemí rizikovější. Od ledna loňského roku šlo o zásadní změnu (tehdy byl rozdíl ve výnosnosti 0,4 p. b s vyšší výnosností v případě Španělska). Španělsko se oproti Francii může chlubit silným růstem (ten činil v r. 2023 2,7 %), menšinová vláda pak není vnímána jako problém. Francie v minulosti těžila z vnímání jihoevropských zemí eurozóny jako problémových, tyto země (Řecko, Portugalsko, Španělsko) si nicméně prošly bolestivou fiskální korekcí a Francii tento krok teprve čeká.

Jaký rozpočet nakonec prošel?

V průběhu přípravy rozpočtu na letošní rok byla zvažovaná různá opatření ve snaze přinést do rozpočtu dodatečné prostředky. Bývalá vláda Michela Barniera v září například uvažovala o zvýšení daní pro korporace a vysoce majetné osoby¹⁴. Dle návrhu státního rozpočtu připraveného Barnierovou vládou měl nárůst daní spolu s výdajovými škrty činit 60 miliard eur. Více než čtyř set korporací s příjmy nad miliardu euro se měla dotknout „výjimečná“ daň (vybrat se na této dani mělo 12 miliard eur). Dále mělo dojít ke zdanění zpětného odkupu akcií, k zavedení zvláštní dividendy od společnosti EDF (státem vlastněná energetická společnost). Problémem ovšem bylo schvalování rozpočtu – vzhledem k chybějící většině vlády v „roztržitém“ Národním shromáždění se očekávalo, že ke schválení rozpočtu bude potřeba zvláštní ústavní klauzule. Ta umožňuje obejít parlament, zároveň ale vzniká riziko vyvolání

¹⁰ BARBER, Tony, ref. č. 9.

¹¹ LEALI, Giorgio. *France needs to cut over €100B so it doesn't end up like Italy*. Online. In: Politico. July 24, 2024 3:15 PM CET. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/france-cut-e100b-end-up-italy-public-deficit-council-economic-analysis/>. [cit. 2025-03-27].

¹² MUNSTER, Ben a LEALI, Giorgio. *The great switcheroo: How France overtook Italy as the EU's No. 1 budgetary basket case*. Online. In: Politico. October 18, 2025 4:47 AM CET. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/france-italy-eu-budget-economy-deficit/>. [cit. 2025-03-27].

¹³ *Trading places*. Online. In: The Economist. 2024, vol. 453, no. 9418, s. 66. ISSN 0013-0613. Dostupné z: Proquest, <https://www.proquest.com/docview/3115152881/6ABDDA93C17B4A6FPQ>. [cit. 2025-03-28].

¹⁴ ABOUD, Leila. *France's new government considers tax rises on businesses and the rich*. Online. In: FT.com. Sep 24 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/c37c035d-a5c8-4a24-a173-cc6d6a83325b>. [cit. 2025-03-27].

hlasování o nedůvěře vládě.¹⁵ K tomuto hlasování následně skutečně došlo¹⁶ a vláda vzniklá po mimořádných volbách teprve před několika měsíci hlasování neustála¹⁷. Nová vláda Françoise Bayroua později v únoru hlasování o nedůvěře vládě přestála, a to přesto, že také ona prosadila rozpočet touto cestou.¹⁸ Zvláštní francouzská ústavní pravomoc obejít parlament byla mimo jiné diskutována a následně i použita v r. 2023 při schvalování důchodové reformy¹⁹.

Rozpočet připravený Bayrouovou vládou byl schválen 6. února 2025²⁰. Přehled opatření, která nakonec prošla, uvádí příspěvek *Le Monde* **What's in the French state's 2025 budget**²¹. Mezi opatřeními, která zvyšují daň, se objevuje zmiňované dočasné navýšení daní pro korporace s příjmy nad určitou hranici, zdanění zpětného odkupu akcií, zvýšení tzv. Tobinovy daně (daně z finančních transakcí), zvýšení tzv. daně z přidané hodnoty v podnikání (CVAE), zavedení dočasné daně pro osoby s vysokými příjmy či zvýšení solidární daně z letenek. Dále dochází ke zpřísnění limitů pro registraci k DPH u OSVČ a k omezení daňové výjimky na výzkum a vývoj (CIR). Na straně snižování výdajů dojde k omezení výdajů u místních samospráv, výdajů souvisejících s ochranou životního prostředí či k redukci rozpočtu na výzkum a vyšší vzdělávání. Škrty se dotknou rovněž kultury, rozvojové pomoci, sportu a veřejnoprávního vysílání. Neprošlo ovšem škrtání pracovních míst ve školství, které navrhovala předchozí vláda. Naopak ušetřena úsporných opatření zůstala oblast bezpečnosti a justice.

V době schválení rozpočtu vyšla řada komentářů a analýz k tomu, do jaké míry rozpočet skutečně přispěje ke zlepšení stavu francouzských veřejných financí. Jedna z analýz s názvem **Budget for France: the calm after the storm?**²² například hodnotí rozpočet jako důvěryhodnější ve srovnání s „podzimním“ rozpočtem představeným předchozí (nepříliš dlouho trvající) vládou. Očekávaný veřejný deficit ve výši 5,4 % v r. 2025 se zdá být dosažitelný. Rozpočet počítá s nižšími úsporami (50 mld. eur oproti původně plánovaným 60 mld.), většinově by měly být získány redukcí výdajů. Zároveň je ale podle autorů naplnění rozpočtu zatíženo různými riziky – stále záleží na tom, z jak důvěryhodných předpokladů se vycházelo (pokud by nastaly negativní šoky, nemá Francie dostatečný „manévrovací“ prostor). Autoři ve své analýze dále mj. počítají s vyčkáváním ze strany ratingových agentur i Evropské komise. Ta vůči Francii v loňském roce zahájila tzv. proces při nadměrném schodku. Plán na nápravu posléze schválila, aniž by Francie předložila návrh strukturálních reforem.

Agentura Fitch ve svém příspěvku **France Passes 2025 Budget, But Fiscal Consolidation Remains Challenging**²³ připomíná okolnosti, které schvalování rozpočtu provázely, a dále mj. reaguje na dočasná

¹⁵ ABBOUD, Leila. *French PM Michel Barnier unveils shock therapy in 2025 budget*. Online. In: FT.com. Oct 10 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a280cb66-cd3c-4c6a-8d8e-fa7918eaf961>. [cit. 2025-03-27].

¹⁶ *French government faces no-confidence vote after PM forces through budget bill*. Online. In: France24.com. Issued on: 02/12/2024 - 15:40 Modified: 02/12/2024 - 17:03. Dostupné z: <https://www.france24.com/en/europe/20241202-french-pm-barnier-to-force-budget-bill-through-parliament-49-3-risking-no-confidence-vote>. [cit. 2025-03-27].

¹⁷ *French government toppled in historic no-confidence vote*. Online. In: Le Monde. Published on December 4, 2024, at 8:27 pm (Paris), updated on December 5, 2024, at 10:49 am. Dostupné z: https://www.lemonde.fr/en/france/article/2024/12/04/french-government-toppled-in-historic-no-confidence-vote_6735189_7.html. [cit. 2025-03-27].

¹⁸ BREEDEN, Aurelien a PORTER, Catherine. *French Government Survives No-Confidence vote*. Online. In: The New York Times. Feb 5, 2025. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2025/02/05/world/europe/france-government-no-confidence-vote.html>. [cit. 2025-03-27].

¹⁹ Více viz příspěvek „*Francouzská penzijní reforma: fiskální, politický i kulturní kontext*“: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/2023/financni-a-ekonomicke-informace-6-2023-51838> v bulletinu Finanční a ekonomické informace (č. 6/2023).

²⁰ *French Parliament finally passes 2025 budget*. Online. In: Le Monde. Published on February 6, 2025, at 1:05 pm (Paris), updated on February 6, 2025, at 3:03 pm. Dostupné z: https://www.lemonde.fr/en/france/article/2025/02/06/french-parliament-finally-passes-2025-budget_6737858_7.html. [cit. 2025-03-27].

²¹ AUDUREAU, William; DASSONVILLE, Aude; DEROEUX, Iris; FERRER, Maxime; MAAD, Assma et al. *What's in the French state's 2025 budget*. Online. In: Le Monde. Published on February 7, 2025, at 5:00 am (Paris), updated on February 7, 2025, at 11:55 am. Dostupné z: https://www.lemonde.fr/en/les-decodeurs/article/2025/02/07/what-s-in-the-french-state-s-2025-budget_6737882_8.html. [cit. 2025-03-27].

²² CAMATTE, Hadrien. *France's Budget for 2025: The Calm After the Storm?* Online. In: Natixis. 20 Feb 2025. Dostupné z: <https://home.cib.natixis.com/articles/france-s-budget-for-2025-the-calm-after-the-storm>. [cit. 2025-03-27].

²³ *France Passes 2025 Budget, But Fiscal Consolidation Remains Challenging*. Online. In: FitchRatings. Mon 10 Feb, 2025 - 11:38 ET. Dostupné z: <https://www.fitchratings.com/research/sovereigns/france-passes-2025-budget-but-fiscal-consolidation-remains-challenging-10-02-2025>. [cit. 2025-03-27].

opatření. To, že jsou některá opatření pouze dočasná, vyvolává nejistotu ohledně konsolidace ve střednědobém časovém horizontu. Vyhledky hospodářského růstu zůstávají utlumené. Rizika spojená s růstem (vyvolaná mj. zahraničněobchodní politikou USA) by mohla vést k nižším než plánovaným příjmům. Problémem je rovněž křehká politická situace. Článek dále připomíná, že růst fiskálních rizik a politická fragmentace, které ztěžují konsolidaci, přispěly k říjnovému zhoršení ratingu Francie. V novém hodnocení, které agentura Fitch vydala v polovině března, pak hodnocení zůstává stejné²⁴.

Stéphane Lauer v komentáři *Le budget, une cote mal taillée*²⁵ oceňuje schválení nového rozpočtu, ale považuje jej za nedostatečně odvážný. Devět desetin nárůstu veřejných výdajů představují výdaje na sociální zabezpečení a místní úřady, těch se však škrty z většiny nedotýkají. Spíše došlo ke škrům bez hlubší logiky či vize. Autor rovněž pochybuje o správnosti prognóz hospodářského růstu, příjmů i dalších faktorů. Pomyslným „slonem v místnosti“, tj. skutečností, o které všichni vědí, ale neřeší ji, zůstává zdravotnictví a penzijní systém. Na systém sociálního zabezpečení si stát musí půjčovat, což je neudržitelné a zatěžuje další generace, aniž by bylo jisté, že budou příští generace ze systému čerpat stejné výhody. Ke změně, která by Francii umožnila kontrolu nad veřejnými financemi, je ale potřeba, aby příští vláda získala ve volbách jasnou většinu.

K francouzskému rozpočtu se ještě před jeho schválením vyjádřil také renomovaný ekonom Olivier Blanchard pro Politico v lednovém příspěvku *A crash is coming and France isn't doing enough to stop it, top economist warns*²⁶. Blanchard uvedl, že Bayrouova vláda sice dosáhla nejlepšího, čeho mohla, nicméně ani to nestačí. Blanchard se domnívá, že ani Evropská komise nemůže Francii přimět zlepšit stav veřejných financí, spíše by k tomu mohly přispět trhy. Francouzští politici podle něj nejsou na přijetí nezbytných opatření připraveni, přiměla by je k tomu snad až rozpočtová či finanční krize.

Možný budoucí vývoj a hospodářský růst

Kromě analýz současného stavu francouzských veřejných financí a komentářů k novému rozpočtu se někteří autoři zabývali i slabým hospodářským růstem Francie a možnostmi, jak jej podpořit. Banka BNP Paribas například zveřejnila v únoru příspěvek *French growth: is the worst over?*²⁷. V letech 2023-2024 dosáhl hospodářský růst ve Francii tempa 1,1 %, v letošním roce se pak očekává snížení tempa (průměrné tempo růstu za letošní rok by mělo dosáhnout 0,7 %). Na snížení tempa má podle autorů vliv zčásti pozdní přijetí rozpočtu a nejistota s tím spojená, zčásti negativní vliv opatření zakomponovaných v rozpočtu na růst (vyšší zdanění, nižší výdaje). Strukturální faktory, které jsou předpokladem růstu, zůstávají ale zachovány, jako např. komparativní výhoda Francie v oblasti služeb či příznivý vývoj na trhu práce. Zároveň příspěvek připouští i příznivější vývoj vlivem pozitivního šoku důvěry spojené s přijetím rozpočtu (tento pozitivní šok by pak vyrovnal skutečnost, že byl rozpočet přijat pozdě).

François Vidal v příspěvku *Le frein à l'allemande, antidote à la folie fiscale*²⁸ přichází s návrhem zavést tzv. „daňovou brzdu“, a to po vzoru německé dluhové brzdy. Autor odkazuje mj. i na zmiňovanou zprávu Účetního dvora, podle které Francie trpí příliš vysokými veřejnými výdaji. I přes dopady německé dluhové brzdy na tamní infrastrukturu bylo toto opatření extrémně účinné. Daňová brzda by podle autora mohla zbavit francouzské volené zástupce závislosti na „daňových drogách“.

²⁴ Fitch Affirms France at 'AA-'; Outlook Negative. Online. In: FitchRatings. Fri 14 Mar, 2025 - 17:01 ET. Dostupné z: <https://www.fitchratings.com/research/sovereigns/fitch-affirms-france-at-aa-outlook-negative-14-03-2025>. [cit. 2025-03-27].

²⁵ LAUER, Stéphane. *Le budget, une cote mal taillée*. Online. In: Le Monde. 11 Feb 2025: 31. ISSN 0395-2037. Dostupné z: Proquest, <https://www.proquest.com/docview/3164938694/fulltext/49D926E7AC5B4274PQ>. [cit. 2025-03-28].

²⁶ LEALI, Giorgio. *A crash is coming and France isn't doing enough to stop it, top economist warns*. Online. In: Politico. January 17, 2025 1:32 PM CET. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/crash-is-coming-and-france-is-doing-nothing-top-economist-says/>. [cit. 2025-03-27].

²⁷ COLLIAC, Stéphane. *French growth: is the worst over?* Online. In: BNP Paribas. 02/20/2025. Dostupné z: <https://economic-research.bnpparibas.com/html/en-US/French-growth-worst-over-2/20/2025,51336>. [cit. 2025-03-27].

²⁸ VIDAL, François. *Le frein à l'allemande, antidote à la folie fiscale*. Online. In: Les Echos. 27 Feb 2025. ISSN 0153-4831. Dostupné z: Proquest, <https://www.proquest.com/docview/3171505814/4D81F60283AE4043PQ>. [cit. 2025-03-28].

Arnaud Dassier v článku *Dette : passer la bureaucratie à la tronçonneuse*²⁹ navrhuje omezit byrokracii, a to poměrně radikálními návrhy, jako např. stanovením doby platnosti předpisů (po uplynutí této doby by pravidlo muselo být nezávisle posouzeno, jinak by bylo zrušeno). Dále Dassier doporučuje zavést ve Francii orgán podobný americkému DOGE, který by byl řízený podnikateli (ti by se starali o odstraňování regulace). Proveditelnost podobných návrhů i to, jaké by měly dopady na hospodářský růst (např. tím, že by vyvolaly ještě větší nejistotu) je ovšem otázkou.

Příspěvek se věnoval francouzským veřejným financím a okolnostem schvalování rozpočtu na letošní rok. Francie byla jednou ze zemí (vedle Belgie, Itálie, Maďarska, Malty, Polska a Slovenska), vůči níž aktivovala Evropská unie v červenci 2024 postup při nadměrném schodku podle nových evropských fiskálních pravidel (původní pravidla byla na několik let pozastavena kvůli pandemii nemoci covid-19 a energetické krizi v souvislosti s válkou na Ukrajině)³⁰. V této souvislosti je nutné zmínit, že v březnu 2025 představila Evropská komise další změny těchto pravidel, týkají se však pouze obrany³¹. Francie dle nejnovějších informací zatím nezamýšlí aktivovat národní únikovou doložku, obává se reakce trhů a zhoršení ratingu³². A jak je na tom s popularitou současná francouzská vláda? V březnu uplynulo 100 dní od jejího vzniku, čímž je Bayrouova vláda ve funkci delší dobu než předchozí Barnierova vláda. Od prosazení rozpočtu v únoru 2025, které vládě přineslo politické body, čelí ale dle Euractiv kabinet spíše kritice³³.

²⁹ DASSIER, Arnaud. *Opinion | Dette : passer la bureaucratie à la tronçonneuse*. Online. In: Les Echos. 15 Jan 2025. ISSN 0153-4831. Dostupné z: Proquest, <https://www.proquest.com/docview/3155834017/59AA4CCD22004F06PQ>. [cit. 2025-03-28].

³⁰ Více viz příspěvek „Úprava evropských fiskálních pravidel: nadcházející změny a ohlasy v tisku“: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin/2024/financni-a-ekonomicke-informace-3-2024-55420> v bulletinu Finanční a ekonomické informace (č. 3/2024).

³¹ EVROPSKÁ KOMISE. *Komise představila bílou knihu o evropské obraně a plánu ReArm Europe/připravenost 2030*. Online. In: Evropská komise. 19. 3. 2025. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_25_793. [cit. 2025-03-27].

³² SORGI, GREGORIO a FAGGIONATO, Giovanna. *Southern Europe rebuffs von der Leyen's debt-based defense plan*. Online. In: Politico. March 26, 2025 4:30 AM CET. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/southern-europe-ursula-von-der-leyen-defense-plan-debt-france-italy-spain/>. [cit. 2025-03-27].

³³ *The Capitals: Sto dní vlády bez směru. Francouzský premiér Bayrou čelí kritice*. Online. In: Euractiv.cz. 26. 3. 2025. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/politika/news/the-capitals-sto-dni-vlady-bez-smeru-francouzsky-premier-bayrou-celi-kritice/>. [cit. 2025-03-27].

Daně

Arne Schnitger

Abschlussbericht der Expertenkommission Vereinfachte Unternehmensteuer : internationale Unternehmensbesteuerung

Závěrečná zpráva expertní komise ke zjednodušené dani z podnikových příjmů : mezinárodní zdanění podnikových příjmů

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 5, S. 208-214

Shrnutí závěrů expertní komise při Spolkovém ministerstvu financí, zaměřujících se na problematiku mezinárodního zdanění podnikových zisků s důrazem na německé prostředí a mezinárodní konkurenceschopnost Německa jako místa pro podnikání. Článek se blíže věnuje Německu jako místu k odvodu daně, včetně problematiky dvojího zdanění a přeshraničního odvodu daní, redukci regulací proti daňovým únikům na uměřenou míru a zdanění při přestěhování podniku. - Poznámky.

Maria Marquardsen

Buchwertfortführung beim Transfer von Wirtschaftsgütern zwischen

Schwesterpersonengesellschaften : quo vadis, Gesetzgeber?

Převod účetní hodnoty při transferu hospodářských statků mezi sesterskými osobními společnostmi : quo vadis, zákonodárce?

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 4, S. 160-165

Zákon o daních na rok 2024 upravuje prostřednictvím nového č. 4 v § 6 odst. 5 s. 3 zákona o daních z příjmů dlouhodobý právně-teoretický spor, vedený v rámci Spolkového ústavního soudu, o aplikovatelnosti § 6 zákona o daních z příjmů na případ převodu hospodářských statků na účetní hodnotu mezi sesterskými firmami s identickým podílem. Spolkový ústavní soud v listopadu 2023 rozhodl, že do té doby platná právní nařízení nejsou slučitelná s právem na rovné zacházení, a stanovil povinnost neprodlené úpravy zákonných norem. Příspěvek podrobně rozebírá § 6 zákona o daních z příjmů v kontextu stanovené otázky, rekapituluje související změny, které přináší zákon o daních na rok 2024 a shrnuje možnosti dalších reforem. Všimá si pokračující tendence explicitního řešení jednotlivých právních otázek, které hodnotí jako dlouhodobě zahrnující, a poukazuje na abstraktní pohled, který přináší nová úprava (Jahressteuergesetz 2024 v. 2. 12. 2024, BGBl. I 2024 Nr. 387). - Poznámky.

Noritaka Maebayashi and Jumpei Tanaka

Capital income taxation, stock market participation and economic growth

Zdanění kapitálových příjmů, účast na akciovém trhu a hospodářský růst

FinanzArchiv, Vol. 80, (2024) No. 4, p. 380-411

Autoři se zabývají vlivem snižování daně z kapitálových příjmů na účast jedince na akciových trzích a na hospodářský růst. Použit je endogenní model růstu, jedinci si při rozhodování o formě úspor volí mezi dvěma alternativami: fyzickým kapitálem a bankovními vklady. Obě možnosti se liší návratností a tím, zda je zapotřebí finanční gramotnost. Podle autorů může snížení daně z kapitálových příjmů zvýšit účast jedince na akciovém trhu i hospodářský růst. - Poznámky.

Jiří Slezák

Classification of European union countries in the context of tax burden : cluster analysis

[elektronický zdroj]

Klasifikace členských zemí Evropské unie v souvislosti s daňovým břemenem : shluková analýza

Acta VŠFS, Vol. 18 (2024), No. 2, p. 141-159

Autor v příspěvku člení státy Evropské unie do několika skupin v závislosti na vybraných indikátorech daňového břemene. Zvolena je metoda korelace a analýzy clusterů. Pro časové období 2009-2021 byly vytvořeny celkem 4 clustery. Nové členské státy EU mají nejnižší daňové břemeno, zároveň jsou si tyto státy příbuzné i geograficky a politicky. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/03/acta_vsfs_02_2024.pdf

Magdaléna Vyškovská

Daňová rezidence zaměstnanců a dopady na roční zúčtování

Mzdová účetní, Sv. 31, (2025) č. 2, s. 29-38

Článek se věnuje problematice správného určení daňové rezidence fyzické osoby. Autorka charakterizuje tři hlavní důvody, proč je třeba znát daňovou rezidenci zaměstnance, a věnuje se určení daňové rezidence ve vztahu ke smlouvám o zamezení dvojímu zdanění. Na příkladech ilustruje určení daňového rezidenta i daňového nerezidenta podle zákona o daních z příjmů a posouzení daňového rezidentství podle domácích podmínek druhého smluvního státu. Přibližuje rovněž postup při určení daňové rezidence podle smlouvy o zamezení dvojímu zdanění při splnění podmínek v obou smluvních státech. - Poznámky.

Christoph Schmidt

Digitale Revolution im kommunalen Steuerrecht: Neugestaltung der Tax Compliance im öffentlichen Sektor

Digitální revoluce v obecním daňovém právu: reorganizace dodržování daňových předpisů ve veřejném sektoru

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 3, S. 79-87

Článek se zabývá výzvami a příležitostmi digitální transformace v daňovém právu veřejného sektoru na příkladu obecních systémů pro správu dodržování daňových předpisů (Tax CMS). Zkoumá organizační a technické požadavky vyplývající z nových právních předpisů a potřebu efektivních procesů. Zvláštní pozornost je věnována odpovědnosti správního řízení a využívání moderních technologií, jako je umělá inteligence a big data. Analýza ukazuje, že dodržování daňových předpisů je celospolečenským úkolem správy, který kromě technických řešení vyžaduje silnou daňovou kulturu a mezioborovou spolupráci. Na závěr jsou uvedena doporučení pro opatření a identifikovány další potřeby výzkumu. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Iva Rindová, Jana Rohlíková

Důležité změny ve zdanění příjmů ze závislé činnosti : (některé dosud v legislativním procesu)

Mzdová účetní, Sv. 31, (2025) č. 1, s. 24-30

Článek přináší stručný přehled změn v oblasti daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti pro r. 2025. Autorky představují změny u minimální mzdy, průměrné mzdy a stravného při pracovní cestě i další změny ve zdanění příjmů z dohod o provedení práce a nízkých příjmů. Poté rozebírají limity pro osvobození poskytování zaměstnaneckých benefitů od daně, úpravy daňově podporovaných produktů spoření na stáří i změnu doby zdaňování u poskytnutí zaměstnaneckých akcií.

Robert C. Prätzler

E-Rechnungen in der Umsatzsteuer ab 01.01.2025

Elektronické faktury pro DPH od 1.1.2025

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 1-2, S. 16-20

Od 1. ledna 2025 musí mít německé společnosti možnost přijímat digitálně strukturované faktury (tzv. "e-faktury") pro účely DPH a mohou vystavovat odpovídající faktury. Článek představuje nové nařízení a přípisy Spolkového ministerstva financí vydané v této souvislosti, hodnotí klíčová vyjádření ministerstva a zamýšlí se nad otevřenými praktickými otázkami. Stručně jsou nastíněny i souvislosti vyplývající z práva EU. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Carsten Quilitzsch, Gabriel Hörnicke, Jan Broszeit

Die geänderten Vorschriften zur Verrechnungspreisdokumentation

Pozměněné předpisy pro dokumentaci zúčtovacích cen

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 4, S. 157-159

Přehled změn, které do procesu vytváření a odevzdání dokumentace převodních cen, dosud upraveného v § 90 odst. 3 a 4 odvodního řádu (Abgabenordnung), vnáší čtvrtý zákon k redukci byrokracie z 29.10.2024 (BGBl. I 2024, Nr. 323). Příspěvek rekapituluje vývoj odstavců 3 a 4 § 90 odvodního řádu, změny obsažené v evropské směrnici DAC7, resp. v zákonu inkorporujícím směrnici do německého právního řádu (DAC7-UmsG), a změny platné od 1.1.2025 vlivem čtvrtého debyrokratizačního zákona. - Poznámky.

Tomáš Podškubka, Barbora Rýdlová

The impact of deferred tax on the purchase prices in Czech real estate transactions

[elektronický zdroj]

Vliv odložené daně na kupní ceny u českých realitních transakcí

Prague economic papers, Vol. 33 (2024), No. 6, p. 691-708

Autoři se v příspěvku zabývají zvláštním typem odložené daně, tzv. daní z latentního kapitálového zisku (latent capital gains tax, LCGT) při transakcích s komerčními nemovitostmi. Analyzován byl vzorek 25 transakcí v ČR z let 2018-2019. Konkrétně autoři uvádějí, do jaké míry se LCGT promítla do kupní ceny a na kterých faktorech to závisí. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/03/PEP_06_2024-691-708.pdf

Jiakai Zhang

The impact of fiscal inequality on economic growth : evidence from shifts in China's fiscal system

Vliv fiskální nerovnosti na hospodářský růst : poznatky ze změn ve fiskálním systému Číny

FinanzArchiv, Vol. 80, (2024) No. 4, p. 412-438

Autor v článku na příkladu Číny zkoumá, jak tzv. fiskální nerovnost ovlivňuje regionální hospodářský růst. Za fiskální nerovnost považuje nerovnoměrné rozdělení fiskálních zdrojů mezi místními vládami. Zvolena byla tzv. metoda studování událostí (event study approach). "Událostí" je v příspěvku daňová reforma v r. 1994, při kterém Čína přešla z tzv. "systému fiskální odpovědnosti" (fiscal responsibility system, FRS) na "systém sdílení daní" (tax sharing system, TSS). Při FRS byla místním vládám přiznána vyšší míra fiskální autonomie - bylo možné si část daňových příjmů po odvodu centrální vládě ponechat v místním rozpočtu. Po přechodu na TSS musí místní vláda sdílet daňové příjmy s centrální vládou za podmínek stanovených centrální vládou. Je zjištěno, že před r. 1994 měla fiskální nerovnost pozitivní vliv na hospodářský růst, později však nikoli; před r. 1994 neexistovaly zásadní rozdíly v růstu mezi chudými a bohatými provinciemi, což se po reformě změnilo; používání mimorozpočtových fondů tyto rozdíly nemírní. - Poznámky.

Michael Stöber

Income taxation of foreign pension funds in light of the free movement of capital

Zdanění příjmů zahraničních penzijních fondů ve světle volného pohybu kapitálu

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 12, p. 545-553

Podle zavedené judikatury Soudního dvora EU může národní daňové právo, které daňově znevýhodňuje zahraniční investiční fondy (zvláště penzijní fondy) oproti domácím fondům, porušovat zásadu volného pohybu kapitálu podle čl. 63 SFEU. Ukazuje se, že právní systémy některých členských států EU bohužel stále nezohledňují požadavky stanovené judikaturou SDEU. Autor vysvětluje relevantní judikaturu a zaměřuje se na nejnovější rozhodnutí SDEU a některých národních soudů. Rozebírá zdanění příjmů penzijních fondů na příkladu Německa a upozorňuje na rozdíly mezi režimem pro domácí a pro zahraniční penzijní fondy. Objasňuje oprávněnost omezení volného pohybu kapitálu i důsledky porušení zásady volného kapitálu v Německu. - Poznámky.

Federico Sallusti

Measuring profit shifting using "resident" information : the PSM-ROC method

Měření přesouvání zisků pomocí informací od rezidentů : metoda PSM-ROC

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 1, p. 267-315

Článek popisuje novou metodu odhadu eroze základu daně a přesouvání zisku (BEPS) na mikroúrovni s využitím údajů od rezidentských obchodních jednotek, a to jak nadnárodních podniků, tak i domácích. Metoda PSM-ROC řeší problémy spojené se spoléháním se na globální databáze na úrovni firem, což je klíčový problém při měření odhadu eroze daňového základu, a umožňuje cílenější aplikace politik. Použití metody na italskou ekonomiku ukazuje, že přibližně 60 % nadnárodních podniků přesouvá zisky do zahraničí, přičemž hodnota BEPS se v r. 2019 odhaduje na 25,9 miliardy eur (v rozmezí +/- 10 %, jak vyplývá z analýz citlivosti), což je okolo 1,4 % italského HDP. - Poznámky.

Petr Kupčík

Nedobytné pohledávky z pohledu DPH

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 1, s. 30-33

Článek se zabývá možným zmírněním daňových dopadů pro dodavatele (věřitele) v situaci, kdy kupující od dodavatele sice plnění odebere, ale nezaplatí za něj. Jedná se o možnost plátce-dodavatele získat od státu zpět daň zaplacenou na výstupu, není-li mu pohledávka vzniklá z titulu jím poskytnutého zdanitelného plnění odběratelem zcela uhrazena. Autor představuje vývoj zákona o DPH týkající se dané oblasti, související judikaturu a stručně seznamuje s aktuálním posouzením ze strany Ústavního soudu ve formě nálezu sp. zn. Pl. ÚS 37/23 ze dne 20.11.2024. Zdůrazňuje, že je v zájmu rychlého a účinného výběru daně, aby se plátce daně (věřitel) dodatečně vymanil z daňové povinnosti za své dlužníky, a tím byl naplněn princip neutrality DPH. Přednostní uspokojení zde řešených daňových pohledávek v insolvenčním řízení je nezbytné pro řádné fungování DPH a je ze strany zákonodárce řádně zdůvodněno. Zařazení daňových pohledávek mezi pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatu potvrdil i Ústavní soud. - Poznámky.

Christian Wüst

Nichtsteuerbarkeit der Innenumsätze schließt Rechtsprechungsreihe zur Organschaft ab Nezdanitelnost vnitřních obrátů uzavírá řadu právních výkladů k skupinovému zdanění

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 74, (2025) Nr. 1, S. 1-4

Autor seznamuje s rozsudkem Spolkového finančního soudu ze dne 29.8.2024 (V R 14/24), který uzavírá sérii judikátů k základním otázkám německé regulace zdanění skupin. Také rozsudek Evropského soudního dvora z 11.7.2024 (C-184/23) stvrzuje nezdanitelnost interního zisku. Článek vychází i z rozsudků Spolkového finančního soudu z 11.12.2019 (XI R 16/18), ze 7.5.2020 (V R 40/19) a 26.1.2023 (V R 20/22). Stručně shrnuje pojetí otázky nezdanitelnosti v kontextu rozsudku C-184/23 a problematiku bezplatného převodu hodnoty do neziskového sektoru. - Poznámky.

Radek Ondra

Obecná charakteristika institutu zmocnění při správě daní : subjekty zmocnění při správě daní

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 1, s. 17-29

Blíže k problematice plných mocí při správě daní. Článek přináší prvotní náhled na institut zmocnění při správě daní v obecné teoreticko-právní rovině. Autor nejprve charakterizuje institut zmocnění při správě daní, dále se zaměřuje na otázky související s osobou zmocnitele a zmocněnce. Upozorňuje na problémy, které ve správní praxi vznikají, a připojuje návrhy jejich řešení. Jde zejména o otázky související s osobou, která je oprávněna za právnickou osobu udělit plnou moc, případně, zda je možné udělit plnou moc některé osobě, která je oprávněna jednat jménem fyzické osoby. - Poznámky. -- První díl ze série článků.

Pavel Vetešník

Ochrana důvěrných informací v daňovém řízení

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 3, s. 26-34

Článek se věnuje problematice ochrany důvěrných informací v daňovém řízení, a to prostřednictvím institutu povinnosti mlčenlivosti. Cílem článku je postihnout pojetí důvěrných informací a způsob jejich ochrany v daňovém řízení, včetně případných důsledků porušení této ochrany. Autor vymezuje, na koho a na které informace se povinnost mlčenlivosti vztahuje, a dále, v jakých případech a za jakých podmínek dochází k prolomení povinnosti mlčenlivosti včetně možnosti zproštění povinnosti mlčenlivosti. Neopomíná ani zvláštní ustanovení o ochraně mlčenlivosti uložené advokátovi a daňovému poradci. Protože v praxi může docházet k porušení povinnosti mlčenlivosti, poukazuje na veřejnoprávní a soukromoprávní důsledky takového porušení. - Poznámky.

Václav Benda

Pravidla pro odpočet daně v roce 2025

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 1, s. 34-38

V článku jsou nejprve shrnuta základní pravidla pro uplatňování odpočtu daně z přidané hodnoty v ČR. Autor upozorňuje, že zákonem č. 461/2024 Sb. byly provedeny také dílčí změny pravidel pro uplatňování odpočtu daně, která vyplývají z § 72 až § 79e zákona o DPH. Tyto změny se týkají

podmínek pro omezení odpočtu daně při pořízení vybraného osobního automobilu (pro sportovní vozidla zařazená do kategorie M1); uplatňování odpočtu daně z časového hlediska a pravidel pro opravu odpočtu DPH (nezaplacení pohledávky ze zdanitelného plnění ve stanovené lhůtě). Problematika je dokreslena praktickými příklady.

Angelika Xygka

Professional secrecy in the era of the Administrative Cooperation Directive : Ordre des avocats du barreau de Luxembourg (Case C-432/23)

Profesní mlčenlivost v době směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (DAC) : Lucemburská advokátní komora (případ C-432/23)

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 12, p. 564-568

Autorka rozebírá pojetí profesní mlčenlivosti a její fungování s ohledem na požadavky evropské směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (2011/16/EU, DAC). Blíže se zaměřuje na rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-432/23, který se týká mlčenlivosti právnických profesí a uložení povinnosti advokátovi sdělit informace. Lucemburský Nejvyšší správní soud požádal o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu čl. 17 odst. 1 a 4 a čl. 18 odst. 1 směrnice DAC, jakož i článku 7 Listiny základních práv Evropské unie. Článek zkoumá hranice institutu ochrany důvěrné komunikace mezi právním zástupcem a jeho klientem (legal professional privilege) a do jaké míry se tato ochrana vztahuje na daňové poradce. Ukázalo se, že ochrana důvěrné komunikace je i ve vztahu ke směrnici DAC neprůstředná. - Poznámky.

Christoph Wäger

Rechtsprechungsauslese 2024

Výběr z judikatury za rok 2024

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 74, (2025) Nr. 3, S. 81-111

Obsáhlý autorský výběr nejvýznamnějších soudních rozhodnutí a judikatury Evropského soudního dvora a Spolkového finančního soudu v oblastech daňového a finančního práva. Zahrnuje soudní rozhodnutí z oblastí obohacení práva, zpoplatnitelných služeb, podnikatelských charakteristik (vč. problematiky insolventy), dopravy a ostatních služeb, osvobození od daně (v oblasti přístavních služeb, finančních služeb, zisku z pozemků a nemovitostí, zisku z provozování loterie, zisku z pronájmů a výnosů zdravotnických služeb a zařízení), služeb přeshraničního pohybu zboží, možností zvýhodněných daňových sazeb, vzniku daně a dluhu na daních, odpočtu daně na vstupu a úpravy daně na vstupu a změn ve vyměrovacím základu. - Poznámky.

Ulrich Prinz

Relativierung des Durchgriffverbots bei Kapitalgesellschaften im Rahmen einer Betriebsaufspaltung
Relativizace zákazu zásahu při kapitálových společnostech v rámci štěpení podniku

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 2, S. 49-54

Podrobný rozbor problematiky štěpení podniku se zvláštním přihlédnutím k nedostatečné právní úpravě v § 15 zákona o daních z příjmů (EStG). Představuje běžné formy štěpení podniku (nejčastější právní kombinaci osobního vlastnictví a podnikového kapitálu, ale i čistě osobní či kapitálové vlastnictví), problematiku tzv. obráceného štěpení a rozšířeného krácení dle § 9 č. 1 s. 2 zákona o živnostenské dani, a blíže se věnuje úpravám III. Senátu Spolkového finančního soudu. Autor poukazuje na nejasnost právní úpravy a na nutnost vzniku jednoznačné právní normy kvůli vysoké praktické relevanci. - Poznámky.

Takumi Haibara

Revisiting offsetting tax reductions

Přehodnocení daňových úlev, jejichž cílem je vyrovnat nepříznivé šoky

FinanzArchiv, Vol. 80, (2024) No. 4, p. 359-379

Autor v příspěvku zkoumá různá daňová opatření, která nemají neutrální dopad na daňové příjmy. V případě vnějšího či vnitřního šoku by daňová opatření měla vyrovnat vliv šoku na spotřebu nebo na trh práce. V článku je objasněno, o jaká opatření se jedná a za jakých podmínek fungují (na základě typu události, vztahu mezi spotřebou a volným časem, apod.). Lákavě podle autora vypadá zejména snížení jak spotřebních daní, tak daně z příjmů. - Poznámky.

Andreas Brunnhübner, Marcus Schaumberger

Die Schnittstelle von Steuerrecht, Nachhaltigkeit und Tax CMS

Vztahy mezi daňovým právem, udržitelností a daňovým systémem CMS

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 4, S. 153-155

Téma udržitelnosti (např. ochrana klimatu a životního prostředí) se v posledních letech dostalo do popředí zájmu veřejnosti. Existuje i konkrétní souvislost s daňovým právem. V pozadí stojí skutečnost, že podniky s udržitelnou daňovou strategií mohou významně přispět k financování státní pokladny, a tím například k realizaci udržitelných projektů. Článek rozebírá přínos, který může mít zavedení systému řízení dodržování daňových předpisů (Tax CMS) k organizaci obou témat, udržitelnosti a daňového práva, na úrovni podniku. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Tobias Hentze

Steuerpolitik in Zeiten der Wirtschaftskrise

Daňová politika v době hospodářské krize

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 1-2, S. 1-6

Po celá léta se v Německu neprojevovala žádná politická vůle k formování daňové politiky, zejména pokud jde o daně z příjmů. Výsledkem je, že korporace jsou zdaněny více než v téměř kterékoli jiné průmyslové zemi. Nejnovější legislativní návrhy na tom nic nemění. Daňová politika by mohla přispět k překonání krize pomocí strukturálních investičních pobídek. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Václav Benda

Třístranný obchod a DPH

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 26, (2025) č. 4, s. 30-32

Třístranný obchod za splnění stanovených podmínek usnadňuje realizaci intrakomunitárních dodávek a odstraňuje v této souvislosti administrativní zátěž spojenou s nutností registrace daňových subjektů v jiných členských státech, než kde mají své sídlo. Novelou zákona o DPH, která byla provedena zákonem č. 461/2024 Sb., byla pravidla jak pro stanovení místa plnění, tak i pravidla pro uplatňování daně u třístranného obchodu upřesněna. Autor nejprve vysvětluje pravidla pro stanovení místa plnění při dodání zboží a pořízení zboží z jiného členského státu, se zaměřením na třístranný obchod. Dále přibližuje praktické postupy pro uplatňování daně u třístranných obchodů dle novelizovaných pravidel v r. 2025.

Eric Hoeveler

Umsatzsteuer bei vorzeitiger Kündigung eines Werkvertrags : zugleich Anmerkung zu EuGH,

Urt. v. 18.11.2024 - C-622/23

Daň z přidané hodnoty při předčasném vypovězení smlouvy o dílo : současně poznámka k rozsudku SDEU ze dne 18.11.2024 - C-622/23

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 74, (2025) Nr. 2, S. 41-44

Blíže k rozsudku německého Spolkového finančního soudního dvora ze dne 26.8.2024 (V R 13/19), který se týká otázky zdanění celého díla nebo zpracované části při zrušení smlouvy o vykonání díla před jeho dokončením daní z přidané hodnoty. Článek shrnuje další dosavadní soudní rozhodnutí k tématu (Spolkový soudní dvůr, 22.11.2007 – VII ZR 83/05; Spolkový soudní dvůr, 26.8.2021 – V R 13/19; Evropský soudní dvůr, 28.11.2024 – C-622/23) a jejich dopady na německou právní praxi. - Poznámky.

Christian Ramthun, Tobias Gürtler

Umsteuern, jetzt!?

Okamžitě změnit kurz!?

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 8, S. 28-30

Německo je zemí s nejvyšší sazbou daně pro podniky. Mnozí podnikatelé si už nestěžují, ale utíkají. CDU/CSU chce jednat až po volbách. Daně musí klesnout, ale bude to složité.

Thomas Rödder

Umwandlung/Sanierung: Vereinfachte Unternehmensteuer : der Abschlussbericht der Expertenkommission in der Diskussion

Podniková transformace/sanace: zjednodušená podniková daň : závěrečná zpráva expertní komise v diskusi

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 5, S. 201-208

Shrnutí nejvýznamnějších návrhů předložených německou Expertní komisí pro zjednodušené podnikové daně při Spolkovém ministerstvu financí. Zvláštní důraz je kladen na zdanění podnikových transformací a jeho odraz ve stávajícím německém právním řádu, včetně absence celkové koncepce v zákonu o dani z podnikové transformace. V části zabývající se transformací se článek blíže věnuje otázkám vzdání se nároků na část podniku, přenosnosti nákladů a ztrát a neutralitě výnosů ze zahraničních transformací. V části věnované sanaci blíže rozebírá aplikaci § 8c a § 8d zákona o zdanění korporací. - Poznámky.

Matthias Hiller

Die Vereinfachungsregelung für innergemeinschaftliche Dreiecksgeschäfte : die umsatzsteuerrechtliche Quadratur des Kreises?

Zjednodušení pro vnitroorganizační třístranné obchody : kvadratura kruhu daně z přidané hodnoty?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 74, (2025) Nr. 5, S. 165-178

Příspěvek přináší obsáhlý rozbor současné právní úpravy třístranných obchodů ve smyslu § 25 německého zákona o DPH. Blíže se věnuje otázce, nakolik se § 6 UStG daří naplnit zamýšlené zjednodušení, dále komplikovanému a nepřehlednému kontextu (vlivem odlišných národních adaptací zákonů o třístranných obchodech, různých právních požadavků na dodavatele a prostřední osobu a odlišných požadavků na deklarace). Nahlíží na snahu o zjednodušení v kontextu stávajících právních norem (zákon o DPH, zákon o dani z obratu, systémová směrnice pro daň z přidané hodnoty) a systematicky nachází styčné a sporné body. Tyto pak demonstruje na vybraných příkladech z praxe. - Poznámky.

Dorothee Hallerbach

Die Vorschläge der Expertenkommission zur vereinfachten Unternehmensteuer für die Besteuerung der Personengesellschaften

Návrhy expertní komise ke zjednodušené podnikové dani pro zdanění osobních společností

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 5, S. 214-218

Příspěvek komentuje závěry expertní komise při Spolkovém ministerstvu financí v oblasti zjednodušování zdanění podniků strukturální reformou příslušné právní oblasti. Zaměřuje se na navrhované změny v oblasti zdanění osobních společností. Komise navrhuje mj. daňově legitimizovat poskytování služeb mezi společnostmi a společníky až na hranici skryté výplaty podílů na zisku, zahrnutí právní instituce zvláštních podnikových majetků prostřednictvím jednotné skutkové podstaty do zisků z prodeje podnikově využitelných statků a nahrazení vícestupňového stanovení zisku jednoduchým připočtením zisku. - Poznámky.

Helge Jacobs

Der "Vorsteuerabzug bei Kreditinstituten" : das BMF nimmt Stellung

"Odpočet daně na vstupu u úvěrových institucí" : Spolkové ministerstvo financí zaujímá stanovisko

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 74, (2025) Nr. 4, S. 125-129

Příspěvek podrobně vysvětluje postup zdanění úvěrových společností daní z přidané hodnoty dle přípisu Spolkového ministerstva financí ze dne 9.12.2024. Z něho vyplývají nároky na věcně správné zařazení vstupních služeb zatížených daní na vstupu a vytvoření vhodného rozdělovacího klíče k propočtu odvedeného podílu při smíšeném využití vstupních služeb. Autor se blíže věnuje rozboru segmentace podniků do organizačních složek pro účely odpočtu daně na vstupu a přeshraničním podnikatelským strukturám úvěrových společností. - Poznámky.

Nicolas Kopp

Der Wirtschaftsgutbegriff im Lichte digitaler Tendenzen

Pojem hospodářských statků ve světle digitálních tendencí

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 1, S. 1-17

Příspěvek analyzuje proměnu významu pojmu „hospodářské statky“ v kontextu digitálních služeb, s důrazem na digitální tendence při vymezení nehmotných statků. V obsáhlém úvodu se věnuje problematice významu vymezení pojmů hospodářských statků a nehmotných statků pro daňové právo (zejm. v oblastech daní z výnosů, zisku a pro posuzování problematiky z ekonomického pohledu). Navazuje příklady z praxe v oblastech firmwaru a softwaru, softwaru jako modelu služeb, nakládání s implementovanými prvky souvisejícími se softwarem (vč. licencí a otázky kvalifikace jako hospodářského statku) a otázkou mediálního obrazu. - Poznámky.

Václav Benda

Změny zákona o DPH od 1.1.2025

Účetní a daně, Sv. 28, (2025) č. 2, s. 4-13

Článek shrnuje změny zákona o dani z přidané hodnoty vyplývající z novely č. 461/2024 Sb. V oblasti sazeb DPH přibližuje úpravu daně u stavebních a montážních prací, u zboží a služeb a osvobození od daně s nárokem na odpočet daně u knih a podobných služeb. V rámci pravidel pro uplatňování odpočtu daně byly provedeny jak dílčí věcné, tak i legislativně-technické změny (odpočet daně z časového hlediska, oprava odpočtu), další dílčí změny se týkají pravidel pro správu DPH v tuzemsku. Autor rovněž seznamuje se změnou úpravy u stanovení místa plnění u služeb v oblasti kultury, umění, sportu a vzdělávání, u zdanitelných plnění na dlouhodobé bázi, v rámci specifických pravidel pro zdaňování dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností i u vracení daně osobám se zdravotním postižením.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci NewtonOne

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 30, (2025) č. 3-4

Top desítka Sbírky zákonů 2024 - e-Sbírka; zákony č. 163/2024 Sb.; 230/2024 Sb.; 461/2024 Sb.; 470/2024 Sb.; nařízení vlády č. 282/2024 Sb.; 286/2024 Sb.; vyhláška č. 474/2024 Sb.; 475/2024 Sb. a 476/2024 Sb. (s. 2-8); Daňové řešení firemních školek (s. 9-12); Vybrané problémy v daňovém přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2024 (s. 13-19); OSVČ a zaměstnavatelé ve zdravotním pojištění - důležité částky vyměřovacího základu a pojistného v roce 2025 (s. 20-23); Úrok z daňového odpočtu: právní úprava od 1.7.2017 do současnosti (s. 24-28); Ke kupní smlouvě a vykládacím pravidlům Incoterms při dodávkách zboží (s. 29-31); Insolvenční a restrukturalizační řízení z pohledu zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů (s. 32-41); Žádost o nevrácení přeplatku (s. 42-45); Aktuální vývoj otázky úroku z úroku hrazeného správcem daně (s. 46-48); Prekluze ve vztahu ke kontrolám a daňovým přiznáním - výběr z judikatury správních soudů (s. 49-56).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 26, (2025) č. 4

Zdanění zaměstnaneckých benefitů - změny (s. 3-7); Nezdanitelné části základu daně (s. 8-11); DPP a minimum zaměstnance ve zdravotním pojištění (s. 12-14); Jazykové vzdělávání zaměstnanců - daňové řešení (s. 15-18); Osvobození příjmů ze závislé činnosti (s. 19-23); Třístranný obchod a DPH (s. 30-32); Registrace plátce DPH - překročení obrátu (s. 33-36); Domácí kancelář OSVČ (s. 37-40); Daňová evidence OSVČ (s. 41-43); Audit účetní závěrky (s. 51-53); Nové účetní období - přelom starého a nového účetního období (s. 54-57); Archivace dokladů - archivační doby (s. 58-59); Rekvalifikace a podpora v nezaměstnanosti (s. 63-68); Konkurenční doložka a zdravotní pojištění (s. 69-70); Zákon o zaměstnanosti - změny (s. 71-74); Nulový vyměřovací základ zaměstnance (s. 75-77).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2025, č. 5

Změny, na které si dát pozor při vyplňování přiznání k dani z příjmů právnických osob za kalendářní rok 2024 (s. 1-4); Dotazy a odpovědi: Odepisování fotovoltaické elektrárny po přijetí dotace na její pořízení (s. 4); Pronájem nemovitosti a přechod z paušálních výdajů na skutečné (s. 5); Zdanění

bezplatného pronájmu u FO (s. 5); Pronájem firemního auta zaměstnanci (s. 5-6); Účtování o přefakturaci energií nájemníkům (s. 6); Prodej jednoúčelového poukazu a DPH (s. 6-7); Zdanění dividend a poradenské činnosti (s. 7-8); Časové rozlišení výnosů (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2025, č. 6

Kryptoaktiva a jejich zdanění včetně novely od 15. února 2025 (s. 1-6); Dotazy a odpovědi: Prodej pozemku v daňovém přiznání a časové testy pro osvobození (s. 7); Odpisová skupina u malé čerpací stanice (s. 7-8); Neuvedení DIČ na faktuře a daňové dopady (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2025, č. 5

DPH v digitálním věku (s. 1-3); Otázka ospravedlnitelného důvodu pro promíjení ve vztahu k délce odvolacího řízení (s. 3-7); Dotazy a odpovědi: Služby průvodce (s. 7); DPH u zdravotních matrací dodávaných do nemocnic (s. 7); Daňový doklad pro JSD nebo co je doklad pro účely DPH (s. 8); DPH u podrobného výpisu ze zdravotní dokumentace (s. 8); Zboží pro rakouského plátce a RPDP (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2025, č. 6

Oprava základu daně a oprava odpočtu daně od 1.1.2025 (s. 1-4); Dotazy a odpovědi: Stavebně-montážní práce v EU (s. 4); Tiché víno, hroznová šťáva - DPH (s. 4-5); Fakturace sdílené elektřiny - FVE v podnikání (s. 5); Úprava odpočtu daně při zrušení registrace k DPH (s. 5-6); Zdanění nemovitých věcí od 1.7.2025 (s. 6); Reverse charge a DPH (s. 7); DPH a služby ze třetí země (s. 7); Fakturace z ČR za umělecký výkon na Slovensku (s. 7-8); Zálohy na energie a DPH (s. 8).

Finanční, daňový a účetní bulletin

Sv. 33, (2025) č. 1

Změny v přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období započatá v roce 2024 (s. 2-7); Problematika dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr ve světle posledních legislativních změn (s. 8-13); Skončení pracovního poměru (s. 14-16); Obecná charakteristika institutu zmocnění při správě daní. Subjekty zmocnění při správě daní (s. 17-29); Nedobytné pohledávky z pohledu DPH (s. 30-33); Pravidla pro odpočet daně v roce 2025 (s. 34-38); Časové rozlišení, dohadné položky a rezervy v účetnictví podnikatelů (s. 39-53).

Ekonomické vědy. Ekonomie

By Gianluca Benigno, Luca Fornaro, and Martin Wolf

The global financial resource curse [elektronický zdroj]

Prokletí globálních finančních zdrojů

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 1, p. 220-262

V článku je představen model, který spojuje celosvětový přebytek úspor a růst produktivity. Příspěvek pracuje s rozdílným vlivem obchodovatelného sektoru (např. výroba) a sektoru neobchodovatelného (např. stavebnictví) na hospodářský růst, přeléváním poptávky mezi oběma sektory v USA, omezováním investic do inovací a následným poklesem růstu globální produktivity. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20211792>

Tullio Jappelli, Luigi Pistaferri

Permanent income shocks, target wealth, and the wealth gap

Trvalé příjmové šoky, cílové bohatství a rozdíl v bohatství

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 102-125

Článek testuje klíčovou předpověď modelu rezervních zásob (buffer-stock model), že změny příjmů domácností vedou k úměrným změnám cílového bohatství. Na základě panelových dat o vnímaném opatrnostním bohatství autoři zjišťují, že domácnosti upravují své cílové bohatství téměř jedna ku jedné s šoky na svém skutečném příjmu. Rychlost skutečné úpravy bohatství se shoduje se simulacemi modelu rezervních zásob, což naznačuje, že lidé si uvědomují potřebu preventivních úspor a aktivně pracují na vyrovnání rozdílů v bohatství v reakci na změny příjmů. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/mac.20220160>

Petr Makovský, Irena Descubes, František Hřebík

Post-pandemic inflation dynamics : a comparative study of the fiscal theory in the Czech Republic and France [elektronický zdroj]

Postpandemická dynamika inflace : srovnávací studie fiskální teorie v České republice a ve Francii

Acta VSFS, Vol. 18 (2024), No. 2, p. 101-126

V České republice došlo v r. 2021 k výraznému růstu inflace. Autoři na datech z ČR (ČSÚ, ČNB) a Francie (Banque de France, INSEE) zkoumají platnost tzv. fiskální teorie cenové hladiny. Nejprve je shrnuta dosavadní literatura k tématu postpandemické inflace a k fiskálním příčinám inflace (nejen ve zmíněných zemích), poté jsou představeny myšlenky samotné fiskální teorie inflace a následně jsou již analyzována a srovnána data z obou zemí. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/03/acta_vsfs_02_2024.pdf

By Yingni Guo and Eran Shmaya

Robust monopoly regulation [elektronický zdroj]

Robustní regulace monopolů

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 2, p. 599-634

Vysoce teoreticky zaměřený článek se týká regulace monopolistické firmy. Článek vychází z předpokladu existence informační asymetrie (dohledová instituce má pouze málo informací o nákladech a poptávce firmy). Optimální regulace zahrnuje nástroje, které chrání přebytek spotřebitele, zmírňují nedostatečnou výrobu a omezují potenciální nadvýrobu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20191950>

Yoon Joo Jo, Sarah Zubairy

State-dependent government spending multipliers : downward nominal wage rigidity and sources of business cycle fluctuations

Multiplikátory vládních výdajů závislé na státu : rigidita nominálních mezd směrem dolů a zdroje výkyvů hospodářského cyklu

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 379–413

Článek analyzuje účinnost multiplikátoru vládních výdajů v závislosti na typu recese (poptávkové nebo nabídkové) a na přítomnosti poklesu nominálních mezd. Podle autorů se v recesi tažené poptávkou klesající inflace v kombinaci s nepružnými nominálními mzdami zvyšují reálné mzdy a nezaměstnanost, což zvyšuje účinnost vládních výdajů. V recesi tažené nabídkou roste inflace a mzdová rigidita má menší dopad, což snižuje účinnost fiskálních stimulů. Empirické důkazy z amerických dat tyto teoretické předpovědi potvrzují a ukazují větší výdajové multiplikátory během nízkoinflačních, poptávkou tažených recesí. Tato zjištění zdůrazňují význam přizpůsobení fiskální politiky povaze hospodářského poklesu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/mac.20220156>

By Christopher Clayton and Andreas Schaab

A theory of dynamic inflation targets [elektronický zdroj]

Teorie dynamických inflačních cílů

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 2, p. 448-490

Autoři v příspěvku představují měnovou politiku centrální banky založenou na dynamickém inflačním cílování z pohledu teorie her. Předpokladem je přítomnost trvalých šoků, které vedou k tomu, že jsou informace, se kterými pracuje centrální banka, také přetrvávající. Ze zpráv zveřejňovaných centrální bankou se firmy dozví o přetrvávajícím stavu a formují svá inflační očekávání. Na své teorii autoři ukazují, jak by měla centrální banka aktualizovat svůj inflační cíl. Z výsledků vyplývá, že žádoucí by mohlo být zveřejňování informací v omezené frekvenci, např. jednou za pět let. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20230496>

Byoungchan Lee

Wealth inequality, aggregate consumption, and macroeconomic trends under incomplete markets

Majetková nerovnost, agregátní spotřeba a makroekonomické trendy v podmínkách neúplných trhů

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 414-442

Článek zkoumá, jak rostoucí majetková nerovnost v USA od r. 1980 přispěla k dlouhodobým makroekonomickým trendům. Na základě modelu spotřeby v podmínkách kolísání příjmů a neúplných trhů ukazuje, že nižší mezní spotřeba bohatších domácností vede k nižší agregátní poptávce po spotřebě. Dle autora pomáhá tento mechanismus vysvětlit trendy, jako je klesající poměr spotřeby k bohatství,

klesající reálné úrokové sazby a rostoucí poměr kapitálu k příjmům. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/mac.20210490>

By Valentin Haddad, Alan Moreira, and Tyler Muir

Whatever it takes? : the impact of conditional policy promises [elektronický zdroj]

Cokoli bude potřeba? : dopad podmíněných politických slibů

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 1, p. 295-329

Autoři v teoreticky zaměřeném článku zkoumají účinky slibů politiků, úřadů či institucí o případném zavedení určitých opatření. V praxi dochází k tomu, že při zavedení podpůrného opatření, např. v době krize, reagují trhy nejen na samotné opatření a jeho rozsah, ale i na skutečnost, že jsou politici ochotni "zajít daleko", aby ochránili ekonomiku. Je zjištěno, že slib zavedení dodatečných podpůrných opatření ve "špatných časech" mění ceny aktiv, riziko a ovlivňuje i reakci na budoucí oznámení o intervencích. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20230486>

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Carsten Volkery

EU will Aufsicht für Kapitalmärkte zentralisieren

EU chce centralizovat dohled nad kapitálovými trhy

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 49 (11.3.2025), S. 30

Evropská komisařka pro finanční služby a unii úspor a investic María Luís Albuquerque představila návrh strategie k posílení dohledu nad kapitálovými trhy. Cílem je vytvoření systému dohledu, který znemožňuje specifické způsoby řešení na úrovni jednotlivých členských zemí, a bude tak prevencí protekcionismu. Současně ale nevytvoří samostatný nadnárodní systém (mj. kvůli nesouhlasu Německa) prostřednictvím „konvergence národních pravidel“.

Anežka Karpjáková

Finanční podvody s autorizovanými platbami : existují právní nástroje, jak se proti nim bránit?

Právník, Sv. 164, (2025) č. 3, s. 227-242

Podvody s autorizovanými platbami jsou v současné době považovány za nejrozšířenější typ platebních podvodů. I přes značnou informační osvětu a nastavování ochranných opatření ze strany poskytovatelů platebních služeb, také kvůli zvyšující se sofistikovanosti podvodů a přesvědčivé manipulaci ze strany útočníků, stále rapidně přibývá úspěšných finančních podvodů. Článek zvažuje existenci právních nástrojů, které by vedly ke snížení výskytu těchto podvodných jednání, popř. jaké nástroje právní ochrany je možné v takovém případě aplikovat. Autorka se nejprve věnuje obecnému představení podvodu s autorizovanými platbami, dále analyzuje a hodnotí současná opatření v boji proti finančním podvodům a ke zvýšení ochrany podvedených klientů. Zaměřuje se jak na opatření stanovená ve finančněprávních předpisech, tak v obecné občanskoprávní úpravě, a rovněž zohledňuje dosavadní soudní praxi. Pozornost věnuje také připravované unijní legislativě, jejímž cílem je posílit opatření na straně poskytovatelů platebních služeb v boji proti finančním podvodům. - Poznámky.

Mehdi Benatiya Andaloussi, Nina Biljanovska, Alessia De Stefani

Housing markets and monetary policy

Trhy s nemovitostmi a monetární politika

Finance & development, Vol. 61 (2024), No. 4, p. 48-51

Článek zkoumá, jak trhy s bydlením a hypotékami působí jako transmisní kanály měnové politiky. Aby světové centrální banky na konci r. 2021 zabránily postpandemické inflaci, výrazně zvýšily své úrokové sazby. Mnozí ekonomové se domnívali, že taková opatření zásadně zpomalí světovou ekonomiku. Avšak výrazné zásahy byly jen v pár státech, mnohé ekonomiky z toho vyvázly relativně dobře. Ukazuje se, že země s většinou hypoték s pevnou úrokovou sazbou, jako jsou USA nebo Mexiko, zaznamenaly slabší měnové dopady, zatímco země, kde převažují hypotéky s proměnlivou úrokovou sazbou, byly dopady silnější. Omezení nabídky bydlení a úroveň zadlužení hrály taktéž významnou roli. Článek zdůrazňuje, že je třeba, aby centrální banky také přizpůsobovaly měnovou politiku podmínkám na trhu s bydlením v jednotlivých zemích. Plný text dostupný z: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2024/12/housing-markets-and-monetary-policy-mehdi-andaloussi>

Leo Lewis

Japan's new normal

Nový standard pro Japonsko

Financial Times, Vol. 2025, No. 41888 (12.3.2025), p. 15

Zatímco se mnohé centrální banky pokoušely udržet inflaci na co nejnižších číslech, v Japonsku byl návrat inflace vítanou změnou. V březnu 2024 ukončila japonská centrální banka negativní úrokové sazby a nyní si přeje zvýšit úrokovou sazbu z 0,5 % na 1 %. Geopolitika také výrazně ovlivňuje japonské ceny energie a potravin, jež Japonsko importuje ze zahraničí. Dotazníkové odpovědi 11.000 japonských firem ukazují, že 62 % z nich hodlá zvýšit platy svým zaměstnancům. Ovšem relativně vysoký nárůst cen způsobuje značný pokles spotřeby, který bude zapotřebí odvrátit.

Zdeněk Vondrák

Novela zákona o AML pro rok 2025

Účetní a daně, Sv. 28, (2025) č. 2, s. 35-39

Článek představuje novelu č. 280/2024 Sb. zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, která nabyla účinnost 30.12.2024. Novela zásadním způsobem mění ustanovení o kontaktních osobách (§ 22). Povinná osoba musí ustanovit tzv. kontaktní osobu pro komunikaci s FAÚ, oznámení o ní se provádí elektronicky a v přesně zadaném formuláři a příslušné struktuře. Autor upozorňuje, že dotčené osoby mají na odeslání registračního formuláře 30 dnů, lhůta končí 3.3.2025. Dále podrobně vysvětluje, jakým způsobem má probíhat správná registrace.

Chun-Che Chi, Stephanie Schmitt-Grohé, Martín Uribe

Optimal bank reserve remuneration and capital control policy

Optimální úročení bankovních rezerv a politika kontroly kapitálu

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 203-244

Článek zkoumá modely otevřené ekonomiky s peněžními externalitami a zavádí bankovní sektor, který zprostředkovává zahraniční půjčky. Autoři zjišťují, že neregulovaná rovnováha vede k nedostatečnému půjčování. Optimální politika s omezeními, která využívá kontroly kapitálu a úročení bankovních rezerv, umožňuje vládě působit jako věřitel poslední instance, což zmírňuje snižování zadluženosti celé ekonomiky během kontrakcí. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/mac.20220324>

Hendrik Leber, Volker Wieland ; rozhovor vedli Henrike Adamsen, Philipp Frohn

Soll die EZB jetzt Bitcoin kaufen?

Měla by ECB nyní nakupovat bitcoiny?

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 9, S. 38-40

USA uvažují o vytvoření strategické rezervy v bitcoinech. Měla by Evropská centrální banka následovat jejich příkladu? Ano, říká jeden z nejúspěšnějších manažerů akciových fondů v Německu Hendrik Leber. Ne, tvrdí špičkový německý ekonom Volker Wieland ve společné polemické diskusi.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci NewtonOne

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 33, (2025) č. 3

Ministerstvo financí USA obhájí Trumpovu celní revoluci, slibuje "maximální sankce" (s. 6); Balíček Omnibus zamíchá kartami pravidel pro ESG reporting (s. 8); České PPP projekty mají zelenou. Banky i stát jsou připraveny (s. 10-13); Rok 2025 bude rokem bankovní transformace s AI (s. 18-20); Řízení rizik v rámci Basel III a první zkušenosti s DORA aneb ČBA představuje nejaktuálnější trendy v bankovníctví (s. 22-23); Systémově významné finanční instituce v ČR z pohledu finanční stability a řešení krize bank (s. 27-29); Dostupné bydlení: Priority se mění (s. 30-32); Makroekonomická analýza - od teorie k aplikaci - recenze (s. 33); Světový energetický trh bude stále víc v napětí. Kvůli Trumpovi (s. 40-42); Energetická transformace je evoluce, nikoli přepnutí - vyžaduje kapitál, spolupráci a spolehlivá data - rozhovor se S. Mehra z Citi o zelených dluhopisech a greenwashingu (s. 44-47); Na cestě k nevychýleným predikcím: jak se posuzují předpovědi, na nichž stojí veřejné rozpočty (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Jens Münchrath

Es war einmal Amerika

Byla jednou jedna Amerika

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 62 (28.3.2025), S. 20-21

Shrnutí čtyř oblastí, v nichž současná politika Trumpovy administrativy poškozuje hospodářství USA: obchodní, dluhové, měnové a peněžní politiky. Článek poukazuje na dosavadní negativní dopad chaoticky zaváděných a rušených cel, růst státního dluhu v důsledku chystaného snižování vybraných daní, na riziko celosvětových dopadů snah o omezení autonomie Fedu, na riziko rostoucí inflace a na plán nahradit státní dluhopisy v zahraničním držení jejich bezúročnou obdobou se stoletou splatností. Celkově autor hodnotí dosavadní kroky nové administrativy jako hospodářsky destruktivní.

Jörn Petring

Kampf der Welten

Souboj světů

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 10, S. 32-33

Před deseti lety zahájila Čína plán Made in China 2025, jehož cílem je restrukturalizace její ekonomiky. Čína je velkým konkurentem USA, prezident Trump se tomu snaží vysokými cly zabránit a vytvořit dva paralelní světy, dva trhy a dva systémy dělby práce, což podle čínských ekonomů není dobré. Článek se zabývá otázkou, jak daleko se země dostala ve své snaze o technologickou převahu a soběstačnost.

Anne-Sylvaine Chassany, Laura Pitel, Olaf Storbeck

A new military-industrial complex

Nový vojensko-průmyslový komplex

Financial Times, Vol. 2025, No. 41885 (8.3.2025) p. 5

Článek popisuje přerušení několika dekád trvajícího odporu Německa ke zbrojení. Šéf Křesťanských demokratů (CDU) F. Merz uzavřel dohodu se stranou Sociálních demokratů (SPD) o uvolnění ústavní dluhové brzdy a vložení stovek miliard eur do armády a stárnoucí infrastruktury. Přezbrojení Německa může také pomoci stagnujícímu ekonomickému růstu země. Merz se bude snažit prosadit tyto změny v německém Spolkovém sněmu před 25. březnem, jelikož v tento den bude v novém parlamentu blokační menšina, která bude tvořena stranou Alternative für Deutschland a Die Linke. Očekává se, že Strana zelených podpoří Merzův návrh, ovšem bude požadovat část financí na ekologické transformace.

Rachel Millard, Jamie Smyth, Barney Jopson, Ian Johnston, Harry Dempsey, Leo Lewis

Nuclear energy's new lease of life

Prodloužení období činnosti jaderných elektráren

Financial Times, Vol. 2025, No. 41880 (3.3.2025), p. 19

Většina v současnosti využívaných jaderných elektráren byla vybudována mezi lety 1970 až 1990 a nemalému počtu z nich se pomalu blíží den uzavření, ať už z technických nebo licenčních důvodů. Výstavba nových jaderných elektráren je nákladná a často dochází k časové prodlevě, článek proto rozebírá možnosti oprav a prodloužení životnosti stávajících elektráren, což by bylo oproti nové výstavbě výrazně levnější. Oprava starých jaderných elektráren ovšem přináší rizika, jelikož struktura těchto budov a bezpečnostní parametry jsou dnes v některých případech již zastaralé. Nyní by tyto elektrárny prý nedostaly stavební povolení.

Sanja Bakić

Oil price implications for the petroleum and pharmaceutical industry : the quantile regression approach [elektronický zdroj]

Vliv cen ropy na petrochemický a farmaceutický průmysl : metoda kvantilové regrese

Prague economic papers, Vol. 33 (2024), No. 6, p. 709-730

Autorka na datech z USA analyzuje vliv ceny ropy na petrochemický a farmaceutický průmysl. Použity byly regresní metody (metoda nejmenších čtverců, kvantilová regrese), přičemž výsledky metody nejmenších čtverců jsou pouze omezené. Změna ceny ropy je zásadnější pro petrochemické firmy než pro farmaceutické. Výzkum by se měl do budoucna podle autorky zabývat více do hloubky mechanismy,

kteří různou reakcí ovlivňují, i dalšími dodatečnými faktory, které je mohou zmírnit. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/03/PEP_06_2024-709-730.pdf

Óscar Afonso, Nuno Torres

Portugal's rising unobserved economy share in a single-country study [elektronický zdroj]

Rostoucí podíl nepozorované ekonomiky v Portugalsku ve studii zkoumající jednu zemi

Prague economic papers, Vol. 33 (2024), No. 5, p. 565-598

Autoři analyzují podíl tzv. nepozorované (neformální, šedé) ekonomiky (Unobserved Economy, UnEc) na portugalském HDP. Zjišťují, že v r. 2022 dosáhl tento podíl výše 34,37 %. Výsledky se liší od předchozích studií jiných autorů, které naopak identifikovaly klesající trend nepozorované ekonomiky. Zmíněné studie však používaly jinou metodu (analýzu více zemí oproti analýze pouze jedné země, jako v této studii). - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/03/PEP_05_2024-565-598.pdf

Lorraine Chouteau, Yannis Messaoui and Gaëlle Péresse

Review of the French government's economic forecasts for 2023 and 2024 [elektronický zdroj]

Zhodnocení francouzských vládních hospodářských prognóz na léta 2023 a 2024

Trésor-economics, No. 355 (2024), p. 1-8

Článek rozebírá, do jaké míry se potvrdily francouzské ekonomické prognózy z předchozích let, a tedy i scénáře, se kterými počítaly zákony o státním rozpočtu. Uvedeny jsou faktory, které naplnění prognóz ovlivnily. Součástí článku je rovněž informační box s přehledem makroekonomických prognóz sestavovaných institucí DG Trésor. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/04/Tresor_economics_355_2024.pdf

Informatika. Počítače

Solal Chardon-Boucaud, Arthur Dozias and Charlotte Gallezot

The artificial intelligence value chain : what economic stakes and role for France? [elektronický zdroj]

Hodnotový řetězec umělé inteligence : jaká je role Francie a co je pro ni v sázce po ekonomické stránce?

Trésor-economics, No. 354 (2024), p. 1-12

Příspěvek se zabývá umělou inteligencí ve francouzském prostředí. Je zhodnoceno, zda má Francie kapacitu nějak rozvíjet umělou inteligenci (mj. s ohledem na místní výzkum či kvalifikaci pracovních sil) a zda existuje dostatečné financování. Dále se autoři věnují výpočetní náročnosti modelů umělé inteligence, trhu s grafickými kartami či datovým souborům, které jsou nezbytné pro trénink modelů. Následně rozebírají soutěžní prostředí v oblasti umělé inteligence. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/04/Tresor_economics_354_2024.pdf

Rainer Bräutigam, Steffen Kirchhoff

KI: Generative Sprachmodelle im Steuerrecht : Konzepte, technologische Entwicklungen und Praxiseinblick

Umělá inteligence: generativní jazykové modely v daňovém právu : koncepty, technologický vývoj a vzhled do praxe

Finanz-Rundschau, Jg. 107, (2025) Nr. 1, S. 17-23

Příspěvek analyzuje možnosti využití generativních a oborových jazykových modelů umělé inteligence v oblasti daňového poradenství. Autor spatřuje jejich možné využití v oblastech odborných posudků a organizačních činností (v případě generativních modelů) a stanovuje čtyři stupně obtížnosti úkolů s doporučeným rozsahem kontroly (od sepsání jednoduchého článku, kdy kontrolující osoba zná obsah z paměti, po zodpovídání odborných otázek se sporným právním výkladem, kdy je redakce podmíněna obsáhlou rešerší odborné literatury). Autoři rozebírají systémové slabiny generativních modelů a navrhují kombinaci generativních a oborových AI aplikací. Stručně shrnují dosavadní praktické nasazení AI modelů v poradenské praxi včetně základních statistik. - Poznámky.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Heiko Thoms ; Bundesministerium der Finanzen

Im Interview: Heiko Thoms, Staatssekretär in BMF

V rozhovoru: Heiko Thoms, státní tajemník Spolkového ministerstva financí

Monatsbericht des BMF, Jg. 2025, Nr. 2, S. 8-10

Rozhovor s náměstkem spolkového ministra financí pro mezinárodní finanční politiku, politiku finančních trhů a privatizaci. Věnuje se úkolům Evropské komise pro období 2024-2029 v novém složení, problematice mezinárodní konkurenceschopnosti Evropské unie, snižování byrokratické zátěže na úrovni EK a multilaterální spolupráci EU s G7 a G20.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Bert Losse

Der amerikanische Denkfehler

Americký omyl

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 11, S. 36-37

Prezident Trump chce svou agresivní celní politikou vyrovnat obchodní deficit USA. Článek rozebírá otázku, proč to nebude ekonomicky fungovat.

odbor 22 GŘC

Celní řízení : klíčový prvek mezinárodního obchodu

Clo-douane, Sv. 59, (2025) č. 3, s. 14-17

Celní řízení je soubor administrativních a kontrolních opatření, které se vztahují na dovážené a vyvážené zboží. Autoři v příspěvku popisují jednotlivé kroky celního řízení EU, následně informují o rozpočtovém určení cel a věnují se i kontrole po propuštění zboží a kontrole zboží vyjmuté z celního dohledu. Uvedeny jsou také stručné statistiky za období 2021-2024, popř. 2022-2024 (vývoj počtu kontrol, vývoj dluhu zjištěného v rámci kontrol, odvod cla na účet státního rozpočtu, odvod cla na účet Evropské komise, sumární odvod cla na účet Evropské komise a státního rozpočtu).

Oleg Kyryievskiyi

Customs penalties in the EU and Ukraine : harmonizing the unharmonized

Celní postihy v EU a na Ukrajině : jak sladit neharmonizované?

Global trade and customs journal, Vol. 20, (2025) No. 1, p. 68-75

Autor se zabývá harmonizací pravidel pro postihy v celní oblasti mezi Ukrajinou a EU. Po krátkém úvodu představuje harmonizaci těchto pravidel v EU obecně, popisuje reformní návrhy, věnuje se dvěma různým přístupům k reformě (náhlý vs. postupný přístup) a dále mj. shrnuje vybranou judikaturu Soudního dvora EU k tématu. V průběhu celého článku je volně uváděno, co z daných zjištění vyplývá pro Ukrajinu. - Poznámky.

The death of foreign aid : development assistance

Konec zahraniční pomoci : rozvojová pomoc

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9438, p. 11

Spojené státy radikálně a chaoticky ukončují zahraniční rozvojovou pomoc. Příspěvek se v této souvislosti zamýšlí nad efektivitou zahraniční pomoci. Značná část pomoci plyne do rozvoje infrastruktury s cílem nastartovat hospodářský růst, v některých zemích (např. Malawi) ovšem dochází k absurdním situacím, kdy více úředníků dohlíží na řízení mezinárodní pomoci, než na zahraniční obchod. Cíl zvýšit hospodářský růst zůstává nenaplněný. V článku jsou navrženy možnosti, jak programy pomoci zefektivnit, to však není cesta, kterou se nyní vydávají USA. V důsledku kroků administrativy D. Trumpa se rozvojové státy ocitají ve slabé pozici, kdy pomoc USA bude pravděpodobně nahrazena podporou ze zemí, které sledují vlastní politické zájmy (Čína, Spojené arabské emiráty). -- K tématu viz i další příspěvky v čísle (s. 37-38, 52-53 a 69-71).

Lazar Backovic, Franz Hubik, Markus Fasse, Roman Tyborski, Martin Buchenau

Deutscher Autoindustrie drohen Milliardenkosten

Německému automobilovému průmyslu hrozí miliardové náklady

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 62 (28.3.2025), S. 8-9

Bližší k dopadům amerických 25% cel uvalených na evropský automobilový sektor. Týkají se dovozu všech osobních motorových a lehkých užitných vozidel z EU do USA, stejně jako souvisejících baterií a náhradních dílů. Cla zasáhnou především výrobce s produkčními kapacitami mimo USA (zejm. luxusní značky). Článek rekapituluje možnosti reakce výrobců, včetně navýšení výrobních kapacit přímo v USA, a vyjednávání o výjimkách, které se ukázalo být úspěšným během minulého Trumpova funkčního období.

Lorenzo Di Masi

EU economic security issues and perspectives

Ekonomická bezpečnost EU otázky a perspektivy

Global trade and customs journal, Vol. 20, (2025) No. 2, p. 77-78

Příspěvek uvozuje zvláštní tematickou sekci časopisu, která se věnuje evropské ekonomické bezpečnosti. Shrnutí je obsah jednotlivých článků, jenž se týkají těchto témat: budoucnosti mezinárodního obchodu a strategie evropské ekonomické bezpečnosti, vývozních kontrol v EU a zboží dvojího užití, regulace zahraničních subvencí v EU a budoucnosti mezinárodních hospodářských vztahů. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky k tématu na s. 79-117.

EU verschiebt Zölle gegen US-Produkte

EU odkládá cla na americké zboží

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 57 (21.3.2025), S. 12

EU posouvá zavedení odvetných 50% cel na vybrané americké zboží o dva týdny. Jsou projednávána další celní opatření zejména v oblasti zemědělských produktů vyvážených z USA do EU. Současná americká cla postihují evropský export dodatečnou zátěží ve výši 26 miliard eur (cca 5 % hodnoty exportu).

Olga Scheer

EU will Digitalregeln gegen Trump verteidigen

EU bude hájit digitální pravidla proti Trumpovi

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 36 (20.2.2025), S. 10-11

Podle eurokomisařky pro technickou suverenitu Henny M. Virkunnenové zůstanou evropské regulace nadnárodních technologických firem (Digital services act – DSA, Digital markets act – DMA) platné nezávisle na průběhu nové „obchodní války“ s USA. Týkají se především amerických firem Meta a X. Pozice Evropské komise zůstává v tomto ohledu neměnná i navzdory kritice ze strany administrativy prezidenta D. Trumpa. Virkunnenová také zdůraznila potřebu regulace systémů umělé inteligence na unijní úrovni.

Sam Fleming, Harriet Agnew, Gregory Meyer

The fading aura of US invincibility

Mizející aura neporazitelnosti USA

Financial Times, Vol. 2025, No. 41891 (15.3.2025), p. 6

Dle autorů se první dva měsíce Trumpovy administrativy poměrně výrazně lišily od původních očekávání podnikatelů a investorů. Signály, které vycházejí z Bílého domu, obzvlášť co se týká celní politiky, mohou být nekonzistentní a někdy i protichůdné. To způsobuje nestabilitu a komplikuje budoucí odhady výdělků nebo výnosnost investic. Dle respondentů je problémem nejasně vytyčený cíl celého úsilí o změnu celní politiky. Výroky a sliby jsou často dávány téměř na emocionální bázi. Autoři dále rozebírají reakce v zahraničí; Evropa začala více investovat do své obranyschopnosti a Čína po vydání jazykového modulu DeepSeek posiluje v technologických oborech.

Mathias Peer

Freihandelsdeal bis zum Jahresende

Dohoda o volném obchodu do konce roku

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 43 (3.3.2025), S. 13

Předsedkyně EK U. von der Leyenová a indický předseda vlády Narendra Modi se shodně zavázali k uzavření obchodní dohody mezi Evropskou unií a Indií do konce r. 2025. Jedná se o významný impuls ve zdlouhavých jednáních mezi oběma stranami, která s přestávkami trvají od r. 2007. EU je v současnosti největším obchodním partnerem Indie (v r. 2023 činila obchodní bilance celkem 124 miliard eur, šlo o 90% nárůst oproti r. 2013). Chystaná obchodní dohoda má mezinárodněpolitický rozměr v evropské snaze navázat strategickou spolupráci v oblasti polovodičů a nahradit Rusko jako předního dodavatele indického resortu obrany.

Nicolas Krakovitch, Pierre Marc and Victoria Seignez

French public climate finance for developing countries : an overview and the issues at stake

[elektronický zdroj]

Finanční prostředky poskytnuté rozvojovým zemím na boj s klimatickou změnou z francouzských veřejných zdrojů : přehled a otázky, které jsou v sázce

Trésor-economics, No. 353 (2024), p. 1-12

Príspevek informuje o mezinárodních financích určených na boj s klimatickou změnou poskytovaných rozvojovým státům. Popsány jsou cíle, nástroje a kanály financování, zhodnocen je trend z hlediska objemu poskytovaných prostředků a je uvedeno, jak se na financování nejzranitelnějších zemí podílí přímo Francie. Součástí článku je také očekávaný výhled do budoucna. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/04/Tresor_economics_353_2024.pdf

Sonja Álvarez, Daniel Goffart, Florian Güßgen, Clara Thier, Cordula Tutt

Im Visier des Zöllners

V hledáčku celníka

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 8, S. 52-54

Sankční cla amerického prezidenta Trumpa zasáhla německý ocelářský průmysl ve zranitelné době. Článek rozebírá důsledky tohoto kroku.

Shekhar Aiyar, Manasa Patnam

IMF programs and financial flows to offshore centers

Programy MMF a finanční toky do offshorových center

IMF Economic Review, Vol. 73, No. 1, p. 239-266

Článek zkoumá, zda půjčky Mezinárodního měnového fondu (MMF) vedou ke zvýšenému odlivu peněz do offshorových finančních center (OFC). Na základě údajů Banky pro mezinárodní platby (BIS) o bilaterálních bankovních vkladech autoři nezjišťují žádné významné vlivy čerpání půjček MMF na vklady v OFC, a to ani při analýze doby trvání programu nebo použití nástrojů pro skutečné čerpání. I když se účinky liší podle typu programu MMF a výše půjček, žádný z nich není statisticky významný. Studie také nenachází žádný důkaz, že by nárůst nouzových úvěrů během krize covid-19 zvýšil odliv prostředků do OFC. - Poznámky.

Kim-Ngan Vu, Khuong-Duy Dinh

Implementing sustainability provisions in the EU's new generation free trade agreements : how much can weak commitments do?

Zahrnutí ustanovení o udržitelnosti do evropských dohod o volném obchodu nové generace : čeho lze dosáhnout pomocí slabých závazků?

Global trade and customs journal, Vol. 20, (2025) No. 1, p. 44-54

Evropská unie prostřednictvím svých nových dohod o volném obchodu "exportuje" do partnerských zemí také své neobchodní hodnoty (udržitelný rozvoj, dobré řízení, ochranu lidských práv). Autoři v článku rozebírají, jak daleko může EU zajít a do jaké míry mohou slabé požadavky vůbec fungovat. Jako příklad jsou v článku analyzovány dohody o volném obchodu mezi EU a Jižní Koreou a mezi EU a Vietnamem. - Poznámky. -- Článek ze zvláštní tematické sekce, která se věnuje zahraničnímu obchodu a dohodám o usnadnění obchodu z pohledu Vietnamu. K tématu viz i další články na s. 3-67.

Richard Milne, Lucy Rodgers, Sam Learner

Inside Russia's shadow war in the Baltics

Uvnitř ruské stínové války v Pobaltí

Financial Times, Vol. 2025, No. 41886 (10.3.2025), p. 17

Článek se věnuje útokům na podvodní kabelovou infrastrukturu na dně Baltského moře. Není jasné, kdo přesně za pokusy o narušení komunikačních spojení a dalších infrastruktur stojí, ovšem švédský ministr obrany z útoků podezřívá Rusko. Za posledních 17 měsíců se stalo 11 incidentů, ale Rusko odmítá účast na každém z nich. Minimálně jedna loď zapojená do útoku na potrubí Nord Stream byla z tzv. ruské stínové flotily, což je skupina ropných tankerů, které využívá Ruská federace k obcházení západních sankcí a k distribuci ropy. Největší problém ve využití starých tankerů nastává v případech poškození lodi a úniku ropy. Autoři dále zvažují, zda by podobné útoky na evropskou infrastrukturu, sklady či LNG terminály mohly aktivovat článek 5 Severoatlantické smlouvy.

Nicolaj Kuplewatzky

Interim measures before the EU courts in the realm of the common commercial policy and the common foreign and security policy

Předběžná opatření soudů EU v oblasti společné obchodní politiky a společné zahraniční a bezpečnostní politiky

Global trade and customs journal, Vol. 19, (2024) No. 1, p. 5-15

Příspěvek se zabývá předběžnými opatřeními Tribunálu a Soudního dvora EU v oblasti zahraničního obchodu a společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Soudce má možnost pozastavit účinnost napadeného aktu, pro taková opatření jsou však nastaveny přísné podmínky. Autor v příspěvku představuje a hodnotí novou judikaturu k tomuto tématu, která může měnit výklad zmíněných podmínek. - Poznámky.

Willie Shumba

The International Convention on the Harmonized Commodity Description and Coding System : legal pillar behind the harmonized system

Mezinárodní úmluva o harmonizovaném systému popisu a číselného označování zboží : právní pilíř na pozadí harmonizovaného systému

Global trade and customs journal, Vol. 19, (2024) No. 2, p. 114-123

Příspěvek analyzuje strukturu, cíle a dopady Mezinárodní úmluvy o harmonizovaném systému popisu a číselného označování zboží. Jedná se o úmluvu, jež se vztahuje na mezinárodní obchod s komoditami. Popsána jsou vedle pozadí úmluvy (tj. vztahu ke Světové celní organizaci a Světové obchodní organizaci či vztahu k Vídeňské úmluvě o smluvním právu) také mj. klíčová ustanovení a komentáře k jednotlivým článkům. - Poznámky.

Rob Preece

Just how profitable is illicit tobacco in Australia? [elektronický zdroj]

Jak ziskový je ilegální obchod s tabákem v Austrálii?

World customs journal, Vol. 18 (2024), No. 2, p. 116-121

Článek se zabývá ziskovostí ilegálního trhu s tabákem v Austrálii. Autor vypočítává potenciální zisk z prodeje nelegálních cigaret, dále mj. uvádí návratnost investice u ilegálního obchodu (také v souvislosti s tím, do jaké míry je ilegální obchod odhalován) a diskutuje o vhodné výši spotřební daně z tabáku. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.55596/001c.122749>

Krzysztof Lasiński-Sulecki

Knowledge of facts and personal scope of customs and excise duties

Znalost skutečností a osobní rozsah cel a spotřebních daní

Global trade and customs journal, Vol. 19, (2024) No. 1, p. 16-22

Zákonodárci usilují o potlačení konzumace nezdaněného zboží, uvalují proto cla a daň na držitele či konzumenty zboží, které nebylo zdaněno. Autor v této souvislosti rozebírá, zda je v EU a zejména v Polsku v takové situaci relevantní povědomí konzumenta či držitele zboží o tom, zda ke zdanění skutečně došlo. Předložena je mj. i související judikatura Soudního dvora EU k tomuto tématu. - Poznámky.

Lessons from the 1930s**Poučení z 30. let 20. století**

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9438, p. 73

Příspěvek s ohledem na nynější americká cla na dovoz výrobků z Mexika a Kanady srovnává současnou situaci se cly zaváděnými ve 30. letech 20. století. Přímé ekonomické dopady tehdejších cel bývají dle příspěvku nadhodnocovány, celkové dopady však byly skutečně škodlivé, a to zejména kvůli negativním dopadům na demokratický svět (došlo k jeho rozdělení na navzájem soupeřící obchodní bloky a vzrostl antiamerikanismus). Zároveň článek upozorňuje na negativní vliv cel na mezinárodní měnový systém 30. let. -- K americkým obchodním sankcím viz i řada dalších článků v čísle, mj. na s. 61-62 (týká se sankcí a automobilového průmyslu).

Emma Dunkley

A lifeline for Europe's stockpickers?**Záchránné lano pro aktivní evropské akcionáře?**

Financial Times, Vol. 2025, No. 41902 (28.3.2025), p. 17

Článek je zaměřen na aktivně spravované ETF fondy, které dle respondentů mohou působit pro evropské investory atraktivně. Ovšem kritici poukazují, že americké finanční společnosti jako jsou JPMorgan a BlackRock již spravují velkou část těchto aktivních ETF fondů v Evropě. Dle ředitele společnosti Amundi, největšího evropského správce aktiv, nebude trh s aktivními ETF fondy v Evropě tak velký jako je v USA, kvůli strukturálním rozdílům na těchto trzích. Článek dále jmenuje pozitivní investování s ETF fondy, například jejich jednoduchost nebo relativně nízké roční poplatky. Ve Spojených státech jsou tyto typy fondů poměrně populární především u mladších investorů, je otázka, zda i v Evropě vzroste jejich popularita.

Fernando Piérola

Multilateral trade moves ahead : forward: a multilateral trade perspective**Multilaterální obchod se posouvá vpřed : perspektiva mnohostranného obchodu**

Global trade and customs journal, Vol. 19, (2024) No. 2, p. 65

Příspěvek krátce uvozuje monotematické číslo časopisu zaměřené na mnohostranný obchod a jeho vyhlídky. Jednotlivé články se zabývají různými záležitostmi souvisejícími se Světovou obchodní organizací - např. vyjednáváním subvencí na rybolov, regulací služeb, průnikem zahraničního obchodu a ochrany životního prostředí či finanční inkluzí.

Enrika Naujoke

Practical customs aspects of CBAM**Praktické celní aspekty CBAM**

Global trade and customs journal, Vol. 19, (2024) No. 1, p. 2-4

Příspěvek se zabývá tzv. mechanismem uhlíkového vyrovnání na hranicích (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) v EU z celního pohledu. Opatření spočívá ve zdanění emisí skleníkových plynů, které vznikly při výrobě mimo EU, při dovozu příslušného zboží na území EU. Autorka uvádí přehled povinností v oblasti vykazování a stručně se zabývá i rolemi a odpovědnostmi v rámci komunikačního procesu s provozovateli zařízení ve třetích zemích (operators of the installations).

Jiaxiong Yao, Robert Zymek

Sharing the road**Sdílení cesty**

Finance & development, Vol. 61 (2024), No. 4, p. 56-59

Článek se zabývá vzestupem čínských výrobců elektromobilů, jako jsou BYD, Nio a Xpeng, a jejich vlivem na evropský trh. Levnější čínský dovoz by sice mohl EU pomoci splnit cíl zavedení elektromobilů do r. 2035, ale zároveň ohrožuje evropskou výrobu automobilů. Zejména v zemích, jako jsou Maďarsko, Slovensko nebo Česká republika. Zejména Česko by se mohlo potýkat s až 1,5% predikovaným poklesem HDP a výrazným přesunem pracovních sil. Cla Evropské unie na čínské elektromobily se mohou vymstít, protože zvýší náklady, aniž by ochránila pracovní místa. Zvýšení investic, produktivity a přímých zahraničních investic čínských firem by naopak mohlo pomoci vyvážit hospodářské a klimatické cíle. Plný text dostupný z: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2024/12/sharing-the-road-robert-zymek>

Jan Skalický

Světová celní organizace

Clo-douane, Sv. 59, (2025) č. 3, s. 10-11

V r. 2025 uplyne 60 let od přístupu ČSSR ke Světové celní organizaci (WCO). Autor při této příležitosti informuje o počtu členů WCO, struktuře organizace, jejích úkolech i modernizaci. Opomenuta nezůstává ani česká stopa ve Světové celní organizaci (čeští zástupci, vznik specifické pracovní skupiny na podnět ČR, aj.).

Astrid Dörner

Trump verdirbt die Stimmung

Trump kazí náladu

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 48 (10.3.2025), S. 6-7

Obchodní politika amerického prezidenta D. Trumpa, zaměřená na protekcionismus a konfrontační celní politiku, se ukazuje být nepříznivá hospodářskému růstu. Článek stručně shrnuje propad v oblasti spotřebitelské důvěry, hospodářského růstu (podle Fedu za první kvartál r. 2025 jde o 2,4% meziroční pokles) a ceny ropy. Stagnaci zaznamenává také tamní pracovní trh (245% nárůst propuštěných zaměstnanců za první měsíc roku v meziročním srovnání), naopak roste volatilita akciových trhů. Výnosy z amerických desetiletých státních dluhopisů poklesly na 4,25 % z lednových 4,8 %.

Tracey Epps

Vanquishing the paper trail : an update on progress in moving to a global paperless trading system

Poražení papírové cesty : aktuální informace o pokroku při přechodu na globální bezpapírový obchodní systém

Global trade and customs journal, Vol. 19, (2024) No. 1, p. 23-36

Zboží v zahraničním obchodu je běžně provázáno papírovou dokumentací, snahou posledních let je nicméně digitalizace (papírová dokumentace je nákladná a neefektivní). Autorka v příspěvku definuje tzv. "bezpapírový obchod", zabývá se důvody přetrvávání papírové dokumentace i náklady, které jsou s tradiční formou dokumentace spojené. Dále mj. představuje výhody "bezpapírového" obchodu i překážky při jeho prosazení. Následně také uvádí, jak se téma odráží v mezinárodních obchodních dohodách. - Poznámky.

Podnik a podnikání

Anastasia Stognei, Max Seddon

Inside Gazprom's battle

Uvnitř bitvy o Gazprom

Financial Times, Vol. 2025, No. 41900 (26.3.2025), p. 15

Článek se věnuje ruskému státnímu energetickému podniku Gazprom, který se od vypuknutí války na Ukrajině potýká s finančními potížemi. Dle autorů se Gazprom bez výrazných reforem svého byznys plánu dlouhodobě neobejde. Od března r. 2023 je generální ředitelkou Elena Ilyukhina, která hodlá snížit náklady omezením méně výdělečných odvětví. V únoru r. 2025 nabídla společnost několik budov k prodeji. Článek dále popisuje minulost společnosti a změny v jejím vedení. Dceřiná společnost Gazprom Neft, která byla ve svých operacích dlouhou dobu nezávislá, je od r. 2024 pevně ovládána mateřskou společností Gazprom. Těsně po začátku války firma nezaznamenala velké výkyvy ve financích, jelikož západní země stále musely odebírat plyn a ropu. Výrazné urychlení odklonu od ruských dodávek způsobila až sabotáž potrubí Nord Stream v září r. 2022. -- Viz obdobný příspěvek v čas. Euro č. 13/2025, s. 42-47.

Thomas Roling, Alexander Schmitzer, Susann van der Ham, Yaroslav Lindyuk

Die IT-Organisation der Zukunft und ihre Herausforderungen bei Steuerung und Steuern

IT organizace budoucnosti a její výzvy v oblasti řízení a daní

Der Betrieb, Jg. 78, (2025) Nr. 5, S. 203-209

Článek se zabývá současným vývojem a trendy v IT organizaci a analyzuje jejich dopad z hlediska financí a převodních cen. Zvažuje prolínání IT organizací s podnikem a zejména význam organizace IT produktů. Diskutovány jsou dopady na IT controllingové struktury a procesy, jakož i otázky související s převodními

cenami, pokud jde o alokaci nákladů a rozdělení servisních vztahů. Autoři se také věnují možné aplikaci metody nákladové přírážky a uvádějí výhled budoucího vývoje. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M6.

Nadine Schimroszik, Kathrin Witsch

"Der Klimahype ist erst mal vorbei"

"Klimatický humbuk mezitím pominul"

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 45 (5.3.2025), S. 20-21

Podle analýzy společnosti Pitchbook vzrůstá finanční závislost evropských „zelených startupů“, resp. „greentech společností“ na investicích z USA. Tamní investoři se zaměřením na rizikový kapitál v r. 2024 investovali prostředky o objemu 11,9 miliardy eur do evropských startupů, což je 8% meziroční pokles oproti r. 2023. Ve stejném období klesly investice evropských subjektů o 42 % na 7,2 mld. eur. Pokles zámořských investic by mohl být zastaven politikou administrativy prezidenta D. Trumpa v oblasti ochrany klimatu, kdy by se Evropa mohla stát atraktivnějším prostorem pro investice v oboru než USA. Článek poukazuje na stávající situaci ve financování dekarbonizace, kterou lze v kontextu evropských priorit v obraně vnímat jako tržní korekci.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Makoto Nakajima, Irina A. Telyukova

Medical expenses and saving in retirement : the case of the United States and Sweden

Zdravotní výdaje a úspory v důchodu : případ Spojených států a Švédska

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 1, p. 161-202

Studie zjišťuje, proč domácnosti v důchodovém věku v USA dekulují majetek pomaleji než domácnosti v severní Evropě, zejména ve Švédsku. Na základě modelu životního cyklu, který zahrnuje šoky v oblasti příjmů, úmrtnosti, zdraví a zdravotních výdajů, autoři zjistili, že nižší riziko zdravotních výdajů a vyšší pokrytí zdravotním pojištěním ve Švédsku představují 82 % rozdíl v dekulaci bohatství mezi USA a Švédskem. Výsledky ukazují, jak struktura a délka stanovení zdravotního pojištění významně ovlivňují dynamiku bohatství v důchodu. Studie navrhuje další výzkum týkající se role bydlení v dekulaci bohatství a optimální konstrukce zdravotního pojištění v důchodu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/mac.20220211>

Zájem o DIP roste jen pozvolna : lidé si stále spoří na penzi málo a odkládají pouze malé částky

Profi poradenství & finance, Sv. 13, (2025) č. 1, s. 52-55

Dlouhodobý investiční produkt (DIP) je novou alternativou k dosavadnímu nejvíce využívanému způsobu spoření na stáří - penzijnímu připojištění a spoření. Nabízí větší flexibilitu i více způsobů zhodnocení investovaných finančních prostředků. Příspěvek informuje o zjištěných vyplývajících z průzkumu Ipsos, který se zaměřil na využívání DIP českými domácnostmi (výše měsíční úložky, počet investorů a zastoupení ve věkových skupinách, překážky vstupu, zájem ze strany zaměstnavatelů, atraktivita daňových úlev, preferovaní poskytovatelé). Jako hlavní překážky širšího zájmu o DIP byly identifikovány nedostatek informací a složitost produktu. -- Více k zajištění na stáří viz Profi poradenství & finance č. 2/2025, s. 62-63 a s. 54-55.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci NewtonOne

Pojistný obzor : časopis českého pojišťovnictví

Sv. 101, (2024) č. 3/2024-1/2025

Zakládadlo value for money 2: evropské benchmarky pro IŽP (s. 8-11); Novela zákona o distribuci pojištění a zajištění: flotilový pojišťovnický jako samostatný zprostředkovatel - č. 396/2024 Sb. (s. 12-13); Za rok 2024 dramaticky vzrostly pojišťovně náklady na pojistné plnění (s. 16-19); Filip Král: čelíme zásadním výzvám - rozhovor o pojištění nemovitostí a odpovědnosti v Česku s členem představenstva Kooperativy (s. 20-24); Povodně - září 2024 (s. 28-30); Nejvyšší soud k dohodám o mimosoudním jednání: je relevantní i pro likvidace? - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 565/2024 (s. 34); Inovace v českých pojišťovnách: klíč k přežití v digitální éře (s. 36-39); Hodnotící zpráva GDPR 2024 (s. 40-43); Sdílení dat v pojišťovnictví podle nového návrhu EU - nařízení o rámci pro přístup k finančním údajům (FIDA) (s. 44-45).

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Oskar Crnadak

Correlation between wages and house prices : an analysis of regional differences in the Czech Republic
[elektronický zdroj]

Korelace mezi mzdami a cenami nemovitostí : analýza regionálních rozdílů v České republice

Acta VSFS, Vol. 18 (2024), No. 2, p. 160-179

Autor v příspěvku zkoumá, zda a jak mzdy ovlivňují ceny nemovitostí v ČR v regionech a jak se tento vztah mění v čase. Použity jsou regresní metody. Je zjištěno, že v některých regionech, jako např. v Praze, jsou daleko podstatnější jiné faktory (nedostatek nabídky a vysoká poptávka). Dále je zjištěno, že vývoj cen v minulosti ovlivňuje situaci na trhu v současnosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/03/acta_vsfs_02_2024.pdf

Bundesministerium der Finanzen

Geplante Grundgesetzänderung zur kommunalen Altschuldenhilfe des Bundes

Chystaná změna ústavy ve věci komunální pomoci se starými dluhy na nájemném na spolkovém majetku

Monatsbericht des BMF, Jg. 2025, Nr. 2, S. 32-35

Německá spolková vláda předložila 24.1.2025 návrh zákona ke změně ústavy (čl. 143h), umožňující větší podíl spolkových zemí na procesu oddlužení v případech dlouhodobých dluhů za pronájem obecních nemovitostí, zejm. bytů. Návrh směřuje k vytvoření podmínek pro přijetí jednodušší zákonné normy pro efektivnější řešení dluhů na obecním či družstevním nájmu v následujícím legislativním období.

Deniz Igan

The housing affordability crunch

Krise dostupnosti bydlení

Finance & development, Vol. 61 (2024), No. 4, p. 21-23

Pandemie covid-19 způsobila jeden z nejhorších propadů dostupnosti bydlení za poslední více než dekádu. Dostupnost se snížila např. v USA, Kanadě, Německu, Portugalsku a Švýcarsku. Napříč těmito zeměmi jsou v průměru dnes nemovitosti méně dostupné, než tomu bylo i před americkou hypoteční krizí v r. 2007. Autorka v článku představuje nový ukazatel dostupnosti bydlení, který, na rozdíl od ostatních, zohledňuje i hypoteční podmínky konkrétní země. Z výsledků indexu plyne výrazný propad dostupnosti nemovitostí v období po pandemii. Snížení úrokových sazeb může zvýšit dostupnost hypoték, ovšem podstatnější bude odstraňovat strukturální bariéry. Plný text dostupný z: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2024/12/the-housing-affordability-crunch-deniz-igan>

Malé byty zdražují, poptávka po těch velkých klesá

Profi poradenství & finance, Sv. 13, (2025) č. 1, s. 32-35

Článek shrnuje zjištění vycházející z analýzy trhu s byty v České republice, kterou provedla společnost Valuo.cz. Analýza zahrnovala všechny prodeje zapsané v katastru nemovitostí za poslední tři roky. Závěry odhalují několik klíčových trendů, které formulovaly realitní trh v letech 2022-2024. Ukázalo se, že ceny menších bytů rostou nejrychleji a jsou až o 70 % vyšší, než je průměrná cena za metr čtvereční v jednotlivých regionech. Byty střední velikosti jsou v průměru o 10 až 15 % levnější než celkový průměr v ČR, tento trend platí napříč všemi regiony. Grafy dokládají index cen za m² dle regionu a dle roku, vývoj cen pražských a brněnských bytů dle velikosti v období 2022-2024 i dynamiku cen bytů různých velikostí v krajských a ostatních městech. -- Více k aktuálním prodejům bytů viz Profi poradenství & finance č. 2/2025, s. 30-31.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Consider Erling Haaland

Zamyslete se nad Erlingem Haalandem

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9439, p. 65

Příspěvek se zamýšlí nad souslovím "nedostatek pracovních sil" (labour shortage), konkrétně nad tím, co se vlastně na trhu děje, když se o nedostatku pracovních sil hovoří a zda tento nedostatek ve skutečnosti

vůbec existuje. Autor upozorňuje, že u nedostatku pracovních sil se mluví vždy, ať už v dobách vysoké zaměstnanosti či nezaměstnanosti. V mnoha případech je "nedostatek" dán neochotou trhu příslušné pracovníky více zaplatit (případ stavebního průmyslu), jindy se jedná o důsledek netržních mechanismů, které brání vyčištění trhů. Autor je vůči termínu "nedostatek pracovních sil" podezřívavý. Politici by podle něj zlepšili situaci, kdyby odstranili nadměrnou regulaci. - V názvu článku je použito jméno fotbalisty E. Haalanda pro ilustraci specifické situace na trhu práce.

William Langley, Haohsiang Ko

China suffers its own „China shock“

Čína zažívá vlastní „čínský šok“

Financial Times, Vol. 2025, No. 41899 (25.3.2025), p. 15

Článek vychází z dat analýzy 12 manuálně náročných odvětví v Číně, která ukázala, že průměrná zaměstnanost v těchto odvětvích klesla o 14 % (4 milióny pracovních pozic) mezi r. 2011 až r. 2019. Čína v minulosti efektivně využívala svou konkurenční výhodu dostatečného množství levné pracovní síly, ovšem dle respondentů se toto může změnit. Mnoho podniků v Číně nyní přechází na automatizaci výrobních linek, což vede k poklesu zaměstnanosti. Levnější továrny, které přispěly k čínskému růstu, se dnes nacházejí spíše v Indonésii a Vietnamu. Tyto země za poslední čtyři roky zažily ekonomický nárůst o 8,2 %, resp. 12,3 %. I přes tyto trendy je průmyslová výroba v Číně stále velmi silná, ovšem zaměstnanci-lidé jsou oproti robotickým v menšině.

Marina M. Tavares

A place for human talent in the AI age

Místo pro lidský talent v době umělé inteligence

Finance & development, Vol. 62 (2025), No. 1, p. 26-29

Článek se zabývá dopadem umělé inteligence (AI) na lidský talent, práci, vzdělávání a kreativitu. AI rozšiřuje možnosti lidstva tím, že přebírá úkoly, které dříve vyžadovaly lidskou inteligenci, čímž ovlivňuje trh práce i hodnotu tradičních dovedností. Zatímco AI může zvýšit produktivitu a zpřístupnit vzdělání širšímu okruhu lidí, zároveň ohrožuje originalitu, snižuje význam lidské práce a vyvolává etické otázky ohledně autorských práv. Příklady z oblasti práva, medicíny a vědeckého výzkumu ukazují jak přínosy, tak rizika automatizace. Autorka zdůrazňuje nutnost vyváženého přístupu k využití AI tak, aby doplňovala a posilovala lidské schopnosti, nikoli je nahrazovala. Plný text dostupný z: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2025/03/a-place-for-human-talent-in-the-ai-age-marina-tavares>

John J. Horton

Price floors and employer preferences : evidence from a minimum wage experiment

[elektronický zdroj]

Spodní cenové hranice a preference zaměstnavatele : zjištění z experimentu s minimální mzdou

The American Economic Review, Vol. 115 (2025), No. 1, p. 117-146

Příspěvek se s využitím experimentální metody zabývá vlivem minimální mzdy na najímání zaměstnanců. Firmám, které hledají nové zaměstnance na online tržišti, byla náhodně přiřazena minimální hodinová mzda. Po zavedení omezení ve formě minimální mzdy nabírá pracovníky méně firem, mzdy jsou ale vyšší, zároveň klesá počet odpracovaných hodin a jsou najímáni produktivnější pracovníci. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1257/aer.20170637>

Zdeněk Schmied

Problematika dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr ve světle posledních legislativních změn

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 33, (2025) č. 1, s. 8-13

Transpoziční novela č. 281/2023 Sb. zásadně změnila úpravu zákoníku práce týkající se dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Článek shrnuje nejpodstatnější změny této pracovněprávní úpravy a jejich dosavadní praktickou aplikaci. Po rámcovém přehledu konkrétních oblastí změn v DPP a DPČ se autor podrobněji věnuje změnám v oblasti pracovní doby a doby odpočinku, odměňování "dohodářů", v oblasti dovolené a překážek v práci. Je zdůrazněno, že novelou se významně posílilo postavení "dohodářů", neboť byly odstraněny hrubé disproporce v porovnání k zaměstnancům v pracovním poměru.

Karolína Zábojníková

Výdělky z Česka plynou na Slovensko a Ukrajinu

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 2, s. 18-19

Pohyb pracovníků mezi jednotlivými zeměmi Evropské unie je spojen i s toky peněz z jedné země do druhé. Pro některé země představují tyto prostředky významnou část příjmů. Článek přináší nejnovější údaje Eurostatu o remitencích. Do nich se započítávají osobní transfery, tj. peníze, které osoby žijící v cizí zemi posílají přes hranice domů, a dále odměna zahraničním pracovníkům, tj. mzda osob, které za práci přes hranice dojíždějí, ale bydlí ve své zemi. Největším zdrojem náhrad zaměstnanců i remitencí celkově je pro EU Švýcarsko. Nominálně nejvíce remitencí plyne ze dvou velkých evropských ekonomik - Německa (20,6 mld. eur) a Francie (18,3 mld. eur). Grafy ukazují objem remitencí v zemích EU v r. 2023, vývoj remitencí plynoucích z a do Česka a objem remitencí plynoucích z Česka na Ukrajinu v období 2010-2023.

Adéla Uhrinová, Romana Szutányi

Zákaz činnosti dle zákona o zaměstnanosti : krok do neznáma?

Bulletin advokacie, Sv. 2025, č. 3, s. 42-45

Článek se zabývá právní úpravou relevantní pro zákaz činnosti udělovaný na poli zaměstnanosti, který zavedla novela zákona o zaměstnanosti s účinností od 1.1.2024. Jedná se o novinku v oblasti trestání za přestupky za umožnění výkonu nelegální práce a zastřené zprostředkování zaměstnání. Inspektoráty práce mohou vedle pokuty udělit zaměstnavateli za tyto přestupky sankci v podobě zákazu výkonu činnosti, a to až na dobu dvou let. Autorky rozebírají úskalí sankce a dále popisují možné směry, kterými by se mohl přístup inspektorátů práce ubírat. - Poznámky.

Dana Roučková

Změny v odměňování zaměstnanců a státních zaměstnanců od 1.1.2025

Mzdová účetní, Sv. 31, (2025) č. 1, s. 8-14

Článek přináší shrnutí změn v odměňování zaměstnanců v pracovním poměru a státních zaměstnanců s účinností od 1. ledna 2025. Informuje o zvýšení minimální mzdy, zrušení nejnižších úrovní zaručené mzdy a o novém zaručeném platu, dále se věnuje vymezení ztíženého pracovního prostředí i příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí. Autorka podrobněji rozebírá platové tarify a stupnice platových tarifů zaměstnanců ve veřejných službách a správě a ve státní službě a upozorňuje na změny ve výpočtu doby praxe pro účely zařazení do platového stupně dle nařízení vlády č. 466/2024 Sb. Poté charakterizuje úpravy v oblasti zvláštního způsobu určení platového tarifu zaměstnanců ve veřejných službách a správě a poskytování zvláštního příplatku těmto zaměstnancům.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci NewtonOne

Práce a mzda

Sv. 73, (2025) č. 3

Pracovní doba a doba odpočinku (s. 4-8); Plat a jeho složky - otázky a odpovědi (s. 9-12); Podmínky poskytování příplatku za práci v sobotu či v neděli a příplatku za práci v noci (s. 13-14); Pracovní doba pedagogického pracovníka a tzv. přespočetné hodiny - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 2964/2023 (s. 21-25); K povinnosti evidence odpracované doby zaměstnanců v domácnosti: Soudní dvůr EU posuzoval povinnost zavést systém evidence odpracované doby pracovníků v domácnosti - směrnice o pracovní době č. 2003/88/ES (s. 26-30); Péče o děti ve zdravotním pojištění: řešení situací z praxe (s. 31-32); Sčítání příjmů zaměstnance ve zdravotním pojištění (s. 33-35).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 20, (2025) č. 4

Zákon o zaměstnanosti v číslech (s. 3-5); Snížení záloh na důchodové pojištění u pracujících důchodců - OSVČ (s. 9-13); Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce (s. 14-15); Termínovaný pracovní poměr (s. 16-19); Povinnost zaměstnance odškodnit zaměstnavatele způsobenou majetkovou újmu (s. 20-23); Bezpečnostní přestávky - změny (s. 27-28); Náhrada škody za pracovní úrazy - mimosoudní dohody (s. 29-31); Uplatnění progresivní daně u zaměstnance (s. 39-40); Úprava základu daně při ukončení a přerušení činnosti (s. 41-44); Různé formy výdělečné činnosti a

postupy ve zdravotním pojištění (s. 47-48); Přiznání důchodu ve zdravotním pojištění (s. 49-51); Nemocenské pojištění - po změnách (s. 52-54); Výdaje zaměstnavatele na domácí kancelář zaměstnance (s. 59-62); Motivační příspěvek žákům a studentům (s. 63-64); Sociální fond a obec (s. 70-72); Vznik pracovního poměru jmenováním do funkce (s. 77-80).

Právo

Tomáš Pavelka, Robert Květoň

Competition authorities on generative AI : early birds catch the worm

Soutěžní úřady a umělá inteligence : ranní ptáče dál doskáče

Antitrust, Vol. 2024, No. 4, p. 112-116

Příspěvek rozebírá aktivní odezvu úřadů na ochranu hospodářské soutěže ve světě na rychle se vyvíjející oblast generativní umělé inteligence. Zaměřuje se zejména na základní modely (foundation models, FMs) a na velké jazykové modely (LLMs). Po analýze klíčových zpráv regulačních orgánů (britského, francouzského a OECD) autoři charakterizují nově vznikající rizika na trhu umělé inteligence, na které tyto orgány společně upozorňují. Zkoumají problematiku tržní koncentrace, překážek vstupu na trh, monopolizace přístupu k datům i vztahy mezi AI a tradičními protikartelovými mechanismy. Sami autoři rovněž formulují některé obavy, které zprávy dohledových institucí nezmiňují. Článek zdůrazňuje význam adaptivní regulace a mezinárodní spolupráce pro vyvážení soutěže, inovací a ochrany spotřebitelů v ekonomice poháněné rozvojem AI. - Poznámky.

Pavel Koukal

K významu soft law v praxi soutěžní compliance

Antitrust, Sv. 2024, č. 4, s. 117-119

Soft law představuje pro praxi soutěžní compliance zásadní a nezastupitelný zdroj informací o aplikačních, výkladových a procesních přístupech soutěžního úřadu a je současně i základem pro správné a vhodné nastavení interních postupů a opatření k zajišťování souladu chování soutěžitele a jeho zaměstnanců s pravidly hospodářské soutěže. Třebaže jednotlivé akty soft law, které jsou vydávány Evropskou komisí a ÚOHS, nejsou ve vztahu k soutěžnímu právu právně závazné, jejich význam spočívá v transparentně deklarovaném přístupu soutěžního úřadu k vybraným otázkám. Autor rozebírá, jak lze v praxi soutěžní compliance využít soft law akty. - Poznámky.

Jan Dědič, Jan Lasák

Některé otázky výkonu hlasovacích práv v kapitálových společnostech

Ad Notam, Sv. 30, (2024) č. 4, s. 7-18

Bliže k dílčím otázkám výkonu hlasovacího práva společníka kapitálové společnosti. Autoři analyzují zákonné důvody, které zakládají zákaz výkonu hlasovacích práv, a to z hlediska možnosti rozsah zákazu modifikovat v zakladatelském právním jednání. Rozebírají zákaz výkonu hlasovacích práv při prodlení společníka s plněním vkladové povinnosti; s prodlením v plnění příplatkové povinnosti; v případě, že valná hromada rozhoduje o nepeněžitém vkladu společníka (akcionáře) nebo v případě, kdy společníkovi nebo osobě jednající s ním ve shodě má být prominuta povinnost. Rovněž analyzují zákaz výkonu hlasovacích práv v případě, že valná hromada rozhoduje o odvolání společníka z funkce pro porušení povinností při výkonu funkce, když rozhoduje o vyloučení společníka společnosti s ručením omezením nebo o podání návrhu na jeho vyloučení. Autoři následně objasňují úpravu zákazu ve zvláštních právních předpisech a včlenění průlomu zákazu výkonu hlasovacích práv do zakladatelského právního jednání. - Poznámky.

Václav Pilík

Ochrana důvěrných informací ve smlouvách o informačních a poradenských službách se zvláštním zřetelem k Návrhu společného referenčního rámce

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 4, s. 105-112

Smlouvy o informačních a poradenských službách s sebou nesou významná a specifická rizika pro ochranu důvěrných informací obou stran. Autor se zaměřuje na otázku, zda vůbec a případně jak lze v těchto případech formulovat rámcové řešení pro ochranu důvěrných informací. Pracuje s hypotézou, že cenným zdrojem k nalezení řešení je Návrh společného referenčního rámce (DCFR). V článku jsou vymezeny

základní pojmy (informační a poradenské smlouvy; ochrana důvěrných informací v závazcích z těchto smluv a její význam) a dále vysvětleno, jak je ochrana důvěrných informací reflektována v DCFR. Autor poté dovozuje a komentuje zásady pro ochranu důvěrných informací v informačních a poradenských smlouvách. - Poznámky.

Petr Horák

Plnění na dluh zahrnutý do insolvenčního řízení třetí osobou

Obchodní právo, Sv. 34, (2025) č. 1, s. 2-14

Článek se zabývá tématem plateb prováděných třetí osobou na úhradu pohledávky věřitelů přihlášené v insolvenčním řízení. Popisuje rozdíly mezi platbami prováděnými v rámci insolvenčního řízení a mimo rámec insolvenčního řízení (přímo věřiteli). Stejně tak se zabývá rozdílnými důsledky pro insolvenční řízení v obou rámcích. Autor rovněž popisuje rozdílné důsledky spojené s platbou za celý dluh a částečnou úhradou. Zejména rozebírá dopady na práva věřitele jako účastníka insolvenčního řízení, možnost vytěsnění věřitele z věřitelských orgánů v rámci insolvenčního řízení či možnost omezení práv zajištěného věřitele při správě a projednávání tématu prodeje zajištěného majetku. Popisuje rovněž možné způsoby obrany proti negativním právním důsledkům platby od třetí osoby. - Poznámky.

Jindřich Vítek, Kateřina Dračková

Praktický přehled: s novou legislativou do nového roku

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 1, s. 20-24

Článek přináší přehled základních legislativních změn pro r. 2025 v oblasti zadávání veřejných zakázek a další právní úpravy. Autoři přibližují návrh novely zákona č. 134/2016 Sb., jejímž cílem je zejména zefektivnění a zrychlení přezkumných řízení tak, aby veřejné zakázky mohly být zadávány bez zbytečných průtahů, i změna finančních limitů pro VZ malého rozsahu. Autoři dále představují návrh nového zákona o kybernetické bezpečnosti, změny zákona o ochraně hospodářské soutěže, novelu zákona o DPH i rozsáhlou novelu zákona o cenách č. 265/2024 Sb. Připomínají také nabytí účinnosti nového zákona o veřejných dražbách, novely zákoníku práce a stručně zmiňují připravovanou flexibilní novelu zákoníku práce.

Matěj Brožek

Právo a politické strany za první republiky

Jurisprudence, Sv. 33, (2024) č. 5, s. 18-29

Politické strany byly základním stavebním kamenem politického systému ČSR mezi lety 1918 až 1938. Autor rozebírá vztah práva a politických stran na pozadí historické zkušenosti Československa. Představuje většinu právní regulace přímo ovlivňující fungování politických stran za první republiky. Zabývá se zejména spolkovou, ústavní, volební a specializovanou legislativou, včetně související judikatury. Zamýšlí se nad uplatněním spolkové legislativy na politické strany a nad jejich skutečným právním postavením, nad charakterem mandátu člena parlamentu i nad zákonem o zastavování činnosti a o rozpouštění politických stran. - Poznámky.

Ondřej Čech

Srovnání provádění listinných důkazů v rozhodčím řízení v české a zahraniční praxi

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 3, s. 86-89

Porovnání českého a zahraničního přístupu k provádění listinných důkazů v rozhodčím řízení. Autor se zaměřuje na otázku, co způsobuje odlišnost českého přístupu, který je přinejmenším v evropském srovnání skutečně unikátní. Pro popis českého práva rozhodčího řízení vychází z úpravy obsažené v zákoně o rozhodčím řízení, občanském soudním řádu a rozhodčím řádu. Za relevantní příklady zahraniční praxe zvolil Modelový zákon UNCITRAL o mezinárodní obchodní arbitráži, Rozhodčí pravidla ICC a Pravidla IBA pro dokazování v mezinárodním rozhodčím řízení. Autor dokládá, že český a zahraniční přístup k listinným důkazům se příliš nepotkává. Zatímco česká právní úprava klade odpovědnost na rozhodce, kteří musí listinné důkazy formálně provést na jednání, zahraniční úprava klade důraz na odpovědnost stran předložit důkazy včas, aby byla zachována možnost protistran se k nim vyjádřit. České rozhodčí řízení se tak v zásadě shoduje se soudním řízením, zatímco zahraniční úprava vytváří k soudnímu řízení skutečnou alternativu. - Poznámky.

Jáchym Florián Sláma

Systém metod konfiskace výnosů z trestné činnosti

Trestněprávní revue, Sv. 24, (2025) č. 1, s. 45-52

Článek se věnuje problematice konfiskace výnosů z trestné činnosti. Uvádí přehled konfiskačních metod, které se odrážejí v jednotlivých konfiskačních nástrojích v právních řádech evropských států včetně ČR. Autor nejprve vymezuje pojem konfiskace a její místo v procesu odčerpávání výnosů z trestné činnosti. Dále představuje klíčové typologie konfiskačních metod od významných zahraničních autorů a institucí, přičemž pozornost věnuje zejména vymezení konfiskace založené na odsouzení. Na základě analýzy a syntézy typologií autor nabízí ucelený systém pěti obecných konfiskačních metod a jejich dvou možných modifikací. V rámci popisu konfiskačních charakterizuje základní definiční znaky a vzájemné vazby. Rovněž demonstruje, jak se tyto metody a vazby projevují v českém právním řádu. - Poznámky.

Ondřej Svoboda

Vzestupy a pády patnáctileté evropské investiční politiky

Právník, Sv. 164, (2025) č. 2, s. 166-183

Lisabonská smlouva znamenala přelom v investiční politice Evropské unie, protože poprvé zařadila přímé zahraniční investice do výlučné pravomoci Unie v rámci společné obchodní politiky. To vedlo k nové roli EU jako významného normotvůrce na poli mezinárodního investičního práva. Autor přibližuje aktivitu EU na poli sjednávání nových mezinárodních dohod zahrnujících regulaci investic se třetími zeměmi a přináší kritické zhodnocení vývoje evropské investiční politiky za posledních 15 let. Rozebírá hlavní oblasti unijní investiční politiky, kam spadají mezinárodní vyjednávání o obchodních a investičních dohodách, modernizace Dohody o Energetické chartě, mnohostranná vyjednávání na půdě Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo (UNCITRAL) a unijní rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do EU. - Poznámky.

Jana Ondřejková

Zkoumání vztahu Ústavního soudu a Parlamentu prostřednictvím přezkumu ústavnosti zákonů iniciovaného skupinami poslanců a senátorů : stará úskalí a nové možnosti

Právník, Sv. 164, (2025) č. 3, s. 215-226

Studie přináší kvalitativní výzkum okolností podání jednotlivých poslaneckých a senátorských návrhů na přezkum zákonů a důsledků rozhodnutí Ústavního soudu, které ilustrují vztah Parlamentu ČR a Ústavního soudu. Poukazuje na úskalí spojená s konfliktním nahlížením na vztah parlamentů a ústavních soudů v demokratických státech, aniž by to bylo spojeno s konkrétním překročením ústavních pravomocí z jedné nebo druhé strany. Autorka současně upozorňuje na další proměnné, které je nutno vzít v potaz při analýze praxe obracení se skupin poslanců a senátorů na Ústavní soud. - Poznámky.

Změna unijní úpravy využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností vstoupila v platnost

Právní rozhledy, Sv. 33, (2025) č. 3, příl. Legislativa, s. i-ii

Informace o nové evropské směrnici č. 2025/25/EU z 19. prosince 2024, kterou se mění směrnice 2009/102/ES a 2017/1132/EU, pokud jde o další rozšíření a modernizaci využívání digitálních nástrojů a postupů v právu obchodních společností. Členským státům EU je uloženo do 31.7.2027 přijmout a zveřejnit právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Článek představuje změny, které směrnice přináší, např. taxativní seznam listin a údajů, které budou osobní společnosti povinně zveřejňovat v obchodním rejstříku; zásadu "pouze jednou", podle níž společnost nebude mít povinnost při vytvoření společnosti v jiném členském státě znovu předkládat informace uložené v příslušném obchodním rejstříku; úpravu lhůty pro ukládání změn v rejstříku; i zavedení vzoru pro digitální plnou moc EU v přeshraničních řízeních.

Václav Pilík

Zvláštní ručení obchodního zástupce aneb obchodní zastoupení del credere

Obchodní právo, Sv. 34, (2025) č. 2, s. 2-16

Článek se věnuje zvláštnímu ručení obchodního zástupce podle § 2492 českého občanského zákoníku, které odpovídá obchodnímu zastoupení s doložkou del credere v komparativním kontextu. Představuje evropský kontext této doložky, který zahrnuje směrnici o obchodních zástupcích (86/653/ES), vybrané

národní právní předpisy (konkrétně francouzský, rakouský, německý, italský a švýcarský) a také vybrané akademické projekty společného evropského soukromého práva (projekty související s myšlenkou evropského občanského zákoníku a Codice europeo dei contratti). Cílem článku je podrobnější rozbor české úpravy v § 2492 občanského zákoníku v prezentovaném evropském kontextu. Ve srovnání s ním se jedná o úpravu spíše minimalistickou a liberální. Zároveň vykazuje kontinuitu a nezdá se, že by trpěla koncepčními deficity. Za hlavní problém autor označuje nejasnost ohledně toho, do jaké míry je možné se od této úpravy dohodou odchýlit. Autor považuje úpravu za relativně kogentní (ve smyslu: nepřipouštějící odchylku v neprospěch obchodního zástupce). - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

The new economics of immigration : nativism

Nová ekonomie imigrace : nativismus

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9439, p. 10

Přistěhovalci bývají nyní (nejen v USA) obviňováni ze společenských problémů, ať už jde o jejich údajný negativní vliv na vývoj západní kultury, trh s nemovitostmi nebo systémy sociálního zabezpečení. V odborné literatuře lze nalézt určité důkazy o korelaci některých jevů, článek se je nicméně pokouší uvést na pravou míru. Např. v případě výběru daní migranti daně rovněž sami platí, navíc mohou zvyšovat produktivitu, což posiluje výběr daní v celé ekonomice. Tvzení spojená s kulturou bývají zavádějící. Na druhou stranu je nutné se poučit z chyb, které ovlivňují důvěryhodnost politiků, a včas zavádět vhodná opatření (např. předem liberalizovat trh s bydlením). -- Viz i příspěvek na s. 59-61. -- Článek volně odkazuje též na příspěvek na s. 65.

Účetnictví

Jaromír Klaban

Informace o finanční pozici a výkonnosti České republiky za účetní období roku 2023 : konsolidovaná účetní závěrka státu

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2025, č. 1, s. 2-10

Autor v příspěvku shrnuje vybrané údaje z konsolidovaných účetních výkazů České republiky za r. 2023. Po krátkém přehledu novinek a představení základních principů konsolidace státu jsou uvedeny hlavní skutečnosti za r. 2023 (vývoj aktiv a peněžních prostředků, úspory územních rozpočtů, způsob financování, atd.). Následují informace o konsolidačním celku, podrobnější informace o majetku a závazcích ČR a o nákladech a výnosech. Na závěr jsou zrekapitulovány jednotlivé kroky při sestavování účetních výkazů za Českou republiku. - Poznámky. -- Viz i další příspěvek k tématu: Krátké zamyšlení nad významem konsolidované účetní závěrky ve veřejném sektoru (s. 11-12).

Vladimír Kulil

Nehmotný majetek a jeho oceňování

Odhadce a oceňování majetku, Sv. 30, (2024) č. 3-4, s. 53-64

Nehmotný majetek je vždy komplikací pro ocenění, protože jej nelze změřit či zvážit, a přitom znalec musí i jeho cenu správně, tedy pravdivě vyčíslit. Článek se zabývá pravdivostí znaleckého posudku, duální cenovou skladbou majetku a pojmenováním zkoumaného nehmotného majetku. Autor rozebírá příklady goodwillu (cena za jméno autora a provenienci) i aplikaci při ocenění nehmotných vlivů, což demonstruje na příkladu s variantami. Tabulky obsahují soupis skupin nehmotných vlivů a jejich obsahový výpis u nemovitých a movitých věcí.

Pavel Běhounek

Zákon o účetnictví na začátku roku 2025

Účetní a daně, Sv. 28, (2025) č. 2, s. 31-35

Článek se zaměřuje na témata nové definice obratu a změn kategorizace účetních jednotek (zvýšení hraničních hodnot aktiv a čistého obratu) v zákoně o účetnictví č. 563/1991 Sb. Autor přibližuje i jejich řešení podle očekávaného nového zákona o účetnictví, který by mohl být účinný od r. 2027. Problematika je doplněna řadou příkladů.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci NewtonOne

Auditing : časopis Komory auditorů České republiky**Sv. 1, (2024) č. 4**

Základní principy materiality (s. 3-6); Stanovení materiality při auditních zakázkách (s. 7-11); Stanovení prováděcí materiality (s. 12-15); Použití materiality při plánování auditu (s. 16-21); Použití materiality při vyhodnocování nesprávností (s. 22-30); Použití materiality v závěru auditu (s. 31-35); Zvláštní aspekty materiality (s. 36-42); Dvojí významnost z pohledu účetní jednotky vs. materialita při ověřování zprávy o udržitelnosti (s. 43-51).

Veřejná správa

Lenka Vaňková, Tomáš Lechner

K čemu jsou užitečné eDoklady

Odhadce a oceňování majetku, Sv. 30, (2024) č. 3-4, s. 77-85

Článek se zabývá elektronickou identifikací, která je klíčová pro moderní digitální komunikaci a interakci s veřejnou správou i soukromým sektorem. Rozebírá tři základní nástroje elektronické identifikace (eObčanka, eDoklady, Evropská peněženka digitální identity), systém elektronické identifikace a přibližuje jeho role a jednotlivé úrovně záruky. Soustředí se zejména na prakticky realizované případy, kdy je elektronická identifikace využívána k prokazování identity fyzické osoby. Dále se autor zaměřuje na mobilní aplikaci eDoklady pro uchovávání digitálních stejnopisů průkazů a jejich použití při fyzickém prokazování. Popisuje šíři použití digitálního stejnopisu průkazu a postupy jeho ověření. Zabývá se rovněž elektronickou identifikací odhadců a znalců v praxi se zaměřením na prokázání totožnosti prostřednictvím aplikace eDoklady.

Lenka Matochová

Nařízení o ekodesignu přináší regulaci výrobků v zadávacích řízeních

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 1, s. 26-29

Nařízení o ekodesignu č. 2024/1781 je dalším přímo použitelným předpisem EU s propisem do procesů veřejného zadávání. Činnost zadavatelů však ovlivní až poté, co EK přijme prováděcí, tzv. implementované akty, v nichž stanoví minimální požadavky na výrobky pořizované ve veřejných zakázkách. Nařízení primárně harmonizuje požadavky na ekodesign výrobků uváděných na trh nebo do provozu. Má se tím zajistit, že se udržitelné výrobky stanou normou. Článek seznamuje s nařízením o ekodesignu, které má potenciál být jedním z nejinvazivnějších sektorových předpisů zasahujících do veřejného zadávání. Autorka popisuje fázový proces regulace povinností zadavatelů a rozebírá, na jaké zakázky se budou minimální požadavky vztahovat. -- Více k nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků viz Právní rozhledy č. 4/2025, Aktualita s. ii.

Miloš Valášek

Přepis cizích jmen do informačních systémů České republiky

Správní právo, Sv. 58, (2025) č. 1, s. 25-44

Autor pojednává o některých problémech spojených s přepisem jmen a příjmení z cizozemských veřejných listin do informačních systémů veřejné správy ČR. V úvodu je popsán mechanismus zápisu a okolností, které určují, zda je jméno a příjmení z veřejné listiny psané nelatinským písmem zapsáno v anglické, nebo české transkripci. Je vysvětlen rozdíl mezi transliterací, transkripcí a překladem jmen. V té souvislosti je zmíněna specifická problematika východoslovanských jazyků. Dále článek rozebírá přepisy z latinky a upozorňuje, že některá cizí jména a příjmení psaná latinkou nelze v ČR z technických důvodů zapsat do dokladů totožnosti ve správné pravopisné podobě. V závěru autor rozebírá otázku, zda to může představovat porušení čl. 8 a 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. - Poznámky.

Pavel Kopecký

Převádění státního zaměstnance na jiné služební místo

Správní právo, Sv. 58, (2025) č. 1, s. 1-24

Blíže k problematice převádění státního zaměstnance na jiné služební místo podle § 61 zákona o státní službě. Převedení na jiné služební místo je změnou služebního poměru, která je způsobilá významným způsobem ovlivnit postavení státního zaměstnance a jeho kariéru. Autor se zaměřuje na důvody převedení a na kritéria, která musí být zohledněna při výběru nového služebního místa. Pozornost věnuje také možnostem obrany státního zaměstnance proti rozhodnutí o převedení, vč. obrany proti převedení na služební místo, které není vhodné. Upozorňuje také na změny některých aspektů převádění na jiné služební místo vyplývající z vládního návrhu novely zákona č. 234/2014 Sb. (tisk č. 673). - Poznámky. -- Podrobněji k převedení zaměstnance na jinou práci viz Mzdová účetní č. 3/2025, s. 20-26.

Tomáš Halfar, Matúš Holubkovič

Výjimka in-house a specifické případy aplikace obrátového kritéria

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 13, (2025) č. 1, s. 4-8

Podstatu in-house výjimky tvoří vyloučení aplikace pravidel zadávání v ZZVZ na úplatné smlouvy mezi zadavatelem a jím ovládanými, resp. přidruženými osobami. Účelem výjimky je poskytnout zadavatelům možnost zajistit si určité plnění vlastními kapacitami. Aby nedošlo k narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu, definuje právní úprava omezení v podobě obrátové podmínky. Autoři v článku rozebírají komplikované situace, kdy dochází ke změnám vlastnické struktury na straně in-house dodavatele nebo kdy je dodavatel s vědomím ovládajícího zadavatele aktivní i na otevřeném a konkurenčním trhu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci NewtonOne

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 31, (2025) č. 3

Navrhovaná novela RUD je největší finanční příležitostí obcí i krajů aneb Posílení rozpočtů samospráv povede ke sladění financí s odpovědností (s. 18-21); Jak je na tom rozpočet české metropole? (s. 22-23); Umělá inteligence ve službách veřejné správy (s. 26); Letos bude pokračovat stavební ofenziva i digitalizace dopravních agend (s. 29); Z gastroodpadu, který vytřídily domácnosti, mohou obce a města mít užitek nejen v nižších platbách za ukládání odpadu na skládkách (s. 36-38); Fungující společenství obcí má našlápnuto být silným hráčem v území (s. 42-43); Ve kterých situacích je uzavření smlouvy mezi obcí a developerem zadáním veřejné zakázky? (2) (s. 47-49); Pro správné vyřízení žádosti o přístup k osobním údajům platí: čím více zkušeností na straně správce, tím lépe (s. 51); Úředník má od roku 2025 nový kabát - zákon č. 196/2024 Sb. (s. 52).

Veřejná správa

Sv. 36, (2025) č. 3

Společenství obcí rok poté: Jak pomáhá efektivnější spolupráci a sdílení služeb? (s. 4-6); Stabilita, jasné kompetence i snazší čerpání dotací (s. 7-10); Odvaha prosadit meziobecní spolupráci je rozhodující (s. 11-12); Radim Sršeň: Pomoc po povodních není závod o to, kdo přijde dřív - rozhovor s náměstkem ministra pro místní rozvoj (s. 14-17); Archivy by měly být partnerem veřejnoprávních původců (s. 18-19); Výhoda dostupnosti archivu v Olomouci: Spolehlivá odborná podpora na dosah (s. 20); Aktuální úprava odměňování zastupitelů obcí v praxi (s. 21-23); Participace: Klíč k propojení občanů s radnicí (s. 24-26); Přehledně z EU: Komise představila plány na rok 2025 (s. 27); Procesní požadavky na zelený územní plán I. (s. 28-29); Příručka pro starosty: Jak obce a starostové chrání občany při mimořádných událostech (s. 33-35); Nové archivní kulturní památky (s. 36-38).

Veřejné finance. Rozpočet

Mark Aguiar

The cost and consequences of sovereign borrowing

Náklady a důsledky státních půjček

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 1, p. 1-19

Více k empirickým následkům zadlužení státu. Autor uvádí, že státní dluhy v rozvíjejících se ekonomikách vedly spíše ke zpomalení růstu a větší volatilitě ekonomiky, než k jejímu rozvoji. Na základě historických dat a kvantitativního modelu dluhu ukazuje, že malé neshody mezi domácnostmi a politiky v oblasti averze vůči riziku a intertemporálního diskontování mohou způsobit, že přístup na dluhové trhy snižuje blahobyt. Navíc v modelech se ukazuje, že i dokonale informovaný věřitel může snížit blahobyt. Autor varuje před politikami, které podporují mezinárodní dluhové toky do rozvíjejících se a do rozvojových ekonomik. - Poznámky.

Martin Greive, Jan Hildebrand, Carsten Volkery

Deutschland überrumpelt seine Partner

Německo překvapuje své partnery

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 47 (7.3.2025), S. 20

Německý zvláštní rozpočet na obranu, vyjímající související náklady a investice z dluhové brzdy, zůstává zahrnut v rozpočtových pravidlech EU, mj. i v Paktu stability a růstu. V rámci zvláštního summitu EU k obraně došli ministři obrany ke shodě na vypracování návrhu na změnu fiskálních pravidel na unijní úrovni. Postoj předsedkyně Evropské komise U. von der Leyenové, která chce využít nouzové klauzule Paktu stability a růstu, je v kontrastu s německým stanoviskem, požadujícím systémové řešení namísto využívání dočasných nouzových řešení.

Julian Heißler

Donald Trumps falsche Rechnung

Chybný výpočet Donalda Trumpa

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 8, S. 32-33

USA v čele s prezidentem Trumpem zahájily masovou deportaci uprchlíků. To není dobrá zpráva pro americkou ekonomiku, ani pro státní rozpočet. Na rozdíl od mnoha evropských zemí se imigrace v USA netýká systému sociálního zabezpečení, ale trhu práce. Ekonomika získává pracovní sílu. Fiskální bilance nepovoleného přistěhovalectví je podle odborníků kladná. Masové deportace by proto mohly udělat díru do amerického rozpočtu.

J. Vela Hanke, S. Matthes, M. Koch, J. Olk, C. Volkery

Europa rüstet auf

Evropa zbrojí

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 45 (5.3.2025), S. 1, 4-5

Evropská unie povolí aktivaci tzv. „národních klauzulí pro případy nouze“, které v rámci účelového uvolňování fiskálních pravidel umožní získat 650-800 miliard eur na potřeby obrany v průběhu čtyř let. Rozhodnutí je součástí plánu Evropské komise „Re-Arm Europe“. Uvedená částka počítá se zatím neoznačeným, ale pravděpodobným zvýšením částky doporučené NATO na obranu ze současných 2 % HDP na 3,6 %, podle generálního tajemníka NATO M. Rutteho v průběhu letošního léta. EU dále počítá s vytvořením fondu po vzoru kurzarbeitsového programu SURE, který umožní získat půjčky na obranu i členským zemím s nižším ratingem a v důsledku s vyššími náklady na obsluhu dluhu. Článek zmiňuje současnou fázi vyjednávání o národním obranném balíčku v Německu, kde probíhají konzultace mezi CDU a SPD. V rámci „zvláštních rozpočtů“ může být na investice do obrany a souvisejících inovací uvolněno až 400 milionů eur. Zmíněn je projekt Strategic Protection and Advanced Resilience Technology (Sparta, Projekt strategické ochrany a pokročilé technologie odolnosti), podpořený předními německými ekonomy, podnikateli a průmyslníky.

Santiago Lago-Penas, María Cadaval-Sampedro, Ana Herrero-Alcalde

Fiscal consolidation and voting : on the electoral costs of budgetary stability

Fiskální konsolidace a volby : volební cena rozpočtové stability

Fiscal studies, Vol. 45, (2024) No. 4, p. 559-581

Autoři analyzují potenciální dopad politik cílených na podporu fiskální udržitelnosti na volební preference občanů ve Španělsku. Vycházejí ze zjištění, že rozpočtová úsporná opatření, jako reakce na problémy s neudržitelností veřejných financí, jsou důvodem pro růst politické polarizace a snížení volební účasti. Studie vychází z průzkumu vnímání problému se zadlužením a zájmu o fiskální stabilitu ze strany občanů. Následnou ekonometrickou analýzou autoři zjišťují faktory stojící za odlišnými postoji občanů k úsporné politice a dále simulují potenciální dopad různých strategií pro snižování výdajů nebo zvyšování daní na rozhodování španělských voličů. - Poznámky.

Ethan Ilzetzki, Heidi Christina Thysen

Fiscal rules and market discipline

Fiskální pravidla a tržní disciplína

IMF Economic Review, Vol. 73, (2025) No. 1, p. 45-85

Článek zkoumá interakci mezi fiskálními pravidly a tržní disciplínou při omezování vládních půjček. Zatímco cílem fiskálních pravidel je omezit nadměrné zadlužování aktuálních vlád, trh reguluje zadlužování také prostřednictvím úrokových sankcí. Vlády mohou signalizovat svou fiskální zdrženlivost, což může vést nejen k nadměrnému zadlužování jako v tradičních modelech, ale také k nedostatečnému zadlužování. Fiskální pravidla existují pro zmírnění politik vlád, které jsou orientované na současnost, ovšem tato pravidla taktéž omezují signalizaci obezřetných vlád a mohou vést k tvorbě nadměrných úspor. Ukazuje se, že fiskální pravidla brzdí netrpělivé vlády a zároveň trestají obezřetné vlády. Dle autorů bude optimální úroveň fiskálních omezení vyvažovat tyto kompromisy. - Poznámky.

Martin Mana, Václav Sojka

Kolik dává stát na vědu

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 2, s. 12-14

Statistický pohled na výdaje státu na výzkum a vývoj v Česku a charakteristika jejich dynamiky v posledních letech. Autoři uvádějí, že HDP roste nominálně rychleji než rozpočtové výdaje na VaV a ČR se tak nepřibližuje vytčenému cíli 1 %. Identifikují nejvýznamnější poskytovatele a příjemce přímé veřejné podpory a oblastí, kam finance míří nejčastěji. Grafy ukazují objem státních rozpočtových výdajů na VaV v letech 2013-2023, dále rozdělení podle příjemců, vybraných socioekonomických cílů a porovnání státních rozpočtových výdajů na VaV v zemích EU a vybraných státech světa za r. 2013 a 2023.

Bundesministerium der Finanzen

Kreditaufnahme des Bundes und seiner Sondervermögen

Zadlužování spolkových zemí a jejich zvláštní rozpočty

Monatsbericht des BMF, Jg. 2025, Nr. 2, S. 55-60

Shrnutí složení fondů zvláštních rozpočtů (Fond stabilizace finančního trhu, Fond hospodářské stability, Zvláštního majetkového fondu a Zvláštního rozpočtu Bundeswehru) a jejich vývoje od začátku r. 2024 do konce ledna 2025. Zadlužení spolkového rozpočtu vzrostlo od konce r. 2024 z 1 691,1 miliardy eur během ledna 2025 o 13,7 miliardy. Bilance je tvořena 37,9 miliardami eur nových půjček a splatností 24,4 miliardy eur půjček dřívějších. Příspěvek uvádí konkrétní složení dluhu a příslušných dluhových nástrojů (zejm. dluhopisů). - Poznámky.

Daniel Delhaes, Sebastian Matthes, Jens Münchrath

Kritik am Schuldenplan

Kritika dluhového plánu

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 48 (10.3.2025), S. 1, 4-5

Plán CDU a SPD na mimořádný německý rozpočet na obranu čelí kritice zejména v oblasti efektivity využití finančních prostředků. Platí to zvláště pro infrastrukturní projekty, kde podle kritiků hrozí riziko využití uvolněných prostředků na sociální výdaje namísto jejich původního určení. Zmíněno je riziko evropské dluhové krize, kdy se Německo nebude schopné držet pravidel Paktu stability a růstu za situace rostoucích výnosů ze státních dluhopisů. Článek se dále věnuje souvisejícím programovým prioritám

CDU a SPD, zejm. změně migrační politiky, opatřením proti deindustrializaci, daňové reformě a reformě podpory v nezaměstnanosti. -- Viz také komentář na s. 12.

Helena Chodounská

Kulturu drží veřejná podpora

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 2, s. 23-25

Statistický pohled na státní podporu institucí tradičního uměleckého sektoru (divadla, muzea, galerie, památkové objekty, knihovny, hudební soubory) v Česku v letech 2020-2023. Grafy znázorňují podíl příspěvků, dotací a grantů na celkových příjmech kulturních institucí mezi lety 2018-2023 a strukturu zdrojů příspěvků, dotací a grantů na provoz kulturních institucí v r. 2023 (ve formě příspěvků ze státního rozpočtu, rozpočtů krajů, měst a obcí a zahraničí). Tabulky dokládají příjmy kulturních institucí v r. 2023 a zaměstnanost a mzdy ve vybraných kulturních institucích v r. 2022. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Statistika kultury na s. 26-36.

Olaf Storbeck, Laura Pitel

Merz to end years of stagnation on spending

Merz chce ukončit roky stagnace výdajů na obranu

Financial Times, Vol. 2025, No. 41883 (6.3.2025), p. 2

Článek informuje o možné dohodě mezi budoucím německým kancléřem F. Merzem a pravděpodobným koaličním spojencem, stranou sociálních demokratů (SPD), ohledně potřeby navýšit rozpočet na obranu. Rozhodnutí by dle ekonomů mohlo přinést značný ekonomický růst, ovšem také zvýšit státní dluh vůči HDP z aktuálních 63 % na 84 %. Podle článku hodlá Merz obejít dluhovou brzdu, která od r. 2009 omezuje roční strukturální schodek na 0,35 % HDP. Někteří ekonomové také argumentují, že je možné přetvořit stagnující části automobilového průmyslu do obranného průmyslu.

Ivana Tománková

Na cestě k nevychýleným predikcím : jak se posuzují předpovědi, na nichž stojí veřejné rozpočty

Bankovníctví, Sv. 33, (2025) č. 3, s. 48-49

Očekávání ohledně budoucího makroekonomického vývoje jsou klíčovým prvkem rozpočtového procesu. Úprava evropských fiskálních pravidel z dubna 2024 posílila postavení nezávislých fiskálních institucí (NFI) a přisoudila jim povinnost hodnotit makroekonomické prognózy, na jejichž základě se sestavují rozpočty institucí veřejného sektoru. Článek dokládá českou praxi Národní rozpočtové rady při schvalování makroekonomických a fiskálních predikcí vytvořených ministerstvem financí. Autorka rovněž zmiňuje, jak k posuzování předpovědí přistupují NFI v dalších zemích, a jaké volí postupy. Charakterizuje rovněž úskalí schvalovacího procesu.

Miroslav Matej, Luděk Tesar

Navrhovaná novela RUD je největší finanční příležitostí obcí i krajů aneb Posílení rozpočtů samospráv povede ke sladění financí s odpovědností

Moderní obec, Sv. 31, (2025) č. 3, s. 18-21

Seznámení s aktuálním návrhem novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, s jeho východisky a principem i s odhadovanými dopady do příjmů samospráv. Současný návrh výrazně navyšuje daňové příjmy obcí i krajů o prostředky na nepedagogickou práci a ostatní neinvestiční výdaje, čímž dochází ke sladění příjmů zřizovatelů s jejich kompetencemi. Autoři také shrnují konkrétní finanční dopady na obce a formulují společný postoj k návrhu změn. Jako pozitivní označují okamžité finanční dopady na obce a uvádějí, že i pro malé obce je novela RUD finančně výhodnější než dotace.

Julian Olk

Olivgrünes Wirtschaftswunder

Hospodářský zázrak v barvě khaki

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 47 (7.3.2025), S. 10-11

CDU a SPD plánují udělit výjimku z dluhové brzdy ve výši 1 % HDP na zvýšené náklady na obranu. Článek se zabývá dopadem zbrojení na německý hospodářský růst (cituje odhady růstového koeficientu investic mezi 0,6-1,5, tedy dopadu státních investic na růst) a vysokými náklady, které mohou do konce r. 2026 dosáhnout 150 mld. eur. V evropském měřítku pak členské země EU plánují zvýšení rozpočtu na obranu mezi 72-137 miliardami eur v následujících šesti letech. Poradenská společnost EY odhaduje

růstový koeficient investic na cca 0,75, roční růst HDP o 0,66 % a 660 tisíc nových pracovních míst. Investice do obrany a zbrojení druhotně podpoří sektory logistiky, metalurgie a výzkumu. Autor si také všímá potenciálu inovací a vlastního výzkumu v oblasti vojenství i pro civilní sektor v rámci tzv. „spillover efektu“.

Christopher A. Sims

Optimal fiscal and monetary policy with distorting taxes

Optimální fiskální a měnová politika s rušivými daněmi

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 17 (2025), No. 2, p. 1-23

Článek se vrací k myšlence, že by se státní dluh měl zvyšovat, dokud se jeho výnosnost nevyrovná výnosnosti soukromých aktiv. Autor uvádí, že pokud jsou však jediným alternativním zdrojem příjmů distorzní daně (distorting taxes), tento výsledek již neplatí. V modelu dokonalé předvídativosti s důvěryhodnou a benevolentní vládou zahrnuje optimální politika zpočátku nízkou návratnost dluhu a odložení distorzních daní daleko do budoucnosti. To vytváří časově nekonzistentní průběh zdanění, protože budoucí vlády jsou stále více v pokušení odchýlit se od původního plánu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/mac.20220245>

M. Greive, J. Hildebrand, J. Münchrath, J. Olk

Riskante Schuldenwette

Riskantní sázka na dluh

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 57 (21.3.2025), S. 6-7

Plánovaný dluhový balíček německé vlády na rozvoj obranyschopnosti země, který v následujících dvanácti letech může dosáhnout celkové výše až 2,2 bilionu eur, může být znatelným stimulem německé ekonomiky. Současně ale v případě jeho neefektivního využití má potenciál ohrozit úvěrovou důvěryhodnost Německa a vzhledem k jeho specifické roli pro stabilitu eurozóny i celou měnovou unii. Do r. 2037 může vzrůst německý státní dluh ze současných 63 % HDP na 83 %. Článek se věnuje postoji odborné veřejnosti k rostoucímu veřejnému zadlužení v rámci G7 a MMF. Cituje studii kielského Ústavu pro světové hospodářství (IfW), která odhaduje, že balíček do následujícího roku zvýší domácí hospodářský růst o 0,7 %, zdůrazňuje však nutnost dostatečného řízení rizik dlouhodobě zvýšeného státního zadlužení.

D. Huchzermeier, B. Köster, A. Schrunner

Schuldentherapie bringt Deutschland nicht aus der Krise

Dluhová terapie nedostane Německo z krize

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 62 (28.3.2025), S. 12-13

Německý spolkový sněm (Bundestag) a Spolková rada (Bundesrat) se shodly na uvolnění pravidel dluhové brzdy a na vyjmutí nákladů na rozvoj Bundeswehru a zbrojního sektoru z těchto pravidel. Investice do příslušné infrastruktury by během následujících šesti let měly dosáhnout 500 miliard eur. To zvýší státní dluh nad 80 % HDP, a tím i náklady na obsluhu dluhu, financované z řádného rozpočtu. Podle Handelsblatt Research Institute (HRI) tak vzroste rozpočtový schodek z letošních 2,8 % na 3 % v r. 2026. HRI očekává postupný růst domácí spotřeby, podpořený částečně inflačními opatřeními (zvýšení minimální mzdy a platových tarifů); německé hospodářství se potýká také s rostoucími insolventcemi podniků (22,4% nárůst mezi lety 2022-2024). Růst dále brzdí exportní orientace německé ekonomiky. Podle B. Rürupa však slabý růstový potenciál spíše zvýší strukturální reformy a konjunkturální programy, než samotné zvýšené zadlužení a ve výsledku jednostranné investice.

M Greive, J. Hildebrand, J. Olk

Was auf den Schuldenpaket folgen könnte

Co by mohlo následovat po dluhovém balíčku

Handelsblatt, Jg. 2025, Nr. 47 (7.3.2025), S. 16-17

Bližší pohled na možná budoucí rozpočtová opatření, která budou čekat německou vládu v důsledku přijetí mimořádného rozpočtu na obranu. Reforma dluhové brzdy se navíc za současných výdajů na obranu promítne do rozpočtu až v r. 2028. Jako přední možnosti úspor jmenuje článek snížení počtu svátků, zrušení rodičovského příspěvku, snížení subvencí (zejm. v oblasti politiky klimatické neutrality), zvýšení věku odchodu do důchodu, zvýšení DPH a zavedení „bezpečnostního solidárního příspěvku“.

Zdravotnictví

Patrick Mini

Comparative analysis of financial flows in the healthcare systems of Germany, Austria and Czechia : opportunities for savings and assessing the tax-like nature of health insurance contributions [elektronický zdroj]

Srovnávací analýza finančních toků do zdravotnictví v Německu, Rakousku a Česku : příležitosti k úsporám a zhodnocení příspěvků na zdravotní pojištění, které mají povahu daní

Acta VSFS, Vol. 18 (2024), No. 2, p. 180-197

Autor v příspěvku srovnává výdaje na zdravotnictví v ČR, Rakousku a Německu, posuzuje efektivitu těchto výdajů a uvádí příležitosti pro úspory a inovace. Vychází z dat OECD a akademických studií. Napříč všemi systémy mají zmíněné odvody charakter daní. ČR má centralizovaný model financování a podporuje rovný přístup ke službám, potřebuje nicméně vylepšit alokaci zdrojů a efektivitu. V Rakousku je podle autora problémem mj. administrativní zátěž. Německo by potřebovalo zapracovat na integraci různých úrovní péče. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/03/acta_vsfs_02_2024.pdf

Životní prostředí

Zhao Liang, Ellisha Nasruddin

Impact of green finance on high-quality economic development : a panel data regression [elektronický zdroj]

Vliv zeleného financování na vysoce kvalitní hospodářský rozvoj : panelová regrese

Prague economic papers, Vol. 33 (2024), No. 5, p. 543-564

Cílem tzv. zelených financí je dosažení rovnováhy mezi ekonomickým výkonem a udržitelným rozvojem. Autoři zkoumají vliv financí na udržitelný rozvoj se zaměřením na státy, které jsou v popředí vydávání zelených dluhopisů. Použit je model STIRPAT. Formulovány jsou dvě hypotézy: makroekonomické proměnné související s hospodářským rozvojem významně ovlivňují emise CO₂; zelené finance zásadně snižují emise prostřednictvím růstu spotřeby energie z obnovitelných zdrojů. Bylo zjištěno, že zelené finance pomáhají významně snižovat uhlíkové emise a podporují vysoce kvalitní hospodářský rozvoj. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.876>

Životní úroveň

Rafael Carranza, Brian Nolan

Assessing income redistribution : what are the key analytic choices?

Hodnocení redistribuce příjmů : jaké jsou hlavní analytické výběry?

Fiscal studies, Vol. 45, (2024) No. 4, p. 501-519

Autoři se zabývají otázkou, které složky redistribuční kapacity státu působí nejefektivněji v přerozdělení, a nakolik nerovnosti v redistribuční fázi, ale i ve fázi před redistribucí vysvětlují odlišnosti v míře nerovnosti mezi státy v různých obdobích. Chtějí zjistit, proč se výsledky studií o redistribuci podstatně liší. V příspěvku jsou identifikovány hlavní analytické výběry (volby) týkající se měření redistribuce (ty mohou ovlivňovat zjištěné rozdíly) i jejich základní vlastnosti. Autoři poté na vzorku mikrodat ze třiceti států EU empiricky testují, které analytické výběry vykazují největší odlišnosti u měření rozsahu a povahy redistribučního působení. - Poznámky.

Andrei Tudorel, Bourbonnais Régis, Mirică Andreea

Consumption expenditures on food, non-food products and services in Romania [elektronický zdroj]

Spotřební výdaje na jídlo, nepotravinářské produkty a služby v Rumunsku

Prague economic papers, Vol. 33 (2024), No. 5, p. 617-644

Autoři analyzují vztah mezi příjmy domácností a jejich výdaji na spotřebu v Rumunsku v letech 1997-2022. K analýze bylo použito několik ekonometrických metod. Po krátkém úvodu a přehledu literatury autoři formulují tři hypotézy: nárůst peněžních příjmů na osobu v domácnosti určuje výši spotřebních výdajů na osobu v domácnosti celkově a podle kategorie spotřeby (potravin, nepotravinářské výrobky,

služby); pozitivní dynamika peněžního příjmu na osobu v domácnosti předurčuje zvýšený nárůst spotřebních výdajů na osobu v domácnosti u služeb v porovnání s potravinami a nepotravinářskými výrobky; příjmy v naturáliích ve zkoumaném období klesly, stále jsou však významné v podílu příjmů určeného na nákup potravin (oproti ostatním spotřebním kategoriím). Všechny tři hypotézy provedená analýza potvrdila. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2025/03/PEP_05_2024-617-644.pdf

Karolína Zábojníková

Inflace okradla české domácnosti o deset let růstu spotřeby

Statistika & my, Sv. 15, (2025) č. 2, s. 17

Stručné statistické porovnání ekonomické síly jednotlivých států Evropské unie a průběhu konvergence chudších ekonomik k průměru EU vyjádřené HDP a skutečnou reálnou spotřebou. Inflace z let 2022 a 2023 se na skutečné reálné spotřebě na osobu v ČR projevila výrazně negativně, ta v r. 2023 dosáhla 81 % průměru EU, což je nejméně od r. 2014. Česko také z hlediska konvergence skutečné individuální spotřeby zaujímá mezi novějšími členskými zeměmi průměrnou pozici. Graf dokresluje porovnání skutečné individuální spotřeby na osobu v zemích EU v r. 2023.

The new inheritocracy

Nová inheritokracie

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9437, p. 9

Ve vyspělých zemích roste objem majetku nabytý dědictvím - vzniká nová "inheritokracie", kdy to, zda si mladý člověk bude moci dovolit koupit dům a prožít život v relativním pohodlí, je ovlivněné do téměř stejné míry dědictvím jako vlastním úspěchem. Skutečnost přináší nepříznivé ekonomické a sociální dopady. Příspěvek rozebírá, proč přesně je situace škodlivá a jak podmínky na trhu narovnat (prostřednictvím dědických daní, daní z nemovitostí a to zejména z půdy, podporou výstavby a zaváděním opatření, která pomohou obnovit hospodářský růst). -- Viz i příspěvek k tématu na s. 58-60 ("The bequest boom: wealth transfer").

Ploughing its own furrow

Jít si vlastní cestou

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9437, p. 63

V Indii žila ještě v r. 1995 téměř polovina obyvatel pod mezinárodní hranicí chudoby, dle nejnovějších čísel Světové banky zveřejněných po mnoha letech v r. 2024 a 2025 se však situace dramaticky zlepšila. Dnes lze v Indii za extrémně chudé považovat pouze 1 % obyvatel. Článek s odkazem na nový výzkum ekonomů z University of California, San Diego rozebírá, jakým způsobem Indie tohoto "zázraku" dosáhla. Otázkou je také, zda je v dnešní době takto nastavená hranice chudoby ještě vypovídající.

Ostatní

Dealing with the Don : the end of the post-1945 order

Jednat s Donaldem : konec řádu, který vznikl po roce 1945

The Economist, Vol. 454, (2025) No. 9437, p. 10

O změnách, které přicházejí se znovuzvolením D. Trumpa americkým prezidentem. Část amerických občanů v čele s D. Trumpem věří, že byly Spojené státy po r. 1945 vtaženy do nespravedlivých obchodních vztahů a že platí za cizí války. Příspěvek popisuje způsoby vyjednávání založené na nové hierarchii v čele s USA. Na dalších pozicích hierarchie jsou země disponující zdroji, státy činící výhrůžky a lídři, kteří nejsou svázáni demokratickými principy. Spojenci nastupují až poté. Trump usiluje o to, aby Spojené státy proměnily svůj statut supermoci v zisk, dle článku však spíše přispěje k tomu, že se svět stane méně bezpečným a Amerika chudší a slabší. -- Viz i další volně související články, např. na s. 15-17 ("Gangster's paradise: geopolitics, Trump-style").

Peggy Hollinger, Euan Healy, Barney Jopson

Europe battle to break Starlink's stranglehold

Evropa bojuje o vymanění se z područí Starlinku

Financial Times, Vol. 2025, No. 41904 (31.3.2025), p. 6

Poté, co Spojené státy hrozily vypnutím satelitního pásu Starlink nad Ukrajinou, hledá Evropa způsob, jakým je schopna případně tuto technologii nahradit. Zvažuje využít evropské komerční satelitní společnosti. Starlink ovšem nelze při aktuálních kapacitách plně nahradit, protože jejich satelity létají blíže k Zemi oproti konkurenčním společnostem, což má za důsledek nižší náklady a rychlejší datové přenosy. Evropská společnost Eutelsat nově koupila společnost OneWeb, která již operuje na stejné úrovni jako Starlink. Podle respondentů je případné nahrazení systému Starlink dlouhodobý proces. Ovšem ne všechny operace na Ukrajině musí nutně mít nejrychlejší připojení. Některé potřeby může zajišťovat iniciativa Gavsatcom, která slučuje některé komunikační systémy členských zemí. Zde ovšem nastává problém vertikální integrity různorodých systémů.

Ilya Gridneff, Christine Murray, Fabrice Deprez, Ian Johnston, Amy Kazmin, George Parker, Joe Daniels, Henry Foy

Global leaders enjoy Trump bump in battle to deal with White House perils

Světoví lídři si v boji s nebezpečím přicházejícím z Bílého domu užívají Trumpovy chyby

Financial Times, Vol. 2025, No. 41901 (27.3.2025), p. 3

Podle článku mohou za rostoucí preference poděkovat světová lídři útočné politice prezidenta Trumpa. Článek zmiňuje dopady v několika zemích (Kanada, Mexiko, Ukrajina, Francie a Spojené království). Kanadský premiér vyhlásil datum příštích parlamentních voleb na 28. dubna. Dle dřívějších průzkumů měla současná kanadská liberální vláda v chystaných volbách prohrát, ovšem po příchodu Trumpa a jeho komentářích na konto svrchovanosti státu se preference výrazně otočily. Popularita mexické prezidentky po vyjednávání s americkým protějškem dosáhla 85 %. Prezident Zelenskyj zažívá nejvyšší podporu od prosince 2023, 67 % Ukrajinců mu ji vyjádřilo po ostré debatě v Bílém domě. Preference francouzského prezidenta E. Macrona vzrostly o 6 procentních bodů. Britský premiér Starmer taktéž otočil klesající trend v popularitě mezi voliči. Podle článku však východní Evropa zůstává ohledně Donalda Trumpa spíše potichu, zatímco sleduje, jak se její hlavní bezpečnostní záruka sbližuje s jejím největším bezpečnostním ohrožením.

Amory Gethin

The power of education policy

Síla vzdělání

Finance & development, Vol. 62 (2025), No. 1, p. 34-38

Článek zkoumá úlohu vzdělávání při globálním hospodářském růstu a snižování chudoby v posledních čtyřech desetiletích. Autor uvádí, jak rozšíření přístupu ke vzdělání, primárně ke střednímu a vyššímu, významně přispělo k růstu příjmů, zejména u nejchudších obyvatel světa. Zdůrazňuje vzájemnou závislost mezi vzděláním a technologickým pokrokem; hospodářský růst by byl bez zlepšující se úrovně vzdělanosti mnohem méně výrazný. Článek ukazuje, že vyšší úroveň vzdělání přináší větší výnosy z hlediska příjmů než samotné základní vzdělání. Ačkoli někteří tvůrci politik upřednostňují kvalitu vzdělání před jeho kvantitou. Vzhledem k rychlému pokroku v oblasti umělé inteligence a dalších technologií text zdůrazňuje potřebu neustálých investic do vzdělávání, aby se zajistil spravedlivý ekonomický přínos a trvalé inovace. Plný text dostupný z: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2025/03/the-power-of-education-policy-amory-gethin>

Julian Heissler, Matthias Hohensee, Sonja Álvarez

Verschwörung gegen Amerika

Spiknutí proti Americe

WirtschaftsWoche, Jg. 2025, Nr. 9, S. 24-29

Prezident Donald Trump ovládá USA salvami dekretů. Je to ještě rozvrat? Nebo už převrat proti vlastní zemi?

Alec Russell, Ben Hall, Christopher Miller

What if Ukraine opts to fight on?

Co když bude Ukrajina chtít dál bojovat?

Financial Times, Vol. 2025, No. 41889 (13.3.2025), p. 15

Autoři rozebírají, zda zvládne Ukrajina proti Rusku bojovat bez pomoci Spojených států. Nejpodstatnější jsou pro ni americké zpravodajské služby, protivzdušné systémy Patriot a satelitní síť Starlink. Dle analytiků a válečných důstojníků může Ukrajina bez spolupráce Washingtonu vydržet přibližně šest měsíců. Největším problémem je však nedostatek bojeschopných mužů. Článek dále zdůrazňuje význam dronů na bojišti a nutnost jejich neustálé inovace. Na začátku války měla Ukrajina výrazně kvalitnější vojenskou techniku oproti Rusku, postupem času však Moskva tento rozdíl snižovala a nyní již není tak výrazný. Autoři rovněž přibližují politickou situaci na Ukrajině a možného vítěze prezidentských voleb.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci NewtonOne

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 10

Kokain nezná inflaci. Statusová droga se stává mainstreamem - téma čísla o českém drogovém trhu (s. 10-17); Pohrdání pravidly, nedůvěra. Žádat po Rusku demokracii je nerealistické - rozhovor s profesorem T. Glancem z Institutu východní Evropy Curyšské univerzity (s. 18-23); Finančák chystá zátah na poplatníky s příjmy z Airbnb, Boltu či Instagramu - povinné předávání informací digitálními platformami (s. 28-29); Finančními trhy v USA se rozšířil strach. Sázka na indexy je najednou nejistá (s. 34-35); Korporace ustupují Trumpovu tlaku a upouštějí od diverzity: americké firmy se zbavují zkratky DEI. Chtějí se vyhnout federálnímu vyšetřování. Menšina, kam patří například Apple, zatím odolává (s. 40-41); Nová kladiva na švarcsystém: tajné nahrávky, veřejná hanba a pranýř - potlačení nezákonného zaměstnávání (s. 42-43); Kolik stojí orná půda - infografika (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 11

Presnější diagnóza i účinnější léky. Většina nemocnic už nasadila AI: digitalizace zdravotnictví slibuje dostupnější a efektivnější péči. Neztratí se lékaři a pacienti v záplavě nových možností? - téma čísla (s. 10-17); Praha otevře brownfieldy. Vznikne na nich 200 tisíc nových bytů - rozhovor s náměstkem pražského primátora architektem P. Hlaváčkem (s. 18-22); Renesance evropské obrany. Zbrojovky jedou na plné obrátky (s. 24-26); Dluhopisové trhy se po celém světě otrásají. Rekordní pohyby ukazují, co může přijít - státní dluhopisy (s. 28-29); Nikola Tesla: excentrický génius, jenž svět přivedl do věku elektřiny - seriál Vynálezy, které změnily svět (s. 34-37); Kvalita a výkon jako pomocná kritéria. Na firmy se řítí platová ferozost - odměňování (s. 38-39); Plat'te mě v kryptu. Zákonné peníze už nejsou jedinou formou odměňování: stále více lidí chce dostávat výplatu v digitálních měnách (s. 44-45); Volný pád Muskova jmění - infografika (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 69, (2025) č. 12

Globální oteplování odstartovalo boj velmocí o nová území: teplejší klima znamená až deset milionů čtverečních kilometrů vhodných pro zemědělství. Hlavně v Rusku a Kanadě - téma čísla (s. 8-11); Češi tragicky selhávají při hledání spojenců. V Evropě stojí mimo hlavní proud - rozhovor se specialistou na mezinárodní politiku J. Eberlem (s. 12-15); Lidový elektromobil za půl milionu? Bez dotací ho vyrobit neumíme - rozhovor s M. Jahnem ze Škoda Auto (s. 16-20); Němci se už nechtějí krotit v zadlužování, vydělat na tom mohou čeští stavaři a zbrojaři (s. 22-25); Pražské byty jsou podhodnocené, reálná cena je až 10 tisíc eur za metr čtvereční - rozhovor s developerem T. Vavříkem (s. 30-31); V daňovém přiznání je skryto mnoho úskalí. Někdo ani neví, že by ho měl podat (s. 34-35); Na zdanění investic je dobré myslet už při samotných transakcích (s. 36-38); Do Česka míří investice za 60 miliard. Jde o nejlepší výsledek za sedm let (s. 40); ČEZ, dojná kráva státu - infografika o odvodech ČEZu do státní pokladny (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 69, (2025) č. 13**

Zlaté časy automotive končí. Dodavatelé hledají nové zakázky - téma čísla (s. 10-13); Elektromobilita je hudbou budoucnosti. Teď chceme zkusit výrobu granátů - rozhovor s M. Dvořákem z Motoru Jikov (s. 14-17); Realitní byznys funguje i v době války. Na západě Ukrajiny nemovitosti zdražují - rozhovor s D. Krajným z představenstva Re/Max (s. 18-23); Ekologické bydlení zlevňuje hypotéky. Každá čtvrtá už je "zelená" (s. 24-26); Kolik budete brát v důchodu a jak si penzi zvýšit? Tady je návod, kde to zjistit a jak na to (s. 28-29); Kuneš Sonntag: sedlák, který se stal ministrem i bankéřem - seriál České podnikání (s. 30-33); Stravenky nebo zaměstnanecké akcie? Generace Z chce od práce něco úplně jiného (s. 34-36); Výnos firemních dluhopisů často neodpovídá riziku ztráty investice - rozhovor s P. Cimalou ze společnosti Fundster (s. 44-45); Dlouhá cesta ke třem procentům - infografika s výdaji na obranu Česka v poměru k HDP (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 69, (2025) č. 14**

Amatérské ekonomii podléhají i manažeři a podnikatelé. Proč lidé tak rádi žvaní o věcech, kterým nerozumí? - komentář (s. 6-7); Ze střechy k sousedovi domů. Víme, jak vydělat na sdílení energie: do komunitní energetiky se může zapojit kdokoli. Skupiny je však nutno sestavovat velmi pragmaticky a hodně počítat - téma čísla (s. 10-17); USA mají bohatou historii celních válek. Většinou na nich prodělaly (s. 24-26); Konec diverzity, rovnosti a inkluze? Nová americká politika dopadá i na evropské firmy - programy DEI (s. 32-33); Mars místo Měsíce. Musk chce změnit americký kosmický program (s. 34-36); Od tabu k realitě: ESG fondy se otevírají zbrojnímu průmyslu (s. 46-47); Šťastní to Češi: Česko patří mezi dvacítku nejšťastnějších států světa dle World Happiness Report - infografika (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2025, č. 10**

Válka, dluh a inflace - komentář (s. 12); Knihy v roce nula: zrušení DPH knižní trh nenakoplo. Nové způsoby prodeje však ano - téma čísla (s. 14-20); V Babišově revíru to cinká: policie v Moravskoslezském kraji vyšetřuje stavební zakázku, kvůli níž obvinila člena hnutí ANO a jeho souseda, majitele stavební firmy (s. 22-27); Bezpečí na dluh: dříve "závody ve zbrojení", dnes "přezbrojení Evropy". Starý kontinent dohání resty v obraně svých zemí. Půjčí si na to stovky miliard eur (s. 32-33); Skryté hrozby rodinných kancelářů: soukromé firmy starající se o majetek superbohatých, tzv. family offices, dnes celosvětově spravují biliony dolarů. Kritici však tvrdí, že jejich statutu lze snadno zneužít - ve spolupráci s Financial Times (s. 34-39); Malí proti velkým, všichni proti krizi: meziválečná krize a její přecházení potvrdilo věhlasný status pivovarů na pražském Smíchově či ve Velkých Popovicích, ale rovněž legendárního minipivovaru U Fleků - seriál Byznys první republiky (s. 46-49); Evropské prodeje americké Tesly se hroutí (s. 52); Podfinancování obrany v Evropě skončilo (s. 58).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2025, č. 11-12**

Brusel přikázal společnosti Apple, aby otevřela svá zařízení konkurenci (s. 8); Riskantní energetické zdržování - komentář k dostavbě JE Dukovany (s. 12); Zlobiví staříci: současná starší generace se nevyhýbá alkoholu, drogám a nezávaznému sexu, a dokonce stále častěji páchá i trestnou činnost - téma čísla o chování generace baby boomerů v zahraničí (s. 14-21); Čekání na jaderný happy end: slib, že smlouva na největší státní zakázku v historii v hodnotě 400 miliard korun bude podepsaná na konci března, se nenaplní (s. 22-26); Svět v právní nejistotě: firmy působící na mezinárodních trzích si uvědomují, že geopolitická rizika mohou udeřit kdykoli a zasáhnout organizace různými způsoby (s. 28-29); Funguje ještě obchodní model olympiády? Největší sportovní akce světa se potýká s odlivem velkých sponzorů a rychle se měnícím mediálním prostředím - ve spolupráci s Financial Times (s. 36-41); Čínský BAIC staví českou dealerskou síť: prezident automobilky v Praze podepsal smlouvu s Bemo Group (s. 50); Drony a Česko v roce 2025 (příl. DroneCon, s. II) a související rozhovor na s. VI-X; Budoucnost AI ve firmách rozkročená mezi realitou a vizí (s. 54).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2025, č. 13**

Chvilková rozpočtová radost - komentář k výši deficitu (s. 12); Evropský celní autošok - Trumpova obchodní válka proti celému světu zasáhne nejvíce evropský automobilový průmysl. Masivně v Německu

a Itálii, ale také na Slovensku a částečně v Česku - téma čísla (s. 14-21); Expo! Ale proč?: Od 13. dubna se v japonské Ósace na půl roku otevřou brány světové výstavy Expo. V zemi vycházejícího slunce, kde se skuteční potřeby, nebude chybět ani český pavilon. Má však taková monstrózní akce v dnešní době ještě smysl? (s. 22-29); Velvyslancem v Londýně se stane Václav Bartuška: současnému zvláštnímu zmocněnci ministerstva zahraničí pro energetickou bezpečnost bude téma bezpečnosti blízké i na novém postu ve Spojeném království (s. 35); Snění zadluženého kohouta: Francii nezachrání nový zbrojní investiční produkt. Musí se vrátit k silnějšímu hospodářskému růstu přes omezení zbytečných státních výdajů a snížení daní (s. 38-40); Lze oživit churavějící ruský Gazprom? - ve spolupráci s Financial Times (s. 42-47); "Švýcaři, Italové, Dánové, třešte se!": nástup československého mlékárenského průmyslu byl mezi válkami pozvolný - seriál Byznys první republiky (s. 54-57); Potřebujeme mít speciální ministerstvo sportu? (s. 66).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 48 (10.3.2025)

Firmy nejsou na povinnost rovného odměňování připravené: za rok a čtvrt budou muset zaměstnavatelé umět vysvětlit, proč mají lidé na stejných pozicích rozdílné mzdy (s. 1); Sněmovna schválila flexinovelu zákoníku práce (s. 2); Poslanci na poslední chvíli osekali zákon o podpoře bydlení. Ten i přes kritiku míří ke schválení (s. 4) a související komentář na s. 15; Evropa bude masivně investovat do obrany a akcie zbrojovek letí vzhůru (s. 12); Jak zachovat mezinárodní stabilitu a řád založený na pravidlech - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 51 (13.3.2025)

Kanada připravila odvetu za americká cla (s. 2); Trump opět překvapil, tentokrát příznivce kryptoměn: rezervní fond je tady týden a bitcoin dál padá. Co se děje? (s. 5); Místo deseti let nejvýše dva roky. Vláda schválila zákon, který zrychlí výstavbu obnovitelných zdrojů (s. 6); Kam kráčíš, Číno? Pět cest, jak udělat tuto velmoc ještě větší (s. 7); Pomůže německá fiskální bazuka nakopnout českou ekonomiku? (s. 11).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 52 (14.3.2025)

Celní válka s USA zabolí. Podporu pro firmy ale Česko zatím nechystá (s. 1) a související rozhovor s ministrem průmyslu L. Vlčkem na s. 4-5; Rozpočtová rada: Rozvolněme pravidla kvůli obraně (s. 2); S podpisem smlouvy na Dukovany je lépe počkat, říká Beneš. Proces brzdí i jednání s českým průmyslem (s. 3); Německá ekonomika: horší, než se čekalo. Přijdou těžké roky (s. 3); Evropské banky vyrážejí do boje proti Mastercard a Vise. Jejich platební aplikace jde proti americkému duopolu - digitální peněženka Wero (s. 10); Merz, politický provokatér - pohled na nového německého kancléře (s. 17-19).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 56 (20.3.2025)

Rekordní zisky i dividendy v Německu, ačkoliv je tamní ekonomika v útlumu: klíčové německé společnosti se snaží udržet si akcionáře atraktivní dividendovou politikou (s. 1-2); EK představila plán pro lepší přístup na kapitálové trhy (s. 2); Firmy se mohou zbavit povinných auditů už v příštím roce - změny limitů v malé novele zákona o účetnictví (s. 3); Státní kasička na horší časy: ČEZ za tři desetiletí existence poslal státu více než bilion korun (s. 8); Předčasné splacení hypoték: nový poplatek po klientech nechť jen dvě banky (s. 9); EU chystá velké peníze na zbraně. Klíč je ale v jednotném postupu - komentář (s. 14); Nové pojištění na stáří s podporou státu zatím netáhne. Pojišťovny napřed musejí přesvědčit své poradce - pojištění dlouhodobé péče (příl. Stárnoucí Česko, s. 7).

Hospodářské noviny

Sv. 69, (2025) č. 58 (24.3.2025)

Mírný optimismus firem i spotřebitelů. Důvěra v ekonomiku se blíží "dobré náladě" (s. 3) a související komentář na s. 14; Stále více lidí chce dostávat výplatu v digitálních měnách. Firmy po celém světě to umožňují už častěji (s. 4); Změna na postu nejviditelnějšího experta ČNB. S inflací přichází bojovat ekonom Petr Sklenář (s. 10); Opravdu nová směrnice eliminuje lichvu, nebo vše jen komplikuje? - směrnice o spotřebitelském úvěru (s. 14); Zlatý míč pro šéfa ČNB a co je důležitější než mít "nejlepšího guvernéra světa" - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 61 (27.3.2025)**

Data ukazují, jak se dařilo bankám v Česku. Zlaté období navíc nekončí: tuzemské banky loni dosáhly v meziročním srovnání zlepšení takřka ve všech klíčových finančních ukazatelích (s. 1); Poslanci schválili reformu dávek. Nahradí je superdávka (s. 2) a související komentář na s. 14; Lidový elektromobil za půl milionu? Bez dotací ho vyrobit neumíme - rozhovor s M. Jahnem, členem představenstva Škoda Auto (s. 8-9); Němci se už nechťejí krotit v zadlužování, vydělat na tom mohou i Češi - masivní investice do infrastruktury a obrany (s. 12); Politická krize v Turecku zasáhla i tamní akciový trh. Erdogan se snaží investory uklidnit (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 63 (31.3.2025)**

Opovažte se zdrazit, varuje Trump americké automobilky (s. 3); Green Deal? Stěžujte si u Babiše, který ho podepsal, či Fialy, ten to uvádí do praxe - rozhovor s bývalým nizozemským eurokomisařem F. Timmermansem (s. 5); Z domova pracujete o třetinu méně, snížíme vám bonusy. Firmy řeší, jak dostat lidi z home officu do kanceláří (s. 6); Situace je nestabilní a akcie drahé. Od S&P 500 letos žádný výnos neočekávám - rozhovor s P. Jacksonem z Invesco (s. 8); Ruská ekonomika se přehřívá, enormní zbrojní výdaje roztácejí inflaci (s. 9); Omnibus tahá za ruční ESG brzdu. Evropa ale neříká tak ani tak - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 65 (2.4.2025)**

Obchodní bariéry ve světě rostou nevídaným tempem. Nejde jen o Trumpa - světový obchod a cla (s. 1); Trump startuje obří celní válku. Proč z ní Česko může vyjít nejhůř ze všech zemí EU? (s. 3); Přísná regulace Airbnb po vzoru Barcelony u nás asi neprojde - dostupnost bydlení (s. 5); OpenAI trhá rekordy. Po půl roce od poslední investice získala desítky miliard dolarů na další růst (s. 12); Jaká opravdu potřebujeme pravidla pro práci s AI? - komentář (s. 14); Zmrazení americké pomoci změnilo ukrajinskou společnost - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 67 (4.4.2025)**

Horší, než se čekalo. Masivní cla na dovoz do USA otřásla trhy: americký prezident splnil své sliby a rozhodl se naplno opřít do obchodní války, když nařídil uvalit cla na více než 200 zemí celého světa (s. 1-2) včetně článku o výpočtu cel; Spojené státy přicházejí o předvídatelnost. A to se jim vymstí - rozhovor s D. Navrátilem z České spořitelny (s. 3); Konec diverzity, rovnosti a inkluze? Nová americká politika dopadá i na evropské firmy - programy DEI (s. 10); V reakci na Trumpova cla musíme udělat dva kroky - komentář (s. 14); Jak německá dluhová brzda ovlivní českou ekonomiku - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 68 (7.4.2025)**

Srážková daň skončí, stovky tisíc lidí budou muset podávat daňové přiznání - finanční správa (s. 1); Blíží se největší změna ve vyúčtování elektřiny od 60. let minulého století (s. 3); Rozšíření povinných ESG reportů se v EU odkládá. Ve Sněmovně už leží návrh, aby se tomu firmy vyhnuly úplně (s. 5); Dotace jsou přebujelý byznys, živí hlavně zprostředkovatele, říká prezident kontrolorů - rozhovor s prezidentem Nejvyššího kontrolního úřadu M. Kalou (s. 6); Posedlý Čínou, bezmezně oddaný Trumpovi. Kdo je muž, který vytvářel podobu současné obchodní války - Peter Navarro (s. 10); Firmy si stěžují na extrémně pomalé vyplácení úvěrů na fotovoltaiky od Národní rozvojové banky (s. 12); Centrální banky vyhlíží recesi, investoři výprodej aktiv - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 69, (2025) č. 70 (9.4.2025)**

Celní války a vyšší těžba OPEC táhnou naftu pod 30 korun za litr: globální celní válka nabírá na obrátkách. Dnes mají začít platit zvýšená americká cla jak na EU, tak Čínu, kde budou po včerejším Trumpově zásahu 104 procent. Jedním z dopadů jsou klesající ceny paliv (s. 1); Stanjurův celnický balíček obsahuje překvapivý "detail". Stát otevře pozemky na pražském letišti i pro další investory (s. 6); Velká Trumpova hra s Čínou. Pokud se obchodní válka vymkne, skončí pádem trhů (s. 11); Jaká cla začínají platit, co teprve přijde a jak na to reaguje Brusel. Přehled amerických opatření proti EU (s. 13); Proč by EU neměla oplácet Trumpovi zvyšování cel - komentář (s. 14).

Účetnictví**Sv. 2025, č. 3**

Přestupky dle zákona o účetnictví - aktualizace (s. 2-8); Úroky v provozních nákladech a výnosech (s. 9-12); IFRS 18 - prezentace a zveřejnění v účetní závěrce (s. 20-24); Kniha jízd a další otázky spojené s daňovými výdaji při používání osobních automobilů při podnikání (s. 25-42).

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí**Sv. 2025, č. 1**

Informace o finanční pozici a výkonnosti České republiky za účetní období roku 2023 - konsolidovaná účetní závěrka státu (s. 2-10); Krátké zamyšlení nad významem konsolidované účetní závěrky ve veřejném sektoru (s. 11-12); Zásoby v účetnictví vybraných účetních jednotek: vše, co potřebujete vědět (1. část) (s. 17-29); Vybrané otázky a odpovědi z oblasti dlouhodobého majetku (s. 30-32); Investiční dotace - transfer OP JAK, jejich účtování územně samosprávným celkem a vysokou školou (s. 33-45).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	54
Ekonomické vědy. Ekonomie	55
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	55
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	55
Pojišťovnictví. Sociální péče	55
Právo	56
Statistika. Demografie. Sociologie	57
Účetnictví	58
Veřejná správa	58
Životní prostředí	58
Ostatní	58

Daně

30484

Jiří Dušek

Daně z příjmů : přehledy, daňové a účetní tabulky

Praha : Grada, 2025, 219 stran : ilustrace

Stručný a názorný výklad nejpoužívanějších paragrafů zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. První část publikace tvoří přehledy, které komplexně a stručně uvádějí to nejdůležitější k danému problému zákona, včetně odkazů na související předpisy. V druhé části publikace jsou zařazeny praktické daňové a účetní tabulky. Do přehledů jsou zahrnuty také odkazy na DPH i účetnictví. Právní stav publikace je k 1.1.2025. - Šestnácté vydání - Obsahuje přílohy. - ISBN: 978-80-271-5663-4 (brožováno)

29837VII

Daňová judikatura : nejnovější rozsudky Soudního dvora Evropské unie, Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu ovlivňující daňovou praxi. Díl VII.

Bratislava : DonauMedia, 2025, 135 stran

Nejnovější judikáty Soudního dvora EU, které se týkají zejména společného systému DPH. Odmítnuté žaloby podané Ústavnímu soudu ČR a judikáty Nejvyššího správního soudu ČR, které zásadním způsobem ovlivňují praxi daňových poplatníků nebo tuzemské daňové správy. - 1. vydání - ISBN: 978-80-8183-196-6 (brožováno)

30487

Miloslav Hnátek

Daňové tipy pro společnosti s ručením omezeným

Praha : ESAP : 2025, 269 stran

Informace týkající se správného a optimálního využití zákona o daních z příjmu při podnikání prostřednictvím s.r.o. Popsány jsou nejčastější situace, které se vyskytují: zdanění společnosti s.r.o., podnikání fyzické osoby a podnikání prostřednictvím s.r.o., příjmy jednatelů a společníků, prokuristé, příjmy zaměstnanců, osvobozené výnosy, vybrané náklady v základu daně z příjmů, pohledávky a opravné položky v základu daně, finanční prostředky poskytované společníky a zápůjčky, ceny mezi spojenými osobami, daňová ztráta a možnosti jejího uplatnění, s.r.o. jako mateřská či dceřiná společnost, problémy při zpracování účetní závěrky a daňového přiznání, podání daňového přiznání k dani z příjmů. Publikace je zpracována podle daňové legislativy platné k 1.1.2025. - 5. rozšířené vydání - ISBN: 978-80-908801-6-0 (brožováno)

30485II

Václav Benda, kolektiv autorů

Změny zákona o DPH od 1.1.2025. Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních České republiky, 2025, 64 stran

První příspěvek shrnuje nejdůležitější věcné změny v oblasti DPH, které přinesla novela č. 461/2024 Sb.: vymezení obratu a registrace plátce v roce 2025, základní principy zvláštního režimu pro malé podniky, stanovení základu daně, sazby daně, osvobození od daně bez nároku na odpočet, odpočet daně, správa DPH v tuzemsku a další změny od 1.1.2025. Druhý příspěvek přináší odpovědi na dotazy z praxe pro inspiraci při řešení daňových a účetních problémů. V tomto čísle se zabývají převážně DPH. Např.: vykázání vráceného zboží (přiznání k DPH a Intrastat), překročení limitu obratu pro povinnou registraci k DPH v prosinci 2024, dovoz zboží ze Švýcarska a jeho přeprava z pohledu DPH, záruční opravy a DPH, odpočet DPH u osobního automobilu aj. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-054-2 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

30479

Ludwig von Mises ; překlad Vladimír Krupa

Teorie peněz a úvěru

Zašová : Institut liberálních studií : 2024, 447 stran

Von Mises byl ekonom rakouské školy působící v Rakousku a USA ve 20. století. Proslavil se zejména jako kritik státních zásahů do ekonomiky a jako obhájce klasického liberalismu. Monografie se zabývá vztahem mezi penězi, úvěrem a jejich vlivem na ekonomiku. Mises v publikaci předkládá komplexní analýzu toho, jak měnová politika, zejména ta, kterou provádějí centrální banky, ovlivňuje hospodářské cykly. Obhajuje nadřazenost volného trhu a varuje před nadměrnými zásahy státu do měnových systémů. Kniha je stěžejním dílem ekonomické teorie a sestává z těchto částí: Podstata peněz; Hodnota peněz; Peníze a bankovníctví; Měnová rekonstrukce. - První vydání - Přeloženo z anglického překladu německého originálu Theorie des Geldes und der Umlaufsmittel. - ISBN: 978-80-86389-76-9 (Grada)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

30466

International Monetary Fund

World economic outlook.October 2024.,Policy pivot, rising threats

Světový hospodářský výhled. Říjen 2024., Obrat v politice, rostoucí hrozby

Washington : International Monetary Fund, 2024, xiv, 156 stran : tabulky, grafy, vzorce, rámečky

Hospodářské předpovědi a analýzy problémů hospodářské politiky členských zemí MMF, globální ekonomiky a rozvoje mezinárodních finančních trhů v letech 2024-2025 (z října 2024). Kapitoly: Globální vyhlídky a politika; Velké zpříšňování: poznatky z nedávné inflační epizody; Pochopení společenské přijatelnosti strukturálních reforem. Statistická příloha shrnuje historická data a odhady pro roky 2024-2025 i střednědobé scénáře na období 2024-2029. - Poznámky -- Přílohy. - ISBN: 979-8-40028-115-0 (brožováno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

30467

International Monetary Fund

Global financial stability report : uncertainty, artificial intelligence, and financial stability. October 2024

Zpráva o globální finanční stabilitě : nejistota, umělá inteligence a finanční stabilita. Říjen 2024

Washington : International Monetary Fund, 2024, xviii, 105 stran : tabulky, grafy, rámečky

Publikace vydávaná 2x ročně Mezinárodním měnovým fondem. Hodnotí hlavní rizika, kterým čelí globální finanční trhy, za účelem rozpoznání systémové zranitelnosti. Tato zpráva se zabývá finančními trhy vyrovnávajícími se s nejistotou, makrofinanční stabilitou uprostřed vysoké globální ekonomické nejistoty, pokroky v oblasti umělé inteligence a jejími důsledky pro činnosti na kapitálových trzích. - Poznámky. - ISBN: 979-8-40027-757-3 (brožováno)

Pojišťovnictví. Sociální péče

30485I

Marta Ženíšková, Dagmar Kučerová

Sociální a zdravotní pojištění 2025. Dohody o provedení práce aktuálně a změny od roku 2025

Praha : Svaz účetních České republiky, 2025, 64 stran

První příspěvek představuje aktuální změny v sociálním a zdravotním pojištění v návaznosti na průměrnou mzdu od 1.1.2025. Také změny u dohod o provedení práce, nově elektronické potvrzování sociální události, vyměřovací základy z rizikových zaměstnání, slevy na pojistném u poživatelů starobního důchodu a další změny u OSVČ od 1.1.2025. Je uveden přehled změn v zákoně o nemocenském pojištění a přehled dalších aktualizovaných předpisů. Druhý příspěvek se zabývá dohodami o provedení

práce a změnami od roku 2025 - nabízí aktuální právní úpravu v zákoníku práce a ostatní změny u dohod o provedení práce. Následující informace připomíná povinnost informovat Finanční analytický úřad (FAÚ) o kontaktních osobách pro styk s tímto úřadem. Pravidelná rubrika stanoviska k dotazům z praxe přináší řešení těchto událostí: práce přesčas, náhradní volno a nepřetržitý denní odpočinek, povinné náležitosti konkurenční doložky, odpovědnost zaměstnavatele za pracovní úraz. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-053-5 (brožováno)

Právo

30483

Marian Kokeš, Ivo Pospíšil (ed.)

In dubio pro libertate : úvahy nad ústavními hodnotami a právem : pocta Elišky Wagnerové u příležitosti životního jubilea

Brno : Masarykova univerzita, 2009, 309 stran : portréty, faksimilie

Sborník vydaný k počtě místopředsdkyně Ústavního soudu se skládá ze tří částí. První část obsahuje příspěvky českých a zahraničních konstitucionalistů a dalších odborníků, které pojednávají o roli ústavního soudnictví, věnují se rozličným otázkám ústavního práva a reflektují významná rozhodnutí Ústavního soudu ČR. V druhé části jsou příspěvky věnovány aktivitám místopředsdkyně Ústavního soudu ČR Elišky Wagnerové. Vykreslují její osobnost a přibližují široké spektrum jejích aktivit – profesních, publicistických, pedagogických a společenských. Do třetí části zařadili editoři životopis Elišky Wagnerové, její bibliografii, přehled nálezů a odlišných stanovisek a fotografickou přílohu. - Vydání první - Životopisná data E. Wagnerové. - ISBN: 978-80-210-4837-9

30490

Michal Bobek, Zdeněk Kühn a kol.

Judikatura a právní argumentace

Praha : Leges, 2024, 615 stran

Publikace pojednává o roli judikatury a charakteru soudního rozhodování. Především o roli judikatury v ČR, ale srovnává ji také s precedentem v tradici zemí common law a s právem na evropské úrovni. Analyzuje charakter argumentace soudů, míru a způsob závaznosti judikatury, stejně jako aktuální praxi soudů na různých úrovních justiční hierarchie. Publikace shrnuje nejnovější trendy soudního rozhodování v klíčových oborech práva (občanské, obchodní, trestní, ústavní a správní právo) a podává také praktickou metodiku citování judikatury a práce s judikaturou. Autoři pojmenovávají některé aktuální problémy související s rozhodováním českých soudů. Cílem této práce je usnadnit orientaci v teoretických i praktických otázkách soudního rozhodování. - 3. vydání, přepracované a aktualizované - Citovaná judikatura. - ISBN: 978-80-53009-00-3 (vázáno)

30489

Michal Tomášek, Vladimír Týč, David Petrlík a kolektiv: Jiří, Malenovský, Irena Pelikánová, Naděžda Rozehnalová, Filip Křepelka, David Sehnálek, Lenka Pítrová, Václav Šmejkal, Jan Exner, Tereza Kunertová, Jan Převrátíl, Martin Smolek, Magdalena Svobodová, Aneta Vondráčková, Jaroslav Denemark

Právo Evropské unie

Praha : Leges, 2025, 543 stran

Učebnice představuje složitý systém unijního práva a klade důraz na propojení teoretických poznatků s praktickými zkušenostmi. Její struktura nabízí členění na obecnou část (zahrnující institucionální a procesní právo, prameny unijního práva a jeho vztah k právu mezinárodnímu a vnitrostátnímu) a zvláštní část (věnovanou hmotněprávnímu oblastem, jako je vnitřní trh, občanství EU, základní práva, prostor svobody, bezpečnosti a práva). Aktualizované vydání přináší současný pohled na oblast unijního práva. Nově je zařazena podkapitola o společné zahraniční a bezpečnostní politice a pasáž o prvních zkušenostech s fungováním Úřadu evropského veřejného žalobce. Učebnice rovněž obsahuje aktualizovaný výklad judikatury unijních soudů. - 4. aktualizované vydání - Seznam použitých právních předpisů. - ISBN: 978-80-7502-763-4

30493

Pavel Klíma a kolektiv

Průniky práva EU do právního řádu ČR a jeho proměna pod vlivem evropského integračního procesu

Praha : Wolters Kluwer, 2024, xviii, 276 stran

Dopady práva EU do vnitrostátního právního řádu ČR a jeho proměna po dvacetiletém členství naší země v EU. Kolektivní monografie ve svých příspěvcích analyzuje, jakým způsobem právo EU ovlivňuje vybraná právní odvětví i jak probíhá soužití práva ČR na jedné straně a práva EU na straně druhé v rámci práva veřejného i soukromého. Jednotlivé příspěvky jsou zařazeny do čtyřech oddílů: Koexistence práva EU a ústavních systémů členských států - především ústavního systému ČR (např. normotvorná právní moc EU a ústavněprávní suverenita ČR, ústavněprávní postavení ČNB aj.); Vybrané aspekty evropského správního práva (financování televize a rozhlasu veřejné služby, whistleblowing, dopady práva EU na správní trestání v ČR aj.); Vnitřní trh EU a politika ochrany hospodářské soutěže (evropské pracovní právo, evropské právo hospodářské soutěže aj.); Prostor svobody, bezpečí a práva (migrační a azylová politika, pobyt cizinců aj.). - Vydání první - Obsahuje odkazy na judikaturu. - ISBN: 978-80-286-0097-6

30491

Bohumír Štědroň, Roman Jašek, Miroslav Svítek a kolektiv

Umělá inteligence a právo

Plzeň : Čeněk, 2024, 233 stran : ilustrace

Publikace analyzuje současné i budoucí trendy v oblasti umělé inteligence a práva. Úvodní části jsou věnovány konceptu umělé inteligence, možnostem aplikace umělé inteligence v právní praxi, některým specifickým rizikům, kybernetické bezpečnosti v tomto segmentu a ochraně základních práv v regulaci. Poslední dvě kapitoly jsou zaměřeny na prognózu vývoje umělé inteligence: na kvantové počítače a predikci nových trendů, které se pohybují po logistické křivce. Základní vývojové trendy umělé inteligence jsou demonstrovány i na evoluci a příkladech šachových programů. Publikace obsahuje rovněž rozbor predikce vývoje umělé inteligence, kterou publikoval americký impaktovaný časopis FUTURIST v roce 2004 v komparaci s rokem 2024. - ISBN: 978-80-7380-947-8

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30480/1624

Sociální pojištění : redakční uzávěrka 3.2.2025

30480/1623

Ústava ČR. Listina základních práv a svobod : redakční uzávěrka 10.2.2025

30480/1625

Zdravotní pojištění : redakční uzávěrka 3.2.2025

Statistika. Demografie. Sociologie

30465

Andrew J. Scott

The longevity imperative : building a better society for healthier, longer lives**Imperativ dlouhověkosti : budování lepší společnosti pro zdravější a delší život**

London : Basic Books, 2024, vii, 320 stran

V minulém století došlo k revoluci v délce života. Ať už jste muž nebo žena, ať už jste se narodili na globálním Jihu nebo Severu, je pravděpodobné, že budete žít mnohem déle než předchozí generace. Ale místo toho, abychom to vnímali jako vzácný dar života navíc, vnímáme to jako břemeno, kdy stárnoucí populace je sužována nemohoucností a je závislá na stále menším počtu mladých lidí, kteří ji budou živit. Autor tvrdí, že to tak být nemusí. Náš delší život může být zdrojem naděje a naplnění, pokud využijeme příležitosti k realizaci programu "evergreen", v němž usilujeme o udržitelný životní styl jak pro planetu, tak pro nás samotné - investujeme do svých financí, zdraví, dovedností a vztahů, abychom podpořili delší život. - Poznámky. - ISBN: 978-1-399-80107-2 (brožováno)

Účetnictví

30486

Jana Skálová, Anna Suková a kolektiv

Podvojně účetnictví 2025

Praha : Grada, 2025, 195 stran : ilustrace

Účetnictví podnikatelských subjektů: obecné účetní principy, základní účetní operace dle účtových tříd, sestavení účetní závěrky, aktuální regulace účetnictví, řešení praktických příkladů. Výklad vychází z účetních a daňových předpisů platných k 1.1.2025. - 31. vydání - ISBN: 978-80-271-5660-3 (brožováno)

Veřejná správa

30488

Jan Wintr, Marek Antoš (eds.)

Samospráva

Praha : Leges, 2024, 170 stran

Sborník obsahuje devatenáct studentských příspěvků z výjezdního semináře z ústavního práva. Jednotlivé příspěvky se věnují právnímu postavení obcí nejen v ČR, samosprávě obcí, volbám do zastupitelstev obcí, soudní kontrole, akademické samosprávě, daňové autonomii obcí apod. - Sborník z 35. výjezdního semináře z ústavního práva pořádaného Právnickou fakultou Univerzity Karlovy ve dnech 28.7.-3.8.2024 v České Kamenici. - ISBN: 978-80-7502-778-8 (brožováno)

Životní prostředí

30468

Ernest Scheyder

The war below : lithium, copper, and the global battle to power our lives**Válka pod povrchem : lithium, měď a globální bitva o pohánění našich životů**

New York : One Signal Publishers, 2024, 370 stran : mapka

Výroba elektromobilů, solárních panelů, mobilních telefonů a milionů dalších zařízení znamená, že svět musí vykopat více dolů na těžbu lithia, mědi a dalších důležitých stavebních prvků. Doly jsou však velmi nepopulární, přestože hrají důležitou roli v boji proti změně klimatu a při pohonu klíčových technologií. Toto napětí vyvolalo celosvětovou diskusi o zdrojích potřebných materiálů. Kniha odhaluje výbušnou hádku mezi průmyslovými titány, ochránci přírody, komunitními skupinami, tvůrci politik a mnoha dalšími o to, zda by se mělo těžit na stanovištích vzácných rostlin, v citlivých ekosystémech či na domorodých svatých místech. Autor ukazuje lidské oběti této války a vysvětluje, proč se recyklace a další novější technologie jen těžko prosazují. Popisuje také pokusy Washingtonu zbavit se dodávek z Číny, která je světovým lídrem v produkci a zpracování nerostných surovin. Kniha vykresluje obraz toho, co je v sázce v tomto novém boji za energetickou nezávislost, a odhaluje, jak se hon Ameriky a zbytku světa za "novou ropou" přímo dotýká nás všech. - Poznámky. - ISBN: 978-1-6680-1180-5 (vázáno)

Ostatní

30492

Markéta Pravdová, Ivana Svobodová (eds.)

Akademická příručka českého jazyka

Praha : Academia, 2024, 671 stran

Knižní vydání internetové jazykové příručky. Obsahuje obecné poučení o českém jazyce, zejména o pravopisu, tvarosloví a některých syntaktických jevech. Ve výkladech se uvádějí i rozpory v údajích, které jednotlivé jazykové příručky přinášejí, nebo rozdíly mezi kodifikací a spisovným obyčejem, a to s hodnotícím komentářem a doporučeným řešením. - 3., rozšířené vydání - ISBN: 978-80-200-3532-5 (vázáno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 16:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Letní výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfc.cz

Informace pro veřejnost:

<https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna>

Intranet:

<https://knihovna.urad.mfcr.cz/oknihovne.php>